



WWW.STAT.GOV.RS

T ТЕНДОВИ RENDS

• ТЕМАТСКИ ТЕКСТОВИ
SUBJECT MATTER ISSUES

• АКТИВНОСТИ
ACTIVITIES

• ФИНАЛНА ТРАЖЊА
FINAL DEMAND

• СПОЉНА ТРГОВИНА
EXTERNAL TRADE

• РЕГИСТРОВАНА ЗАПОСЛЕНОСТ
И НЕЗАПОСЛЕНОСТ
REGISTERED EMPLOYMENT
AND UNEMPLOYMENT

• РАСПОДЕЛА
DISTRIBUTION

• ЦЕНЕ
PRICES

• МОНЕТАРНИ СЕКТОР
MONETARY SECTOR

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ

REPUBLIC OF SERBIA
REPUBLIC STATISTICAL OFFICE

СЕПТЕМБАР **2016** SEPTEMBER

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ

STATISTICAL OFFICE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

www.stat.gov.rs

ISSN 1820-1148

ТРЕНДОВИ
TRENDS

СЕПТЕМБАР
БЕОГРАД

2016

*SEPTEMBER
BELGRADE*

Издавач: Републички завод за статистику,
Београд, Милана Ракића 5

За издавача: проф. др Миладин Ковачевић,
директор

The publisher: Statistical Office of the Republic of Serbia,
Beograd, Milana Rakića 5

For the publisher: Miladin Kovačević, PhD,
Director

Редакција:

проф. др Миладин Ковачевић – руководилац
Катарина Станчић,
мр Нада Ђерић,
Весна Златановић,
Милена Стевовић

Editorial board:

Miladin Kovačević, PhD – Editorial Chief
Katarina Stančić,
Nada Đerić, MSc.,
Vesna Zlatanović,
Milena Stevović

База података Временских серија: мр Нада Ђерић,

Time Series Data base:

Nada Đerić, MSc.,

ИСТ апликација за Временске серије: Мира Никић,
Гордана Жикић,
Милена Ваић,
мр Нада Ђерић,
Весна Златановић

IST Application for Time Series:

Mira Nikić,
Gordana Žikić,
Milena Vaić,
Nada Đerić MSc.,
Vesna Zlatanović,

Ажурирање Базе временских серија: мр Нада Ђерић,
Весна Златановић,
Катарина Станчић,
Петар Коровић

Update a database of time series:

Nada Đerić, MSc.,
Vesna Zlatanović,
Katarina Stančić,
Petar Korović

Графикони и табеле: Весна Златановић

Graphs and tables:

Vesna Zlatanović

Анализа података и графикана: мр Нада Ђерић

Analysis of data and graphs:

Nada Đerić, MSc.

Методологија и објашњења: мр Нада Ђерић,
Весна Златановић

Methodology and explanations:

Nada Đerić MSc.,
Vesna Zlatanović

Уређивање тематских прилога: мр Нада Ђерић
Катарина Станчић

Editing subject matter issues:

Nada Đerić, MSc.,
Katarina Stančić

Лектура: Богдана Милошевић

Proof-reading:

Bogdana Milošević

Превод: Весна Аралица

Translating:

Vesna Aralica

Интернет технологија: мр Нада Ђерић,
Весна Златановић,
Ирена Димић

Internet technology:

Nada Đerić, MSc.,
Vesna Zlatanović,
Irena Dimić

Дизајн и израда корица: Милан Шормаз

Design and covers made by:

Milan Šormaz

Тематски прилози и коментари
изражавају мишљења аутора и, према
томе, не представљају званичне ставове
матичне институције.

*Subject matter issues and comments express the
opinions and the attitudes of the authors, therefore
they should not be taken as official attitudes of the
home office.*

Септембарски број Трендова доноси заокружене податке за прво полугође (брuto домаћи производ у референтним ценама 2010. године, саобраћај, грађевинарство, расположива средства домаћинства и лична потрошња домаћинства), и за првих осам месеци текуће године, за остале серије.

База временских серија (БВС) је проширена следећим скупом серија: *Индекс искоришћавања шума – индекс физичког обима – укупно; Производња шумских сортимената државних шума – запремина дрвета, m³; Продаја шумских сортимената државних шума, запремина дрвета, m³; Индекс промета у индустрији – укупно; Цене елемената и материјала за уграђивање у грађевинарству, базни индекси, квартална серија; Цене елемената и материјала за уграђивање у грађевинарству, базни индекси, месечна серија; Изведени радови у грађевинарству, текуће цене, хиљ. РСД – укупно, квартална серија; Изведени радови у грађевинарству, сталне цене – укупно, квартална серија и Вредност промета пољопривредних производа на пијацама, РСД, текуће цене.*

Напомињемо да је, за потребе БВС, серија **Часови рада на градилиштима пословних субјеката**, у периоду 1994–2002. године, праћена као месечна, а од 2003. године надаље се прати као квартална. Да би се од 2003. до 2016. године располагало месечним подацима за ову серију, она се прерачунава из кварталне серије помоћу *Boot, Febes* и *Lisman* методе, коришћењем *ECOTRIM* програма (верзија 1.01). По истом методу, коришћењем *ECOTRIM* програма, за потребе БВС прерачунао је **брuto домаћи производ** (за период 1996–2016. године), те се за потребе БВС располаже и кварталним и месечним подацима за ову серију.

И даље се користе серије које се завршавају са децембром 2010, док се њихово даље праћење прекида у јануару 2011. године (*цене на мало, трошкови живота и цене на мало без струје*) за потребе анализа и прерачуна других серија које то захтевају. Прве две поменуте серије се продужују коришћењем укупног индекса *потрошачких цена*, а трећа серија се продужује уз помоћ одговарајућег индекса *потрошачких цена*, из кога су искључени *вода (из комуналних система), струја и моторна возила, мотоцикли и делови*. Овај индекс формира Служба статистике цена.

Садржај и структура представљених серија нису мењани у односу на мартовски број (када се уобичајено уводи највећи број измена), такође ни у односу на јунски број Трендова ове године.

Специјална тема овог броја је: **Могућности за повећање инвестиција из перспективе OECD-а.**

The September issue of TRENDS publication presents data series for the first half year (gross domestic product at reference 2010 prices, transport, construction, available household resources and household consumption), and for the first eight months of the current year for the rest of the series.

The TIME SERIES DATABASE (TSDB) has been expanded the following set series: Index of exploitation of forests – index of physical volume, total; Production of forest assortments of state forests – wood volume, m³; Sale of forest assortments of state forests, wood volume, m³; Turnover index in industry, total; Prices of elements and materials for embedding in construction, base indices, quarterly series; Prices of elements and materials for embedding in construction, indices, monthly series; Works done in construction, current prices, thous. RSD – total, quarterly series; Works done in construction, constant prices, thous. RSD – total, quarterly series and Turnover value of agricultural produces at markets, in the Republic of Serbia, current prices.

It should be noted that, for the needs of TSDB, the series hours of work on construction sites of business entities in the period 1994-2002 has been observed on monthly basis, and since 2003 quarterly. In order to have monthly data for this series from 2003 to 2016 onwards, the quarterly data have been recalculated by means of Boot, Febes and Lisman method with ECOTRIM program (Version 1.01). Applying the same method, in ECOTRIM, the series Gross domestic product has also been recalculated for the period 1996-2014 for the needs of TSDB, hence quarterly and monthly data are available for this series.

Some series that end with December 2010 are still in use, whose follow-up was interrupted in January 2011 (Retail prices, Consumer prices and Retail prices, electricity excluded) for analytical purposes and recalculating other series where it is needed. The first two series mentioned have been extended by using the Consumer prices index – total, and the third one has been extended by using the adequate Consumer prices index, water excluded (from public utility systems), electricity and motor vehicles, motorcycles and parts. This index is evaluated by the Unit for consumer price statistics.

The content and structure of the presented series are the same as in the March issue (usually when most of changes are introduced) and in the June issue of Trend.

The special topic of this issue is: Opportunities for increased investment - OECD perspective.

С а д р ж а ј	Страна <i>Page</i>	<i>Contents</i>
Могућности за повећање инвестиција из перспективе <i>OECD</i>-а	<i>i</i>	<i>Opportunities for increased investment - OECD perspective</i>
Активности	<i>1</i>	<i>Activities</i>
Финална тражња	<i>9</i>	<i>Final demand</i>
Спољна трговина, <i>USD</i>	<i>15</i>	<i>External trade, USD</i>
Регистрована запосленост и незапосленост	<i>23</i>	<i>Registered employment and unemployment</i>
Расподела	<i>27</i>	<i>Distribution</i>
Цене	<i>31</i>	<i>Prices</i>
Монетарни сектор	<i>37</i>	<i>Monetary sector</i>
Методолошка објашњења	<i>41</i>	<i>Methodological explanations</i>

МОГУЋНОСТИ ЗА ПОВЕЋАЊЕ ИНВЕСТИЦИЈА ИЗ ПЕРСПЕКТИВЕ OECD-A

OPPORTUNITIES FOR INCREASED INVESTMENT - OECD PERSPECTIVE

Катарина Станчић
Душан Гавриловић
Милена Стевовић

Katarina Stančić
Dušan Gavrilović
Milena Stevović

Републички завод за статистику

Statistical Office of Republic of Serbia

САЖЕТАК

OECD је у марту 2016. године објавио опсежан извештај о конкурентности привреда Западног Балкана – „Competitiveness in South East Europe – A Policy Outlook 2016“. У извештају су приказани достигнути резултати структурних и институционалних реформи које су земље Југоисточне Европе (у оригиналном тексту SEE - South East Europe економије: Македонија, БиХ, Албанија, Косово, Србија, Црна Гора; у даљем тексту: земље ЈИЕ - Југоисточне Европе) предузеле, са циљем побољшања конкурентности националних економија, како би се поспешило прилив страних директних инвестиција, технолошке иновације у привреди, динамизирање привредног раста и запослености и санирање спољнотрговинског и буџетског дефицита. Регион ЈИЕ је због својих економских и историјско-политичких специфичности, био нарочито погођен финансијском и економском кризом, управо у моменту када су већ осиромашене земље овог региона започеле сложене и тешке политичке и економске реформе и структурна прилагођавања навођена ЕУ интеграционим процесима, са циљем убрзаног достизања приступних критеријума. Упркос бројним изазовима и тешкоћама које су пратиле ове транзиционе процесе, стратешка опредељења приказана у оквиру програма „Европа 2020 – Интегрисани, паметни, одрживи и инклузивни раст“ – остала су на снази и декларативно су потврђена у два стратешка документа - „South East Europe 2020 Vision“, усвојеном на Министарској конференцији OECD-а 2011. године, и, коначно, стратегијом „South East Europe 2020“ као балканској верзији европске Стратегије ЕУ 2020. Извештај OECD даје веома интересантну компаративну анализу земаља ЈИЕ у 15 тзв. кључних политичких димензија, које су од критичног значаја за привредни раст и конкурентност националних економија и реализацију стратешких циљева SEE 2020. Између осталих, ту спадају инвестициона политика и привлачење СДИ (стране директне инвестиције), трговинска политика, образовање и стручност, R&D (Research and development) и подстицање иновација, борба против корупције и приступ финансијама. Свака од поменутих димензија је дефинисана помоћу сета водећих и помоћних (квантитативних и квалитативних) статистичких индикатора, који сачињавају тзв. „субдимензије“, са временским серијама и упоредном анализом за земље региона.

SUMMARY

OECD released in March 2016 an exhaustive report of the competitiveness of economies in the Western Balkans – „Competitiveness in South East Europe – A Policy Outlook 2016“. The report presents the results achieved through structural and institutional reforms which South East European countries (in the original text, SEE (South East Europe) economies: Macedonia, BiH, Albania, Kosovo, Serbia, Montenegro. Hereinafter; SEE countries – South East Europe) have implemented to improve national economy competitiveness in view of inciting foreign direct investments, technological innovations in the economy, boosting economic growth and employment and reducing the trade and budget deficits. Because of its historical and political peculiarities the South East European region was affected particularly by the financial and economic crises just when already impoverished countries in this region started complex and difficult political and economic reforms as well as structural adjustments guided by EU integration processes in order to meet accession criteria as quickly as possible. Despite numerous challenges and adversities that accompanied these transition processes, the strategic orientations within the programme „Europe 2020 – Integrated, smart, sustainable and inclusive growth“ – are still valid and declaratively confirmed in two strategic documents – „South East Europe 2020 Vision“, adopted at the OECD Ministerial Conference in 2011, and finally in the strategy „South East Europe 2020“ as the Balkan version of the EU 2020 Strategy. The OECD report gives a very interesting comparative analysis of South East European countries in 15 so-called key political dimensions, being of utmost significance to the economic growth, competitiveness of national economies and achievement of strategic SEE 2020 objectives. This also includes investment policy and FDI (foreign direct investments), trade policy, education and competence, R&D (Research and Development) and innovations inciting, the fight against corruption and access to funding. Each of the cited dimensions is defined by a set of leading and auxiliary (quantitative and qualitative) statistical indicators making the so-called „subdivision“, along with time series and comparative analysis for the countries in the region.

1. ИНВЕСТИЦИОНА ПОЛИТИКА И ПРОМОЦИЈА

Од средине деведесетих година прошлог века започео је огроман прилив СДИ у земље ЈИЕ, захваљујући продубљивању финансијског тржишта и узлазној фази економског циклуса. Нарочито *greenfield* инвестиције, које су за земље у развоју најважнији покретач економског раста, показују снажну експанзију у периоду од 2003. до 2013. године, кулминирајући у 2007. години, када је њихов прилив износио 33% БДП-а (просек за 6 земаља ЈИЕ). Са доласком кризе прилив *greenfield* инвестиција се осетно смањило, да би у 2013. години опао на ниво од свега 7% БДП-а. Једини изузетак је Црна Гора, где се ниво СДИ у 2013. години утростручио у односу на 2009. годину (највећи део инвестиционих улагања прелио се у туристичку инфраструктуру, али је, међутим, изостало повећање зарада и унапређење квалитета радних места). 2014. године у региону је дошло до повећања инвестиционих улагања, пре свега у сектору прерађивачке индустрије, који има традиционално највећи извозни пондер. Ипак, инвестициони прилив у земљама региона је и даље далеко испод потенцијала. Средњорочна експанзија је тешко остварива без привлачење како страних, тако и домаћих инвеститора. Наиме, поред тога што доприносе економском расту и обезбеђују креирање нових радних места, инвестиције омогућавају земљи домаћину побољшање квалитета људског капитала, технолошки трансфер и повећање стока капитала, и на тај начин повећавају продуктивност рада и конкурентност.

1.1. Транспарентност и третман инвеститора

Транспарентно, поуздано и стабилно пословно окружење, које на једнак начин третира домаће и стране инвеститоре, кључни је услов за повећање поверења инвеститора, и самим тим повећање прилива СДИ. С друге стране, бројне, дугачке и компликоване бирократске процедуре отежавају процес имплементирања и повећавају инвестициони ризик, нарочито ако нису јасно дефинисане и транспарентне. Приликом доношења одлуке о улагању у неку земљу, инвеститори процењују да ли је третман њихове и имовине домаћег инвеститора изједначен, што је истовремено и сигнал о посвећености владе да води предвидиву и анти-дискриминациону политику. Инвеститори очекују и гаранције против експропријације, уз установљен правни оквир који обезбеђује адекватну заштиту имовине. У том смислу, од кључног значаја су кооперација са међународним институцијама и интернационални механизми за решавање спорова,

Земље ЈИЕ имају доста простора за побољшање свог инвестиционог потенцијала. Квалитетна и координисана инвестициона политика између осталог подразумева и **јак правни оквир**, који ће обезбедити анти-дискриминационе принципе, заштиту имовине и механизме за решавање спорова, као и **промотивне мере** инвестиционе политике, које треба да олакшају прилив инвестиција у економију.

Иако је последњих година доста учињено у циљу унапређења правног оквира и промоције, остали су и бројни изазови које треба превазићи - имплементација законодавних мера, њихова боља примена у пракси и систематичан, свеобухватан приступ унапређењу инвестиционих подстицаја и климе. Сегменти инвестиционе легислативе и промоције заступљени су и у оквиру СЕЕ 2020 стратегије, као део Стуба Интегрисаног Раста, чији циљ је подстицање раста кроз повећање обима протока робе, услуга, инвестиција, људи и капитала у региону, за шта је неопходно уклањање трговинских и инвестиционих баријера, тј. ефективна координација на свим нивоима власти.

Инвестициона легислатива и промоција процењена је на основу три суб-димензије:

- ❖ Транспарентност и третман инвеститора
- ❖ Инвестициона промоција и олакшице
- ❖ Права интелектуалне својине

односно конвенције којима је одређена земља приступила. Србија се релативно добро котира у погледу свих наведених аспеката – домаћи и страни инвеститори имају једнак третман, а међународни арбитражни споразуми су у потпуности имплементирани (нпр. Њујоршка Конвенција и *ICSID* Конвенција). На плану заштите права инвеститора остаје да се унапреде и институционализују гаранције против експропријације.

Приликом анализе законодавних смерница земље домаћина, инвеститори разматрају могућности и услове за **куповину домаћег земљишта** – јасност и транспарентност закона, као и број дана потребних за обављање свих неопходних трансакција. Страним инвеститорима још увек није дозвољено да купују обрадиве површине, регистрационе процедуре за узимање под закуп су скупе, а број дана за обављање свих трансакција премашује просек *OECD* земаља. Иако је препорука *OECD*-а да се омогући што већа

либерализација, у Србији је питање трговине пољопривредним земљиштем политички сензитивно, с обзиром да се ради о једном од највећих природних ресурса. Наиме, Србија има 3,8 милиона хектара пољопривредног земљишта, које у укупно расположивом земљишту учествује са 49,8%. Према економској теорији, у најширем смислу схваћено, земљиште представља фактор производње (истовремено је средство за рад и предмет рада). Оно је уједно и објективни услов пољопривредне производње. Будући да је реч о необновљивом ресурсу, па и националном благу једне земље, поставља се питање да ли овај ресурс треба да буде предмет промета на међународном тржишту, односно да ли странци могу да постану власници пољопривредног земљишта. Приликом одлучивања о оваквом питању, држава мора да сагледа, на првом месту, проблем прехранбене одрживости земље (*conditio sine qua non*), па тек онда може узети у обзир и друга питања. Такође, ниједна од последње примљених десет чланица ЕУ, укључујући и Хрватску, није дозволила продају пољопривредног земљишта док не добије пуноправно чланство, а поједине земље су задржале мораторијум на такву продају земље и после тога. Питање власништва над ораницама није без основа ако се зна да, по Уставу, странци не могу да буду власници земље у Србији.

1.2. Инвестициона промоција и олакшице

Србија је, као и остале земље ЈИЕ, усвојила неопходне стратегије за промовисање земље као инвестиционо атрактивне дестинације, међутим, има још доста могућности за побољшање имплементације. Ефективна стратегија, са јасним циљевима, механизмом и акционим планом, заједно са агенцијом за промовисање и подршку инвестицијама, представља основу инвестиционе промоције и јачања инвестиционе климе. Србија, кроз Развојну агенцију (РАС) врши имплементацију мера, помаже инвеститорима у превазилажењу регулаторних проблема и обезбеђује им институционалну подршку. Међутим, још увек не постоји (као ни у другим ЈИЕ земљама) тзв. *one-stop shop* институција, где ће инвеститор моћи на једном месту да добије све неопходне информације и дозволе за започињање бизниса. Такође, иако постоји база домаћих добављача, која треба да олакша повезивање СДИ и МСП (*мала и средња предузећа*), Србија не располаже јаким механизмима за успостављање ове интеракције, за шта је неопходна јача кооперација са инвеститорима (на пример, тзв. *aftercare* сервиси, који прикупљају повратне информације од инвеститора, фреквентније организовање промоционих догађаја, институције за таргетирање и одабир инвеститора, итд.).

1.3. Права интелектуалне својине

Саставни део економског окружења које претендује на озбиљност и конкурентност јесте и адекватна заштита интелектуалне својине, која представља једну од кључних смерница приликом доношења одлука о инвестирању у неку земљу, с обзиром да тангира процес креирања и промовисања иновација и нових технологија. Србија је потписница бројних међународних споразума о заштити интелектуалне својине¹ и у том смислу задовољава у великој мери све наметнуте стандарде. На тај начин економским актерима се шаље јасан сигнал о посвећености владе јачању правне регулативе на овом плану, као и о свести државе за потребом заштите патената.

2. ДОСТУПНОСТ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

Недостатак средстава за инвестиције у капитална добра, као и свежих ликвидних средстава за пословање, представља, можемо рећи својеврстан ендемски проблем када је реч о Балкану, и један од најзначајнијих лимитирајућих фактора раста и привредно-технолошког развоја, као предуслова за подизање нивоа ефикасности и рентабилности пословања и конкурентности привреде.

OECD даје анализу приступа финансијским средствима кроз пет суб-димензија:

- ❖ Регулаторни и институционални оквир
- ❖ Приступ банкарским кредитима
- ❖ Приступ небанкарском капиталу
- ❖ Алтернативни извори финансирања
- ❖ Финансијска писменост

Србија је у периоду од 2005. до 2015. године направила значајне помаке у развоју финансијског тржишта, пре свега у погледу прве суб-димензије која се односи на унапређење регулаторног и институционалног оквира. Међутим, разлога за претерано задовољство нема, имајући у виду да у осталим суб-димензијама, према бројним показатељима, не ретко заостаје за својим суседима. Генерална оцена *OECD*-а је да је финансијско тржиште у Југоисточној европи „плитко“ и фрагментисано, да су небанкарски, алтернативни извори финансирања и модерни финансијски инструменти готово занемарљиви и још увек практично недоступни. Банке, по правилу, нису

¹ Неки од међународних споразума, чија је Србија потписница су: *Patent co-operation Treaty (PCT)*, *Madrid System for the International Registration of Marks*, *Hague Agreement Concerning the International Deposit of Industrial Designs*, итд.

занитересоване нити оспособљене за ризичне финансијске операције са иновативним предузетницима и зато су небанкарски, флексибилни извори финансирања као и државне иницијативе за финансирање иновативне активности веома битна суб-димензија доступности финансијских средстава. На крају, посебно забрињава чињеница да је Србија у овој „балканској лиги“ заузела неславно прво место по висини каматних стопа и каматних маржи које надмашују и европске просеке.

2.1. Регулаторни и институционални оквир

Квалитетна финансијска интермедијација није могућа без развијеног информационог механизма, који подразумева благовремене, тачне и опсежне информације, како о клијентима, тако и о пословно-институционалној клими у земљи.

Све земље ЈИЕ имају добро развијен **кредитни информациони систем**, у виду кредитних бироа или регистара, који, међутим не дају коначну оцену о кредитној способности клијената, већ је препуштају процени банке. Такође, **катастарска евиденција** је функционална и лако приступачна. С обзиром на то да је непокретна имовина углавном највреднији облик aktive који потенцијални тражиоци кредита поседују, квалитет информација може бити знатно умањен одсуством добро функционалног и ажурираног катастра. У случају Србије, конкретно, катастру недостаје централни регистар адреса, као и детаљне информације о непокретној имовини. Покретна имовина (машине, опрема и сл.) такође, чини велики део портфолиа, и у великом броју случајева служи као колатерал, због чега треба посебну пажњу посветити њеној детаљној каталогизацији. Наиме, строги критеријуми у погледу колатерала могу у знатној мери дестимулисати потенцијалне клијенте и инвеститоре, и чак их истиснути са финансијског тржишта. У Србији, као и другим ЈИЕ земљама, захтеви банака у погледу колатерала и даље су веома високи, што је само рефлексија високог ризика и неизвесности коју банке перципирају, добрим делом узрокованог недостатком информација.

Инвеститори су дестимулисани и **одсуством стечајних процедура**, тј. њиховом недовољном транспарентношћу и проблемима у имплементацији. Тренутно стечајна процедура у земљама ЈИЕ у просеку износи 2 године, док је у ЕУ просек 1,7 година. Србија је у том погледу у оквирима просека, с тим што је у јулу 2014. године започета измена Закона о стечају, што треба да скрати време неопходних процедура и побољша ефикасност стечајног поступка. Оно што Србију у негативном смислу издваја од земаља региона су *трошкови стечајних процедура*, који премашују 20% укупне

стечајне имовине, док су у осталим земљама региона углавном у близу просека ОЕЦД земаља и износе око 8,8% стечајне имовине.

2.2. Приступ банкарским кредитима

Банкарски сектор у земљама ЈИЕ има традиционално највећу улогу у кредитирању МСП, док је тржиште капитала још увек неразвијено и доступно само појединим великим фирмама. Из тог разлога, јако је важно законским оквиром и мерама јавне политике обезбедити ефективну финансијску интермедијацију, тј. омогућити банкама да на најефикаснији начин и несметано врше алокацију ресурса.

Банкарским тржиштем региона ЈИЕ доминирају стране банке, са учешћем од 60% до 80%. *OECD* у сегменту конкуренције у потпуности фаворизује апсолутну либерализацију, истичући њен значај код смањења провизија, увођења иновација и омогућавања најефикаснијим банкама да се развијају и расту. У пост-кризним годинама урађено је доста на унапређењу закона који треба да повећају конкурентност банака, изједначе третман домаћих и страних банака, и на тај начин олакшају и спусте цену банкарских услуга. Ипак, Србија се наводи као пример лоше праксе, где се од банака захтевају скрининг и бројна процедурална одобрења пре него што уђу на тржиште. С друге стране, Србија се, са законским решењима која предњаче у односу на остале земље региона, и посебним одељењем у оквиру Народне Банке (Центар за заштиту корисника финансијских услуга НБС) наводи као пример добре праксе у сегменту заштите потрошача.

2.3. Приступ небанкарским кредитима

Банкарски кредити су често недоступни МСП, из бројних разлога – недовољан колатерал, недостатак кредитне историје, неизвесна пословна клима, неизвесне перспективе пословања итд. - због чега су принуђена да трагају за небанкарским изворима финансирања. У том контексту, веома је важно фаворизовати здраво, ликвидно, транспарентно и оперативно тржиште капитала. Опције небанкарског финансирања базирају се на стицању учешћа у власничком капиталу и фигуришу углавном у три облика: трговина акцијама, фондови за финансирање ризичног капитала (тзв. „ризику фондови“) и мрежа „пословних анђела“. У Србији, као и у осталих пет земаља региона, ови видови финансирања **нису широко заступљени**, штавише, појам финансирања ризичног капитала није обухваћен правним оквиром. Трговина акцијским капиталом је на веома ниском нивоу у ЈИЕ. Ниво

тржишне капитализације² изражен као проценат БДП-а, највећи је у Црној Гори (око 95%), док је у Србији на свега 20% (податак из 2012. године), и поред законски регулисане трговине хартијама од вредности. Србија се међу земљама региона истиче као земља са најразвијенијом мрежом тзв. *пословних анђела* (*SBAN – Serbian Business Angel Network*) – неформалних инвеститора који преузимају финансирање бизниса у његовим раним, најризичнијим фазама, у замену за учешће у одређеном делу власничког капитала. Међутим, ни овај вид финансирања, као ни ризико фондови, који пружају финансијски капитал компанијама којима није доступно финансијско тржиште, а оријентисане су на развој високих технологија, и самим тим траже висока улагања и носе велики ризик, нису институционално регулисани, што представља отежавајућу околност њиховом функционисању у будућности³.

2.4. Алтернативни извори Финансирања

Када су услови финансирања захтевни, а традиционална средства кредитирања недоступна, мале фирме имају могућност да се окрену неконвенционалним изворима средстава, као што су лизинг, факторинг, масовно финансирање (*crowdfunding*) и микрофинансирање. У земљама ЈИЕ постоје неке од наведених опција финансирања, али проблем представља одсуство правне регулативе и промоције од стране локалних власти. У Србији су услови лизинга, као инструмента који је највише у употреби и представља релативно лак начин добијања средстава (због тога што колатерал углавном није неопходан) усклађени са ЕУ

стандардима, мада постоје захтеви које закони ЕУ не препознају – на пример, од лизинг компанија захтева се да имају фонд резервних средстава базиран на величини портфолија, а ПДВ се обрачунава на камату (због чега је у поређењу са осталим облицима банкарских кредита лизинг скупљи вид финансирања).

Факторинг, финансијска услуга базирана на купопродаји постојећег недospelог или будућег краткорочног новчаног потраживања, где се купац потраживања (фактор) обавезује да ће потраживања унапред исплатити клијенту, представља популаран и распрострањен вид кредитирања, јер само у малој мери узима у обзир кредитну способност која је пресудан фактор код осталих облика финансирања (акцент је углавном на квалитету потраживања). Србија, поред Албаније, једина у регион има Закон о факторингу (*Сл. гласник РС", бр. 62/2013*) којим су детаљно прецизирани услови под којима се факторинг врши, али се још увек не користи довољно за финансирање МСП. У Србији, међутим, још увек није заживело ни тзв. масовно финансирање (*crowdfunding*), тј. прикупљање капитала за финансирање неког пројекта од великог броја донатора, најчешће путем интернета. Овај вид прикупљања средстава је непознаница за све земље ЈИЕ, а да би заживео, неопходан је правни оквир који ће регулисати проблеме везане за протекцију, транспарентност, сигурност података и сл. Ни микрофинансирање, концепт одобравања средстава почетницима у бизнису, који се врши преко разних микро фондова, инвестиционих фондова и сл., и који је у ЕУ широко промовисан, у Србији још увек није законски регулисан. Велике банке често због недостатка интереса и исплативости не практикују ову форму кредитирања, мада тренутно постоје 4 институције које се баве микрофинансирањем пољопривреде углавном, а НБС припрема Закон о микрофинансирању.

Као закључак, *OECD* истиче да су споменуте 4 димензије један аспект проблема финансирања, тј. *supply-side* страна проблема. Бројне тешкоће постоје и на страни понуде, испољене у виду тзв. финансијске неписмености или лоше и непотпуне информисаности. Рад на финансијској писмености је део националне стратегије и подразумева бројне тренинге, савете и кампању које треба да допринесу бољем разумевању финансијских концепата. Србија има националну стратегију финансијске едукације (програм едукације Ђака, портал за едукацију, брошуре и кампање у организацији НБС) и солидно се котира у поређењу са земљама региона.

² Један од основних параметара, који се користи приликом сагледавања капацитета и перформанси неког тржишта је и његова тржишна капитализација. Овај полазни податак говори о величини посматраног тржишта као и наговештају потенцијала за улагање на таквој локацији. Стављањем овог показатеља у однос са неким макроекономским подацима као што је на пример БДП добијамо релативне показатеље који говоре и о степену развијености неког тржишта капитала у глобалним оквирима. Дакле, тржишна капитализација (*Market cap*) неке берзе представља укупну вредност свих хартија од вредности којима је у односу понуде и тражње (тржишно) утврђена цена. У најгрубљем смислу то представља цео инвестициони универзум једног организованог тржишта. (извор: <http://www.belex.rs>).

³ Поређења ради, „ризико фондови“ (*venture capital funds*) су у брзорастућим економијама Азије (али и у Европи и САД) главни финансијери иновативних, ризичних пословних подухвата и предузећа са високом стопом „морталитета“ (што је уобичајено за иновативне активности), али истовремено са неупоредиво вишим стопама приноса и рентабилности (у случају успешних иновација).

ЛИТЕРАТУРА

1. „Competitiveness in South East Europe – A Policy Outlook 2016“, OECD, February 2016..
2. European Commission, EUROPE 2020 A strategy for smart, sustainable and inclusive growth, COM (2010) 2020 final, Brussels, 3.3.2010.
internet: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:EN:PDF>
3. http://www.oecd.org/globalrelations/statement_by_the_chair_SEE%20Ministerial.pdf.
4. http://www.oecd.org/globalrelations/statement_by_the_chair_SEE%20Ministerial.pdf.Jacco.
5. <http://www.rcc.int/pubs/20/south-east-europe-2020-strategy>.
6. <http://www.belex.rs>.

Активности

Activities

Серије базних индекса (просек 2015=100)

Base indices series (average 2015=100)

Шифра	Назив
Code	Title
01105	Бруто домаћи производ, РСД, релативне цене 2010. - укупно (квартална серија) <i>Gross domestic product, RSD, relative prices 2010. - total (quarterly series)</i>
01000	Индустријска производња - укупно <i>Industrial production - total</i>
01001	Индустријска производња - енергија <i>Industrial production - energy</i>
01002	Индустријска производња - интермедијарни производи, осим енергије <i>Industrial production - intermediary products, except energy</i>
01003	Индустријска производња - капитални производи <i>Industrial production - capital products</i>
01004	Индустријска производња - трајни производи за широку потрошњу <i>Industrial production - durable products for consumption</i>
01005	Индустријска производња - нетрајни производи за широку потрошњу <i>Industrial production - non-durable products for consumption</i>
01300	Индустријска производња - рударство <i>Industrial production - Mining and quarrying</i>
01400	Индустријска производња - прерађивачка индустрија <i>Industrial production - manufacturing</i>
01500	Индустријска производња - снабдевање ел. енергијом, гасом, паром и климатизација <i>Industrial production - Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
01065	Продаја и откуп производа пољопривреде, шумарства и рибарства - укупно <i>Sale and purchase of agricultural, forestry and fishing products - total</i>
01031	Часови рада на градилиштима - пословни субјекти (квартална серија) <i>Hours of work on construction sites - business subject (quarterly series)</i>
01040	Обим услуга у саобраћају - укупно <i>Volume of transport services - total</i>
01047	Обим услуга у путничком саобраћају - укупно <i>Volume of services in passengers' transport - total</i>
01054	Обим услуга у теретном саобраћају - укупно <i>Volume of services in freights' transport - total</i>
01070	Ноћења туриста - укупно <i>Tourist nights - total</i>
01071	Ноћења туриста - домаћи <i>Tourist nights - domestic</i>
01072	Ноћења туриста - страни <i>Tourist nights - foreign</i>

АКТИВНОСТИ

Укупан бруто домаћи производ (изражен у релативним ценама 2010. године) у 2013. години већи је за 2,6% у односу на 2012. годину. Годишњи пад БДП-а од 1,8% забележен је у 2014. у односу на 2013. годину. У 2015. укупни БДП је за 0,7% већи од укупно оствареног БДП-а у 2014. години. У првом кварталу 2016, БДП је мањи од просека 2015. године за 3,7%, односно у другом већи за 1,2%. У односу на исте периоде 2015. године, у првом кварталу БДП већи је за 3,8%, односно у другом већи је за 2%.

Укупна индустријска производња већа је за 3,2% у јуну, за 2,5% у јулу и за 3% у августу 2016. у односу на просечну производњу 2015. године. Месечне стопе раста за јун, јул и август ове године износе 0,9%, -0,7% и 0,5%, респективно. Посматрано у односу на јун, јул и август претходне године, укупна индустријска производња ове године расте по стопама од -1,9%, 0,7% и 5,4%, респективно. За првих шест месеци 2016. године производња је већа за 6%, за првих седам месеци за 5,2% и за првих осам месеци већа је за 5,3% у односу на исте периоде претходне године. Рачунато у односу на просек 2015. године, у ова три кумулативна периода, раст од 1,5%, 1,6% и 1,8%, респективно, мање је изражен.

Посматрано по секторима ове, у односу на осам месеци 2015. године, у првих осам месеци 2016. године забележена је стопа раста у рударству, од 6%, у прерађивачкој индустрији, од 5,8%, док је у сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација забележен раст од 3,3%.

Посматрано по економској намени, у односу на претходни месец ове године, у јуну, јулу и августу остварене су стопе у производњи енергије -12,5%, 15,8% и 6,4%; производњи интермедијарних производа, осим енергије 3,1%, -5,8% и 0,6%; производњи капиталних производа -1,4%, -4,4% и -20,6%; производњи трајних производа за широку потрошњу 10,5%, 0,9% и 8,3% и производњи нетрајних производа за широку потрошњу 11,2%, -6,9% и -0,5%. Међугодишње стопе раста/пада за јун, јул и август износе у производњи енергије -16,8%, -7,4% и 4,4%; интермедијарних производа, осим енергије 8%, 5% и 7,1%; капиталних производа -5,4%, 5,7% и 3,1%; трајних производа за широку потрошњу 0,2%, 14,2% и 21,8% и нетрајних производа за широку потрошњу 3,9%, 2,8% и 3,8%, респективно.

Грађевинска активност, мерена часовима рада на градилиштима предузећа, у другом кварталу 2016. мања је за 1,7% од другог квартала претходне године, а за 0,4% од просека 2015. године. У првом полугођу 2016. грађевинска активност је мања за 0,6% него у првом полугођу 2015, и мања за 8,7% од просека 2015. године.

Обим укупне саобраћајне активности у другом кварталу 2016. био је већи за 6,1% од просека 2015, и већи за 3,3% од укупно остварених саобраћајних услуга у другом кварталу претходне године. У првом полугођу 2016. укупна саобраћајна активност већа је за 1,7% него у првом полугођу 2015, а мања за 4,1% од просека 2015. године. У првој половини ове године, у сведеној саобраћајној активности доминира агрегат ПКМ са 71,3%, док удео агрегата ТКМ износи 28,7%.

Туристичка активност, мерена укупним бројем ноћења туриста, у јуну, јулу и августу бележи месечне стопе од -2,4%, 25,1% и 12,4%. Међугодишње стопе укупних ноћења за јун, јул и август износе 9,3%, 11,8% и 7,7%. У односу на просек 2015. године, укупна ноћења расту у јуну за 24,8%, јулу 56,2% и августу за 75,5%. За првих осам месеци 2016. за 13% је више ноћења у односу на исти период прошле године, и за 20,2% од просека 2015. године. У истом периоду, број ноћења домаћих туриста повећан је за 13,6%, док је број ноћења страних туриста повећан за 11,7% у односу на првих осам месеци 2015. године.

ACTIVITIES

Total gross domestic product (expressed at 2010 relative prices) saw an increase of 2.6% in 2013, when compared to 2012. Relative to 2013, an annual GDP fall of 1.8% was recorded in 2014, whereas in 2015 the total GDP increased by 0.7% in relation with 2014. In the first quarter of 2016, GDP is 3.7% under the 2015 average, i.e. 1.2% above in the second quarter. In comparison to the same periods of 2015, GDP increased by 3.8% in the first and by 2% in the second quarter.

Total industrial production increased by 3.2% in June, by 2.5% in July and by 3% in August 2016, when compared to the average production in 2015. Monthly change rates in June, July and August 2016 amounted to 0.9%, -0.7% and 0.5%, respectively. Comparing to June, July and August of the previous year, the total industrial production in 2016 grew by -1.9%, 0.7% and 5.4%, respectively. In the first six months of 2016, production increased by 6%, in the first seven months by 5.2%, and in the first eight months by 5.3% in relation to the same periods of the previous year. When compared to 2015 average, the growth of 1.5%, 1.6% and 1.8% was less marked in these three cumulative periods.

Observed by sections, industrial production in the first eight months 2016 increased by 6% in mining and quarrying, by 5.8% in manufacturing and by 3.3% in electricity, gas, steam and air conditioning supply.

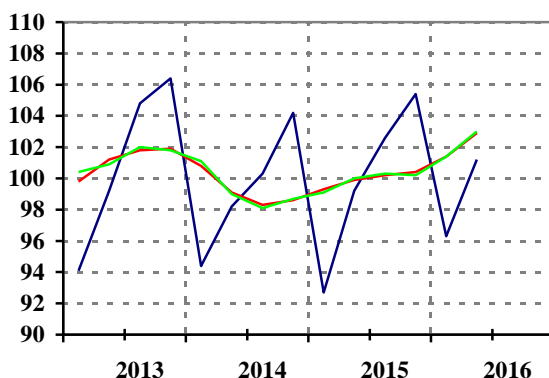
Observed by economic use, with respect to the previous month of 2016, the rates in June, July and August were as follows: in production of energy -12.5%, 15.8% and 6.4%, in intermediate products, except energy 3.1%, -5.8% and 0.6%, in the production of capital goods 1.4%, -4.4% and -20.6%, in the production of consumer durable goods 10.5%, 0.9% and 8.3% and in the production of non-durable consumer goods 11.2% -6.9% and 0.5%. Annual changing rates in June, July and August amounted to -16.8%, -7.4% and 4.4% in the production of energy, 8%, 5% and 7.1% in the production of intermediate goods, except energy, -5.4%, 5.7% and 3.1% in production of capital goods, 0.2%, 14.2% and 21.8% in the production of consumer durable goods and, 3.9%, 2.8% and 3.8% in the production of consumer non-durable goods, respectively.

The volume of construction activity, expressed in hours of work on construction sites in enterprises, was smaller by 1.7% in the second quarter of 2016 than in the same period of 2015 and by 0.4% than the 2015 average. In the first half of 2016, the construction activity decreased by 0.6% in relation to the first half of 2015, and decreased by 8.7% when compared to 2015 average.

The volume of transport activities in the second quarter of 2016 was by 6.1% above the average in 2015 and by 3.3% above the value attained in the second quarter of the previous year. In the first six months of 2016, the transport activities increased by 1.7% to the same period of the previous year, but decreased by 4.1% to 2015 average. In the first half of this year, in total transport activity the aggregate PKM prevailed with 71.3% in the reduced transport activity and the share of TKM was 28.7%.

Tourist activity, measured by the total number of tourist nights, recorded the following monthly rates of -2.4% in June, 25.1% in July and 12.4% in August. Annual rates in June, July and August were 9.3%, 11.8% and 7.7%, respectively. With respect to the average in 2015, total tourist nights increased by 24.8% in June, by 56.2% in July and by 75.5% in August. In the first eight months of 2016, there were by 13% more tourist nights than in the same period of the previous year, and by 20.2% more than the 2015 average. In the same period, the number of domestic tourist nights increased by 13.6%, while the number of foreign tourist nights increased by 11.7%, compared to the first eight months of 2015.

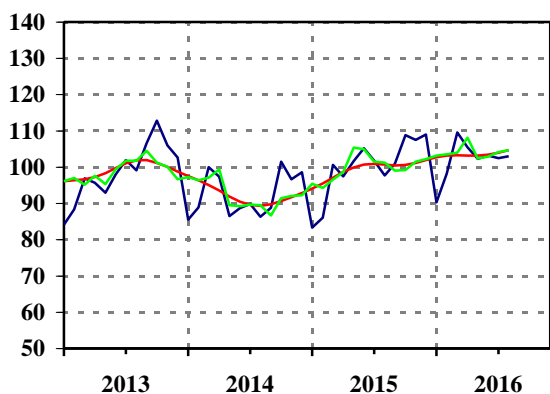
01105 Бруто домаћи производ, РСД, релативне цене 2010.
 - укупно (квартална серија)
 Gross domestic product, RSD, relative prices 2010.
 - total (quarterly series)



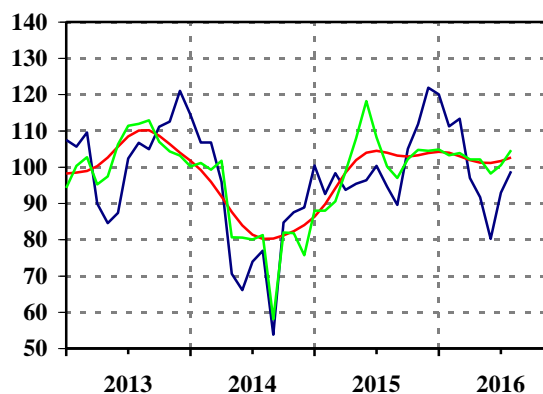
Ø 2015=100

		оригинална серија / original series					тренд-циклус компонента / trend-cycle component					десезонирана серија / seasonally adjusted				
Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec			
		I				II				III				IV		
01105	2014			94,4			98,2			100,3			104,2			
01105	2015			92,7			99,2			102,6			105,4			
01105	2016			96,3			101,2									

01000 Индустриска производња - укупно
 Industrial production - total



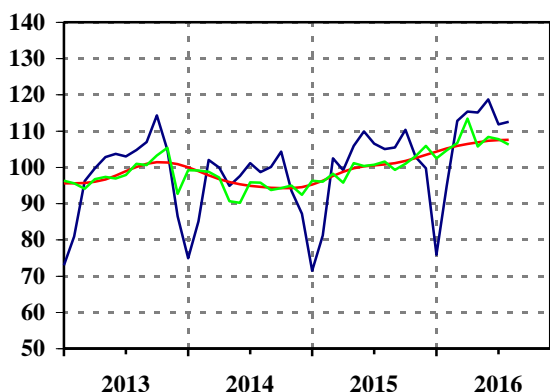
01001 Индустриска производња - енергија
 Industrial production - energy



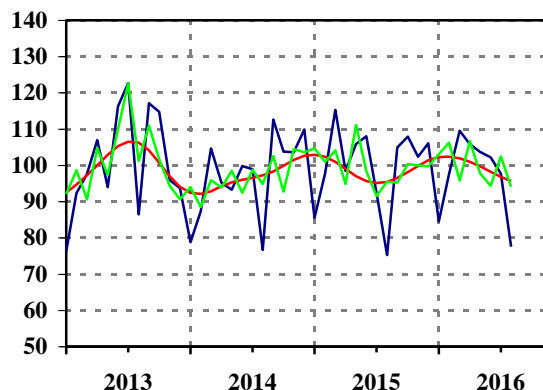
Ø 2015=100

		оригинална серија / original series					тренд-циклус компонента / trend-cycle component					десезонирана серија / seasonally adjusted				
Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec			
		I				II				III				IV		
01000	2014	85,5	88,9	100,0	97,3	86,5	88,7	89,8	86,3	88,8	101,5	96,6	98,6			
01000	2015	83,3	86,0	100,6	97,4	101,7	105,2	101,8	97,7	101,0	108,8	107,5	109,0			
01000	2016	90,3	98,1	109,5	105,5	102,3	103,2	102,5	103,0							
01001	2014	114,4	106,8	106,8	95,9	70,6	66,1	73,9	76,9	53,8	84,7	87,5	88,9			
01001	2015	100,4	92,6	98,3	93,7	95,4	96,4	100,3	94,6	89,6	105,0	111,8	121,9			
01001	2016	120,0	111,2	113,3	97,0	91,7	80,2	92,9	98,8							

01002 **Индустријска производња**
- интермедијарни производи, осим енергије
Industrial production
- intermediary products, except energy



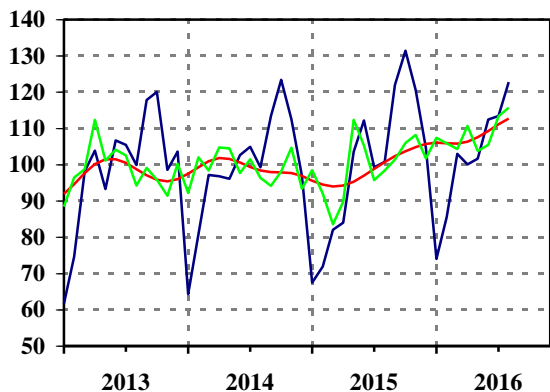
01003 **Индустријска производња**
- капитални производи
Industrial production
- capital products



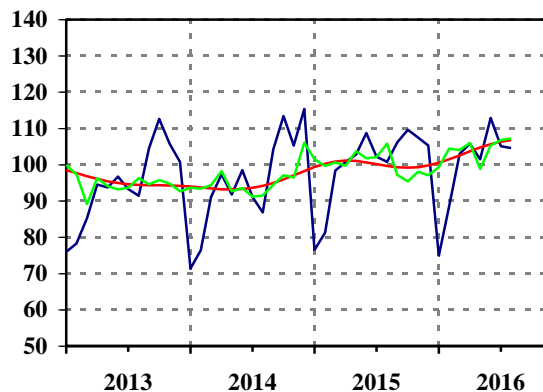
Ø 2015=100

		оригинална серија / original series					десезонирана серија / seasonally adjusted												
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component																	
Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec						
01002	2014	74,9	85,1	102,0	99,9	94,9	97,6	101,1	98,7	100,1	104,3	93,5	87,2						
01002	2015	71,5	81,2	102,5	99,2	105,9	109,9	106,5	105,0	105,5	110,3	102,8	99,7						
01002	2016	75,9	94,8	112,8	115,4	115,1	118,7	111,8	112,5										
01003	2014	78,8	87,4	104,7	95,1	93,3	99,8	98,9	76,7	112,6	103,8	103,6	109,9						
01003	2015	85,5	97,8	115,3	98,5	105,9	108,0	92,4	75,3	104,9	107,9	102,4	106,1						
01003	2016	84,5	97,6	109,5	105,8	103,7	102,2	97,7	77,6										

01004 **Индустријска производња**
- трајни производи за широку потрошњу
Industrial production
- durable products for consumption



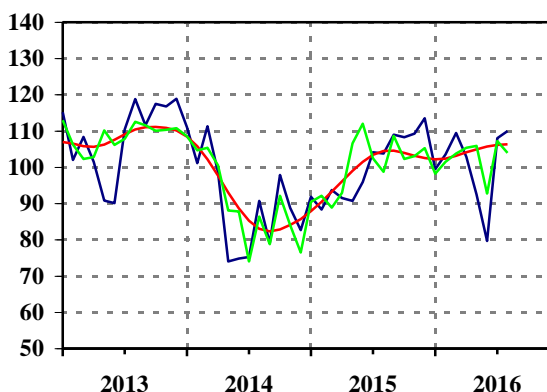
01005 **Индустријска производња**
- нетрајни производи за широку потрошњу
Industrial production
- non-durable products for consumption



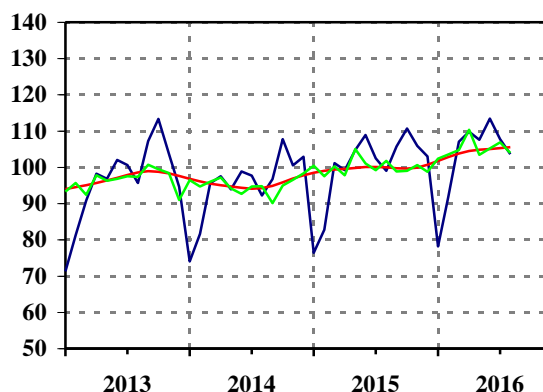
Ø 2015=100

		оригинална серија / original series					десезонирана серија / seasonally adjusted												
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component																	
Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec						
01004	2014	64,3	80,8	97,2	96,8	96,1	102,6	104,9	99,3	113,4	123,4	112,5	96,9						
01004	2015	67,5	71,9	82,1	84,0	103,6	112,2	99,3	100,8	122,0	131,4	120,6	104,6						
01004	2016	74,0	85,5	103,0	100,1	101,7	112,4	113,4	122,8										
01005	2014	71,4	76,4	91,1	97,3	91,8	98,5	91,1	86,8	104,2	113,4	105,3	115,4						
01005	2015	76,5	81,3	98,4	100,7	102,8	108,7	102,2	100,8	106,2	109,6	107,5	105,3						
01005	2016	74,9	88,4	103,0	105,8	101,5	112,9	105,1	104,6										

01300 Индустриска производња
- рударство
Industrial production
- mining and quarrying



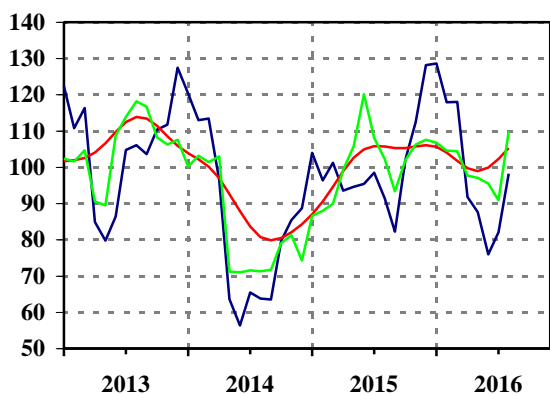
01400 Индустриска производња
- прерађивачка индустрија
Industrial production
- manufacturing



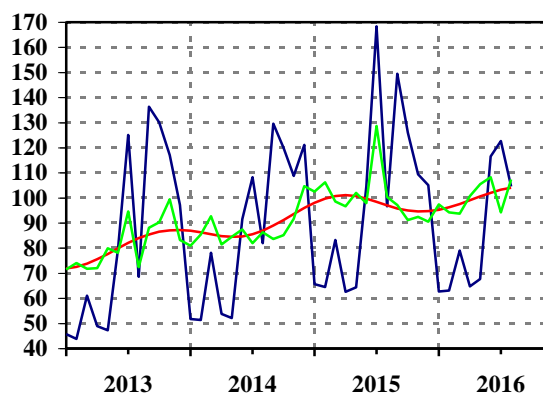
Ø 2015=100

		оригинална серија / original series					десезонирана серија / seasonally adjusted						
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
01300	2014	111,0	101,1	111,3	98,6	74,0	74,8	75,3	90,7	79,1	97,9	88,8	82,7
01300	2015	91,9	88,3	93,7	91,5	90,7	95,9	104,1	103,8	109,0	108,3	109,3	113,5
01300	2016	99,5	103,5	109,4	102,9	92,5	79,7	108,0	110,0				
01400	2014	74,0	81,6	95,6	97,5	93,9	98,8	97,7	92,2	96,7	107,8	100,5	102,9
01400	2015	76,4	82,8	101,1	99,2	104,8	108,9	102,5	99,0	105,7	110,7	105,9	103,0
01400	2016	78,2	91,8	107,1	109,8	107,6	113,4	107,8	103,6				

01500 Индустриска производња - снабдевање
ел. енергијом, гасом, паром и климатизација
Industrial production
- electricity, gas, steam and air conditioning supply



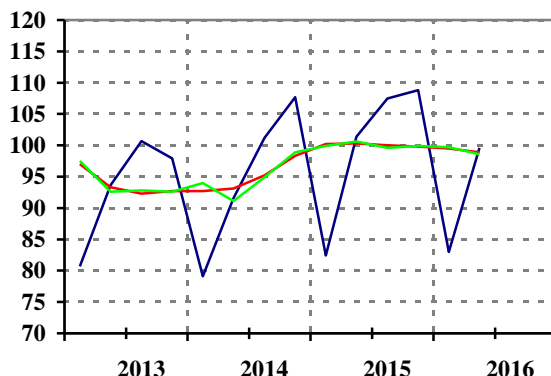
01065 Продаја и откуп производа пољопривреде,
шумарства и рибарства - укупно
Sale and purchase of agricultural, forestry and
fishing products - total



Ø 2015=100

		оригинална серија / original series					десезонирана серија / seasonally adjusted						
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
01500	2014	120,3	113,0	113,4	96,5	63,6	56,4	65,5	63,8	63,5	79,7	85,4	88,7
01500	2015	104,0	96,4	101,2	93,5	94,6	95,4	98,5	91,4	82,2	102,2	112,4	128,2
01500	2016	128,6	117,9	118,0	91,8	87,6	76,0	82,1	98,2				
01065	2014	51,8	51,3	78,1	53,8	52,1	91,5	108,2	82,0	129,5	120,0	108,7	121,1
01065	2015	65,6	64,5	83,3	62,6	64,4	104,6	168,3	96,7	149,5	126,0	109,4	105,1
01065	2016	62,7	63,1	79,0	64,7	67,7	116,5	122,7	104,6				

**01031 Часови рада на градилиштима
пословних субјеката (квартална серија)**
*Hours of work on construction sites
of business subject (quarterly series)*

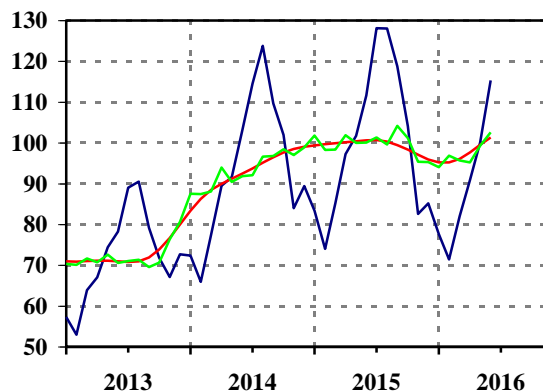
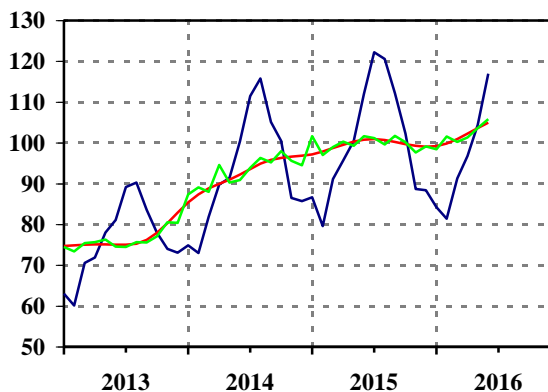


Ø 2015=100

		оригинална серија / original series					десезонирана серија / seasonally adjusted						
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
		I			II			III			IV		
01031	2014			79,1			91,6			101,2			107,7
01031	2015			82,4			101,4			107,5			108,8
01031	2016			83,0			99,6						

**01040 Обим услуга у саобраћају
- укупно**
*Volume of transport services
- total*

**01047 Обим услуга у путничком саобраћају
- укупно**
*Volume of services in passengers' transport
- total*



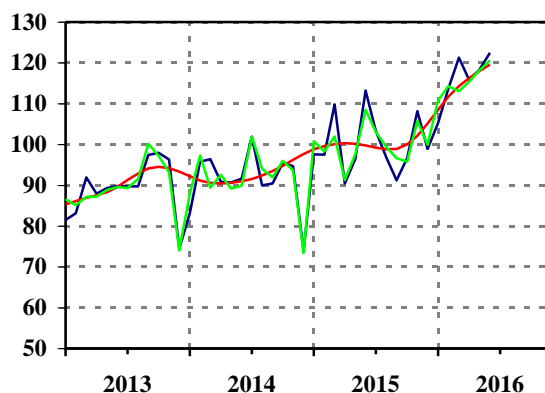
Ø 2015=100

		оригинална серија / original series					десезонирана серија / seasonally adjusted						
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
01040	2014	74,9	73,0	81,9	89,8	91,4	100,4	111,5	115,8	105,1	100,5	86,5	85,7
01040	2015	86,7	79,6	91,1	95,7	100,5	112,0	122,2	120,6	112,2	102,3	88,7	88,4
01040	2016	84,2	81,4	91,3	96,8	104,4	117,0						
01047	2014	72,4	65,9	77,4	89,5	91,6	103,1	114,5	123,8	109,7	102,0	84,0	89,4
01047	2015	83,4	74,0	85,2	97,3	101,7	111,6	128,1	128,0	118,8	104,1	82,6	85,2
01047	2016	77,6	71,4	82,0	90,8	100,1	115,3						

Напомена: Индекси услуга у саобраћају - укупно, су без поштанских активности и телекомуникација.

Footnote: Indices for transport services - total, do not include postal activities and telecommunication.

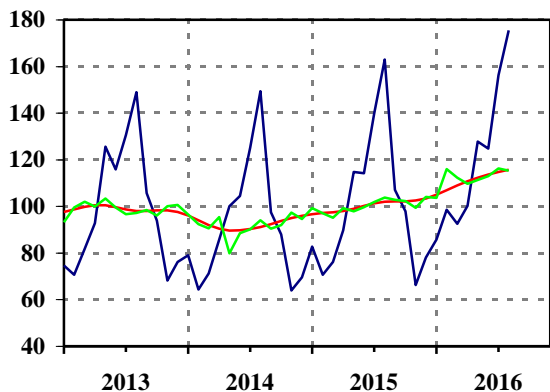
01054 Обим услуга у теретном саобраћају
- укупно
Volume of services in freights' transport
- total



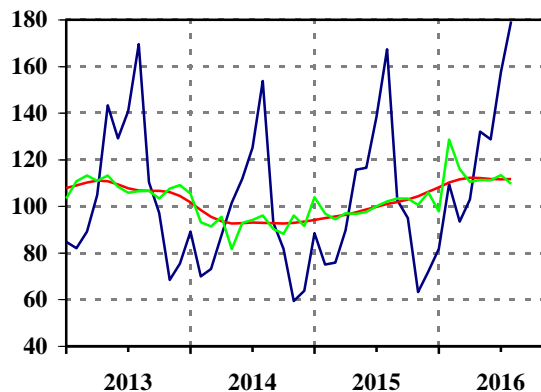
Ø 2015=100

Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
01054	2014	83,1	95,8	96,4	90,8	90,7	91,6	101,9	90,0	90,4	95,5	94,7	73,9
01054	2015	97,6	97,5	109,8	90,4	96,5	113,2	103,3	96,8	91,2	96,6	108,2	98,9
01054	2016	105,3	113,7	121,3	115,8	118,3	122,5						

01070 Ноћења туриста
- укупно
Tourist nights
- total



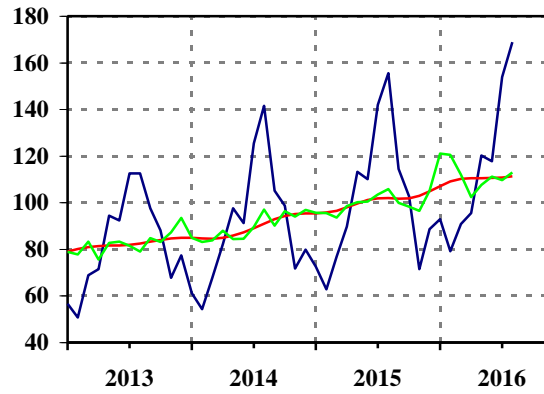
01071 Ноћења туриста
- домаћи
Tourist nights
- domestic



Ø 2015=100

Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
01070	2014	79,0	64,3	71,2	85,7	100,1	104,4	125,2	149,3	97,4	87,9	63,9	69,6
01070	2015	82,7	70,6	76,2	89,7	114,8	114,2	139,8	163,0	107,0	97,8	66,2	78,1
01070	2016	85,8	98,5	92,5	100,2	127,8	124,8	156,2	175,5				
01071	2014	89,2	70,0	73,1	87,7	101,5	111,9	125,2	153,7	93,0	81,8	59,4	63,8
01071	2015	88,5	75,0	75,9	89,7	115,7	116,5	138,5	167,3	102,7	95,0	63,2	72,0
01071	2016	81,7	109,5	93,4	102,9	132,1	128,8	157,5	179,3				

01072 Ноћења туриста
- страни
Tourist nights
- foreign



Ø 2015=100

		оригинална серија / original series					десезонирана серија / seasonally adjusted						
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01072	2014	61,2	54,3	67,8	82,2	97,5	91,2	125,4	141,5	105,1	98,7	71,7	79,8
01072	2015	72,5	62,8	76,8	89,7	113,2	110,1	141,9	155,6	114,5	102,7	71,5	88,6
01072	2016	92,9	79,1	90,9	95,5	120,3	117,7	153,9	168,9				

Финална тражња

Final demand

Серије базних индекса (просек 2015=100)

Base indices series (average 2015=100)

Шифра	Назив
Code	Title
02000	Залихе готових производа у индустријској производњи - укупно <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - total</i>
02001	Залихе готових производа у индустријској производњи - енергија <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - energy</i>
02002	Залихе готових производа у индустријској производњи - интермедијарни производи, осим енергије <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - intermediary goods, except energy</i>
02003	Залихе готових производа у индустријској производњи - капитални производи <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - capital goods</i>
02004	Залихе готових производа у индустријској производњи - трајни производи за широку потрошњу <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - durable goods for consumption</i>
02005	Залихе готових производа у индустријској производњи - нетрајни производи за широку потрошњу <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - non-durable goods for consumption</i>
02300	Залихе готових производа у индустријској производњи - рударство <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - mining and quarrying</i>
02400	Залихе готових производа у индустријској производњи - прерађивачка индустрија <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - manufacturing</i>
04020	Промет робе у трговини на мало пословних субјеката, у текућим ценама - укупно <i>Turnover of goods in retail trade of all enterprises, at current prices - total</i>
01050	Промет робе у трговини на мало пословних субјеката, у сталним ценама - укупно <i>Turnover of goods in retail trade of all enterprises, at constant prices - total</i>
04030	Промет у угоститељству, у текућим ценама - укупно <i>Turnover in catering trades, at current prices - total</i>
01060	Промет у угоститељству, у сталним ценама - укупно <i>Turnover in catering trades, at constant prices - total</i>
09010	Распоређени јавни приходи и примања - укупно <i>Distributed public revenues and income - total</i>
09011	Распоређени јавни приходи и примања буџетима и другим корисницима - укупно <i>Distributed public revenues and income to budgets and other users - total</i>
10010	Приходи од доприноса за социјално осигурање - укупно <i>Revenues from social security contributions - total</i>

ФИНАЛНА ТРАЖЊА

Укупне залихе готових индустријских производа у јуну, јулу и августу ове године бележе месечне стопе од -0,8%, 0,8% и -1,8%, респективно. У односу на исте месеце претходне године, забележен је годишњи пад од 2% за јун, годишњи раст за 4% за јул, односно 5,7% за август. Укупне залихе, у првих осам месеци 2016, мање су за 0,5% у односу на исти период 2015, док су од просека 2015. године мање за 0,2%. У првом и другом кварталу ове, у односу на исти период прошле године, укупне залихе бележе смањење од 2,1% у оба квартала.

Посматрано по секторима, у периоду јануар–август 2016, у односу на исти период 2015. године, у сектору Рударство и у сектору Прерађивачка индустрија залихе готових индустријских производа се смањују за 1,4%, односно за 0,5%, такође у односу на просек 2015. године бележе пад за 2,3% у рударству, односно раст за 0,2% у прерађивачкој индустрији.

У периоду јануар–август 2016, у односу на исти период 2015. године, повећане су залихе енергије за 10,1%, затим залихе интермедијарних производа, осим енергије за 7,5% и залихе капиталних производа за 7,7%, док су смањене залихе трајних производа за широку потрошњу за 6,9% и залихе нетрајних производа за широку потрошњу за 8,9%.

Промет у трговини на мало пословних субјеката, у текућим ценама, у јуну ове године порастао је за 1,9%, док је у сталним ценама порастао за 1,7%. У јулу је, у односу на јун, у текућим ценама већи за 4,4%, а у сталним за 4,7%, док у августу бележи раст од 2%, номинално и за 1,2% реално. У периоду јануар–август 2016. године, промет робе у трговини на мало већи је за 7% у текућим ценама, а у сталним ценама већи је за 8,1%, у односу на исти период 2015. године.

Обим укупних угоститељских услуга (промета), у првих осам месеци 2016, већи је номинално за 6,5% (реално за 6,8%) у односу на обим услуга из истог периода 2015. године. У другом кварталу 2016. године тај обим је номинално већи за 10,1% (реално за 10,8%) од просека 2015, а за 5,9% номинално већи (реално за 6,4%) од укупно остварених услуга у другом кварталу 2015. године.

Укупно распоређени јавни приходи и примања, у првих осам месеци 2016, номинално су већи за 4,5% (реално за 3,3%) у односу на исти период 2015. године. У истом периоду распоређени јавни приходи и примања буџетима и другим корисницима номинално су већи за 4,6% (реално за 3,4%), док су приходи од доприноса за социјално осигурање номинално повећани за 4% и реално за 2,9%, у односу на првих осам месеци 2015. године.

Квартално посматрано, у првом и другом кварталу 2016, у односу на први и други квартал 2015. године, забележене су стопе за приходе од доприноса за социјално осигурање (номинално 4,2% и 4,2%, реално 2,7% и 3,6%); укупно распоређени јавни приходи и примања (номинално -3,3% и 5,8%, реално -4,7% и 5,2%) и распоређени јавни приходи и примања буџетима и другим корисницима (номинално -5,1% и 6,2%, реално за -6,5% и 5,6%).

FINAL DEMAND

This year total stocks of manufactured industrial products saw a monthly rate in June of -0.8%, in July of 0.8% and in August of -1.8%. With respect to the same months of the previous year, they recorded an annual decrease of 2% in June, and an annual increase of 4% in July, and of 5.7% in August. In the first eight months in 2016, the total stocks of manufactured industrial products cut down by 0.5%, comparing to the same period 2015, and with respect to the average 2015, they cut down by 0.2%. In the first and the second quarter of this year, the total stocks decreased by 2.1% in both quarters, respectively.

Observed by sections, over the period January–August 2016, comparing to the same period 2015, stocks of manufactured industrial products recorded a decrease of 1.4% and 0.5% in Mining and quarrying and Manufacturing, respectively. When compared to the 2015 average they decreased by 2.3% in Mining and by 0.2% in Manufacturing.

In the period January–August 2016, compared to the same period 2015, an increase was recorded in stocks of energy being 10.1%, and an increase in stocks of intermediate goods, except energy being 7.5%, in stocks of capital goods 7.7%, while a decrease was recorded in stocks of durable consumer goods 6.9%, and in stocks of non-durable consumer goods 8.9%.

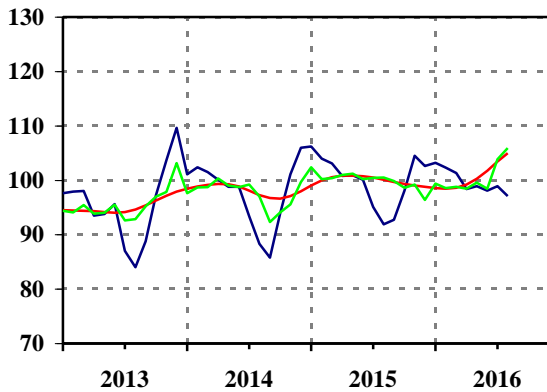
Turnover of goods in retail trade in enterprises at current prices increased in June by 1.9% and at constant prices by 1.7%. In July, in relation to June, it grew by 4.4% at current prices, and at constant prices by 4.7%, while in August it increased by 2% nominally and by 1.2% in real terms. In the period January–August 2016, the turnover of goods in retail trade in enterprises was up by 7% at current prices and by 8.1% at constant prices, comparing to the same period 2015.

The volume of total restaurant services in the first eight months of 2016 increased nominally by 6.5% (in real terms by 6.8%), when compared to the same period in 2015. In the second quarter of 2016 to the 2015 average the volume of this activity increased nominally by 10.1% (in real terms by 10.8%). In relation to the total restaurant services in 2015 it grew by 5.9%, nominally, and by 6.4% in real terms.

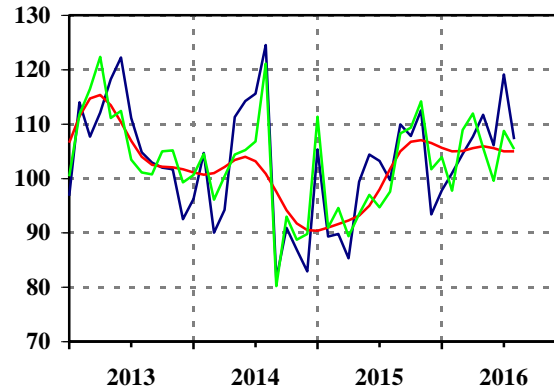
Total distributed public revenues and income in the first eight months of 2016 increased nominally by 4.5% (in real terms by 3.3%), when compared to the same period 2015. In the same period, total distributed public revenues and income to budget and other beneficiaries increased nominally by 4.6%, (in real terms by 3.4%), and revenues from total security contributions recorded a nominal grow of 4%, and of 2.9% in real terms, with respect to the first eight months of 2015.

Quarterly observed, in the first and in second quarter of 2016, with respect to the first and second quarter of 2015, recorded were the following rates: in revenues from total security contributions (nominal rates 4.2% and 4.2%, in real terms 2.7% and 3.6%), then in total distributed public revenues and income (nominal rates -3.3% and 5.8%, in real terms -4.7% and 5.2%) and total distributed public revenues and income and other beneficiaries (nominal rates -5.1% and 6.2%, in real terms -6.5% and 5.6%).

02000 Залихе готових производа у инд. производњи - укупно
Stocks of manufactured goods in ind. production - total



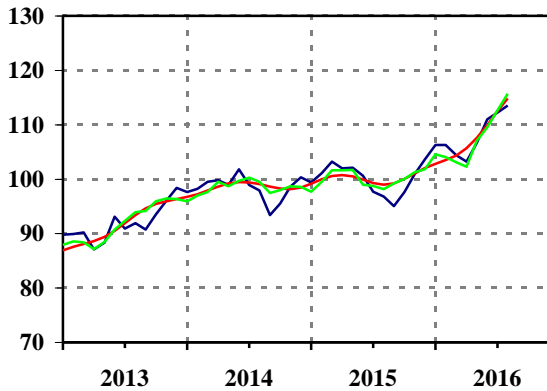
02001 Залихе готових производа у инд. производњи - енергија
Stocks of manufactured goods in ind. production - energy



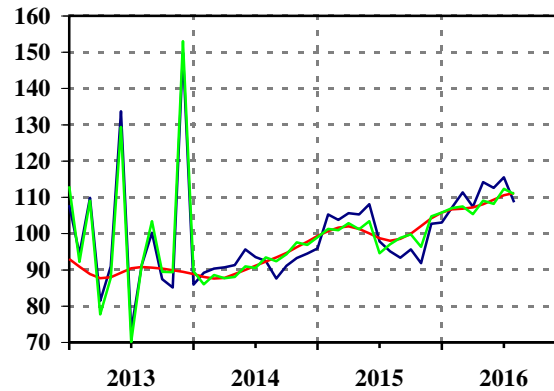
Ø 2015=100

		оригинална серија / original series					десезонирана серија / seasonally adjusted						
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
02000	2014	101,1	102,4	101,5	100,1	98,8	98,8	93,4	88,3	85,8	93,9	101,1	106,0
02000	2015	106,2	104,0	103,1	100,8	100,9	100,1	95,1	91,9	92,7	98,1	104,5	102,6
02000	2016	103,2	102,3	101,3	98,4	98,9	98,1	98,9	97,1				
02001	2014	96,2	104,7	90,0	94,2	111,3	114,2	115,6	124,5	81,5	90,9	86,9	82,9
02001	2015	105,3	89,3	89,8	85,3	99,4	104,4	103,2	99,7	109,9	107,8	112,5	93,4
02001	2016	97,8	101,0	104,5	107,7	111,7	106,1	119,1	107,2				

02002 Залихе готових производа у инд. производњи - интермедијарни производи, осим енергије
Stocks of manufactured goods in ind. production - intermediary products, except energy



02003 Залихе готових производа у инд. производњи - капитални производи
Stocks of manufactured goods in ind. production - capital products

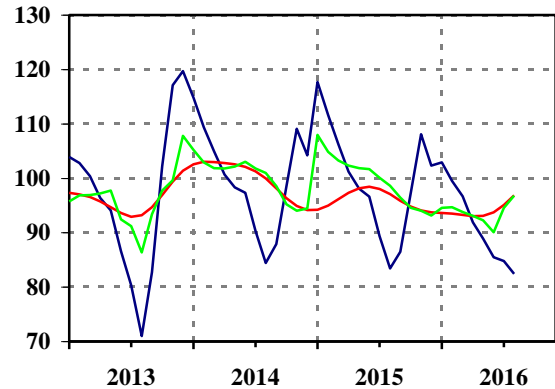
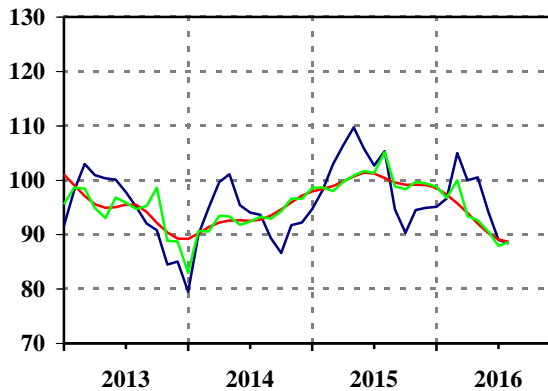


Ø 2015=100

		оригинална серија / original series					десезонирана серија / seasonally adjusted						
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
02002	2014	97,6	98,2	99,5	99,8	98,9	101,8	98,9	97,9	93,4	95,5	98,6	100,3
02002	2015	99,4	101,1	103,2	102,0	102,1	100,6	97,7	96,8	95,0	97,6	100,9	103,6
02002	2016	106,3	106,3	104,4	103,2	106,6	111,0	112,2	113,5				
02003	2014	85,9	89,2	90,3	90,7	91,3	95,6	93,5	92,4	87,6	91,1	93,2	94,5
02003	2015	95,9	105,2	103,7	105,6	105,2	108,1	97,8	95,1	93,3	95,6	91,8	102,7
02003	2016	103,0	107,2	111,3	107,4	114,2	112,6	115,5	108,6				

02004 Залихе готових производа у инд. производњи
- трајни производи за широку потрошњу
Stocks of manufactured goods in ind. production
- durable products for consumption

02005 Залихе готових производа у инд. производњи
- нетрајни производи за широку потрошњу
Stocks of manufactured goods in ind. production
- non-durable products for consumption

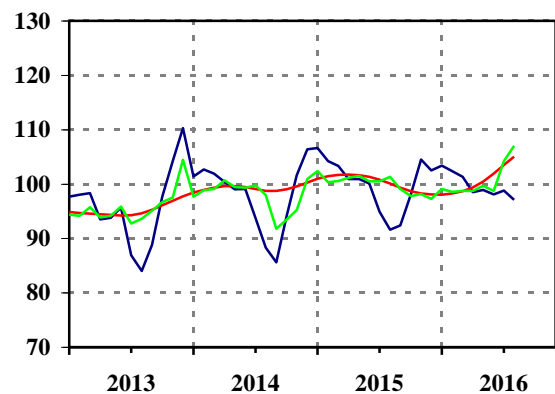
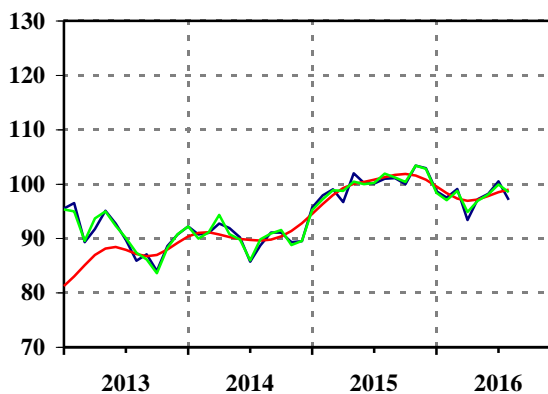


Ø 2015=100

		оригинална серија / original series					десезонирана серија / seasonally adjusted						
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
02004	2014	79,5	90,0	94,9	99,6	101,1	95,4	94,0	93,6	89,3	86,6	91,7	92,2
02004	2015	94,7	98,2	102,9	106,4	109,7	105,8	102,7	105,3	94,6	90,3	94,5	94,9
02004	2016	95,1	96,6	105,0	100,0	100,5	94,2	89,0	88,4				
02005	2014	114,8	109,4	105,0	100,7	98,3	97,3	90,3	84,4	87,9	98,6	109,1	104,2
02005	2015	117,7	111,6	106,3	101,2	98,1	96,6	89,4	83,4	86,5	97,4	108,1	102,3
02005	2016	102,9	99,5	96,7	91,9	88,9	85,5	84,8	82,4				

02300 Залихе готових производа у инд. производњи
- рударство
Stocks of manufactured goods in ind. production
- mining and quarrying

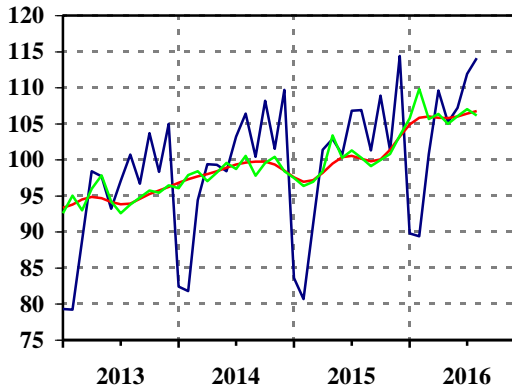
02400 Залихе готових производа у инд. производњи
- прерађивачка индустрија
Stocks of manufactured goods in ind. production
- manufacturing



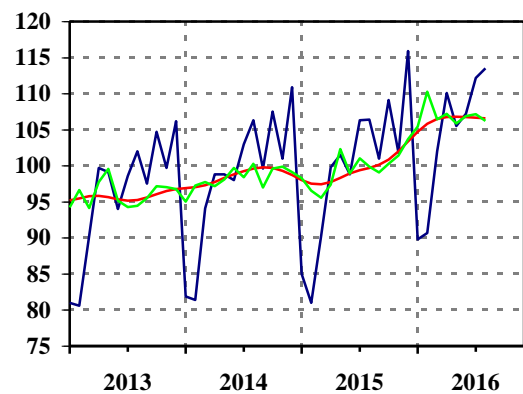
Ø 2015=100

		оригинална серија / original series					десезонирана серија / seasonally adjusted						
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
02300	2014	92,2	90,7	91,0	92,7	91,9	90,2	85,7	88,7	91,1	91,1	89,3	89,5
02300	2015	95,7	97,9	99,0	96,7	102,0	100,2	100,1	101,0	101,1	100,0	103,4	102,9
02300	2016	98,7	97,5	99,1	93,4	97,2	98,2	100,5	97,1				
02400	2014	101,4	102,7	101,9	100,4	99,0	99,1	93,7	88,3	85,6	94,0	101,6	106,4
02400	2015	106,6	104,2	103,3	100,9	100,9	100,1	94,9	91,6	92,4	98,1	104,5	102,5
02400	2016	103,4	102,4	101,3	98,5	98,9	98,1	98,8	97,1				

04020 Промет робе у трговини на мало пословних субјеката, у текућим ценама - укупно
Turnover of goods in retail trade of all enterprises, at current prices - total



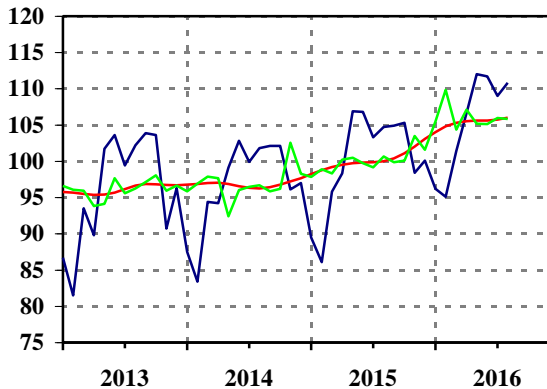
01050 Промет робе у трговини на мало пословних субјеката, у сталним ценама - укупно
Turnover of goods in retail trade of all enterprises, at constant prices - total



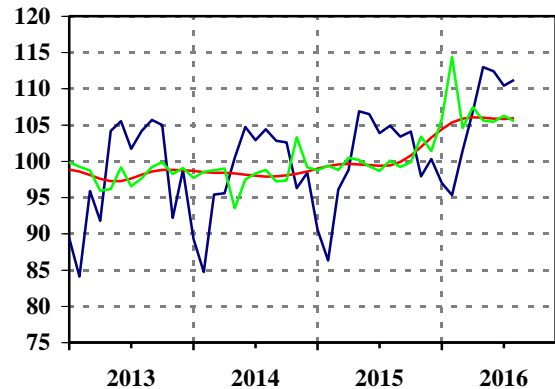
Ø 2015=100

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
04020	2014	82,4	81,8	94,4	99,4	99,3	98,4	103,2	106,4	100,4	108,2	101,5	109,7
04020	2015	83,6	80,7	91,1	101,4	102,9	100,7	106,8	106,9	101,3	108,9	101,3	114,4
04020	2016	89,8	89,4	100,8	109,6	105,2	107,2	111,9	114,1				
01050	2014	81,9	81,4	94,1	98,8	98,8	98,0	103,0	106,3	99,6	107,5	101,0	110,9
01050	2015	85,0	81,0	90,3	99,8	101,5	98,8	106,3	106,4	101,0	109,1	101,8	115,9
01050	2016	89,8	90,7	102,0	110,1	105,5	107,2	112,2	113,5				

04030 Промет у угоститељству, у текућим ценама - укупно
Turnover in catering trades, at current prices - total



01060 Промет у угоститељству, у сталним ценама - укупно
Turnover in catering trades, at constant prices - total



Ø 2015=100

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
04030	2014	87,5	83,4	94,4	94,2	99,1	102,8	99,9	101,8	102,1	102,1	96,1	97,0
04030	2015	89,5	86,1	95,8	98,3	106,9	106,8	103,3	104,7	104,9	105,3	98,4	100,1
04030	2016	96,2	95,1	101,4	106,6	112,0	111,7	109,0	110,8				
01060	2014	89,3	84,7	95,4	95,6	100,5	104,7	102,9	104,4	102,8	102,6	96,3	98,4
01060	2015	90,6	86,3	96,1	98,8	106,9	106,5	103,9	104,9	103,4	104,1	97,9	100,3
01060	2016	97,0	95,3	101,5	106,9	113,0	112,4	110,4	111,2				

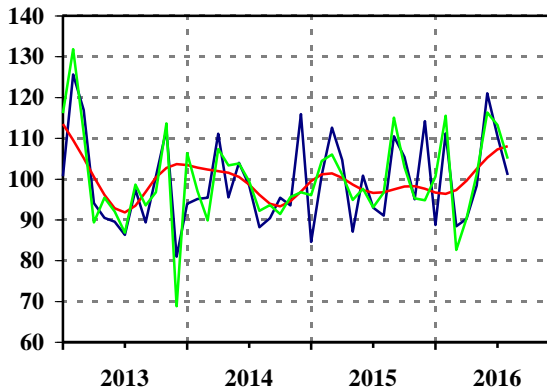
Напомена: Процена надлежне службе за јули и август за серије 04030 и 01060.

Footnote: Competent department estimate for July and August for series 04030 and 01060.

Распоређени јавни приходи и примања

09010 - укупно

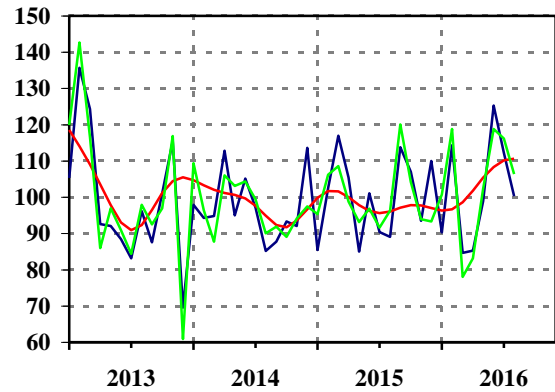
Distributed public revenues and income
- total



Распоређени јавни приходи и примања

09011

буџетима и другим корисницима - укупно
Distributed public revenues and income
to budgets and other users - total



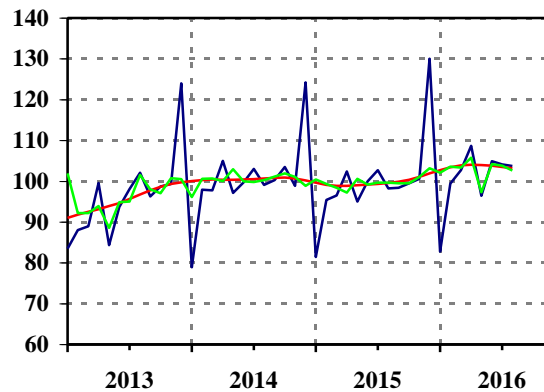
Ø 2015=100

		оригинална серија / original series					десезонирана серија / seasonally adjusted						
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија	Год.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Series	Year	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
09010	2014	93,9	95,1	95,4	111,1	95,5	104,0	98,4	88,2	90,4	95,4	93,5	115,9
09010	2015	84,6	101,0	112,6	104,7	87,1	100,8	93,0	91,0	110,5	105,4	95,0	114,2
09010	2016	88,7	111,2	88,4	90,2	98,4	121,0	110,5	101,0				
09011	2014	97,9	94,3	94,8	112,8	95,0	105,1	97,1	85,2	87,7	93,3	92,1	113,6
09011	2015	85,4	102,5	117,0	105,4	85,0	101,1	90,4	89,1	113,8	107,0	93,5	110,0
09011	2016	90,3	114,3	84,6	85,3	98,9	125,3	112,2	100,3				

Приходи од доприноса за социјално осигурање

10010 - укупно

Revenues from social security contributions
- total



Ø 2015=100

		оригинална серија / original series					десезонирана серија / seasonally adjusted						
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија	Год.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Series	Year	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
10010	2014	78,9	97,9	97,8	105,0	97,1	99,7	103,0	99,1	100,3	103,5	98,9	124,2
10010	2015	81,4	95,4	96,5	102,4	95,0	100,0	102,7	98,2	98,4	99,5	100,6	130,0
10010	2016	82,8	99,4	102,7	108,7	96,4	104,9	104,1	103,7				

Спољна трговина

External trade

Серије базних индекса (просек 2015=100)

Base indices series (average 2015=100)

Шифра	Назив
Code	Title
05030	Извоз робе - укупно (USD) <i>Exports of goods - total (USD)</i>
05033	Извоз робе - средства рада (USD) <i>Exports of goods - capital goods (USD)</i>
05034	Извоз робе - материјал за репродукцију (USD) <i>Exports of goods - intermediates (USD)</i>
05035	Извоз робе - роба за личну потрошњу (USD) <i>Exports of goods - consumer goods (USD)</i>
05019	Извоз робе - неklasификовано по BEC намени (USD) <i>Exports of goods - unclassified by BEC destination (USD)</i>
05001	Извоз - енергија (USD) <i>Exports - energy (USD)</i>
05002	Извоз - интермедијарни производи, осим енергије (USD) <i>Exports - intermediary products, except energy (USD)</i>
05003	Извоз - капитални производи (USD) <i>Exports - capital products (USD)</i>
05004	Извоз - трајни производи за широку потрошњу (USD) <i>Exports - durable products for consumption (USD)</i>
05005	Извоз - нетрајни производи за широку потрошњу (USD) <i>Exports - non-durable products for consumption (USD)</i>
05006	Извоз робе - неklasификовано по намени EU (USD) <i>Exports of goods - unclassified by EU destination (USD)</i>
05040	Увоз робе - укупно (USD) <i>Imports of goods - total (USD)</i>
05043	Увоз робе - средства рада (USD) <i>Imports of goods - capital goods (USD)</i>
05044	Увоз робе - материјал за репродукцију (USD) <i>Imports of goods - intermediates (USD)</i>
05045	Увоз робе - роба за личну потрошњу (USD) <i>Imports of goods - consumer goods (USD)</i>
05029	Увоз робе - неklasификовано по BEC намени (USD) <i>Imports of goods - unclassified by BEC destination (USD)</i>
05007	Увоз - енергија (USD) <i>Imports - energy (USD)</i>
05008	Увоз - интермедијарни производи, осим енергије (USD) <i>Imports - intermediary products, except energy (USD)</i>
05009	Увоз - капитални производи (USD) <i>Imports - capital products (USD)</i>
05010	Увоз - трајни производи за широку потрошњу (USD) <i>Imports - durable products for consumption (USD)</i>
05011	Увоз - нетрајни производи за широку потрошњу (USD) <i>Imports - non-durable products for consumption (USD)</i>
05012	Увоз - неklasификовано по намени EU (USD) <i>Imports - unclassified by EU destination (USD)</i>
05050	Трговински салдо (увоз - извоз, USD) <i>Commercial balance (imports - exports, USD)</i>

СПОЉНА ТРГОВИНА

Укупан извоз робе у првих осам месеци 2016. године достигао је 9,735 милијарди USD и био је већи за 9,5% у односу на исти период претходне године, и за 9,1% већи од просечног извоза 2015. године. У истом периоду, реализован је **укупан увоз робе** у износу од 12,603 милијарде USD, што је за 6% више него у истом периоду претходне године, и за 2,1% више од просечног увоза 2015. године. У првом полугођу 2016. извоз је порастао за 10,2%, а увоз за 6%, у односу на прво полугође 2015. године.

Укупан спољнотрговински дефицит робе у првих осам месеци 2016. године износио је 2,869 милијарди USD и мањи је за 4,4% од дефицита у првих осам месеци претходне године, и за 10,9% мањи од просечног трговинског дефицита 2015. године. Дефицит спољне трговине у периоду јануар–август 2016. године мањи је за 70,5% од укупног извоза у првих осам месеци 2016. године (0,29 пута) или за 6,869 милијарди USD.

У јуну, извоз месечно расте, у односу на мај, за 4,8%, у јулу и августу месечно опада за 7,4%, односно за 7,1%. У односу на 2015. годину међугодишње стопе раста извоза за јун, јул и август износе 8,5%, 2,4% и 13,4%, респективно. Месечне стопе раста увоза за јун, јул и август износе 8%, -15,1% и 0,9%, респективно, док међугодишње стопе износе 10,3%, 0,9% и 11,8%, респективно.

Трговински дефицит у 2016. години
- У хиљ. текућих РСД -

	II квартал	I полуго- диште	Јул	Август
Кумулативни дефицит (извоз/увоз)	-2169265	-2169265	-2468088	-2868523
Квартални, месечни дефицит (извоз/увоз)	-1183607	-2169265	-298823	-400435
Извоз: квартал, полугође, месец	3931684	7348497	1237066	1149367
Увоз: квартал, полугође, месец	5115291	9517762	1535889	1549802
Извоз – кумулативи	7348497	7348497	8585563	9734930
Увоз – кумулативи	9517762	9517762	11053651	12603453

Кумулативно посматрано, у структури извоза, односно увоза у 2016, у односу на 2015. годину, према економској намени производа (по ВЕС намени), производи за репродукцију (који доминирају по учешћу у укупном извозу/увозу) бележе раст од 4,8%, односно пад за 4,8%, извоз/увоз производа за широку потрошњу раст од 10,2%, односно раст од 1,4%, извоз/увоз средстава за рад раст од 36%, односно пад од 2,6% и извоз/увоз неklasификованог по ВЕС намени пад/раст (-0,6%, 109,3%).

У структури извоза/увоза, по намени производа ЕУ, у првих осам месеци, међугодишње стопе раста извоза/увоза износе: за енергију -6,5%, -23,4%, за интермедијарне производе, осим енергије 11,9%, 3,4%, за капиталне производе 9,6%, -2,6%, затим за трајне производе за широку потрошњу 11,8%, -11,3%, нетрајне производе за широку потрошњу 12,8%, -0,4% и за неklasификовано по намени ЕУ -3,4%, 71,4%.

EXTERNAL TRADE

Total exports of goods in the first eight months in 2016 amounted to 9.735 billion USD, what represents 9.5% increase, comparing to the same period last year, and 9.1% increase with respect to the average exports in 2015. In the same period, the total imports of goods attained the value of 12.603 billion USD, what is 6% increase, comparing to the same period last year, and 2.1% increase with respect to the average imports in 2015. In the first six months in 2016, the exports went up by 10.2%, and the imports by 6% with respect to the first six month in 2015, too.

Total trade deficit of goods in the first eight months in 2016 amounted to 2.869 billion USD, being by 4.4% below the deficit recorded in the same period of the previous year, and by 10.9% below the average external trade deficit of goods in 2015. The external trade deficit in the period January-August 2016 decreased by 70.5% compared to the total exports, in the first eight months in 2016 (0.29 times) what is the decrease of 6.869 USD.

In June, compared to May, exports increased by 4.8% then it decreased in July by 7.4%, and in August by 7.1%. With respect to the same months in 2015, annual rates of exports in June, July and August amounted to 8.5%, 2.4% and 13.4%, respectively. In June, July and August imports recorded the following monthly rates: 8%, -15.1% and 0.9%, respectively. The annual rates of imports (compared to the same months of the previous year) were: 10.3%, 0.9% and 11.8%, respectively.

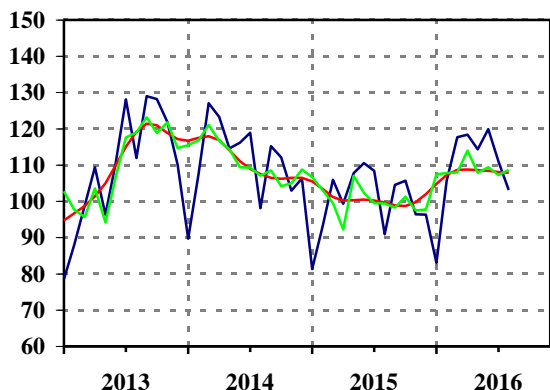
Trade deficit in 2016
- Current USD, thousand -

	II quarter	I half Year	July	August
Cumulative deficit (Exports – Imports)	-2169265	-2169265	-2468088	-2868523
Quarterly, monthly deficit (Exports–Imports)	-1183607	-2169265	-298823	-400435
Exports: quarter, half year, month	3931684	7348497	1237066	1149367
Imports: quarter, half year, month	5115291	9517762	1535889	1549802
Exports – cumulative	7348497	7348497	8585563	9734930
Imports – cumulative	9517762	9517762	11053651	12603453

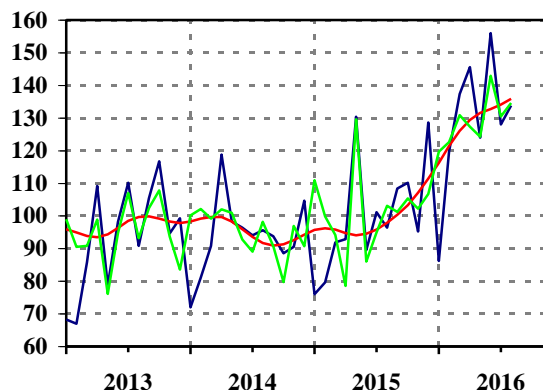
Cumulatively, according to economic use (BEC) of products, in 2016, in relation to 2015, in the structure of exports/imports an increase of 4.8%, i.e. -4.8% was recorded in intermediate goods (prevailing in the share in the total exports/imports), exports/imports of consumer goods grew by 10.2%, i.e. 1.4%. exports/imports of capital goods recorded a growth of 36%, i.e. a fall of 2.6%, and exports/imports of products unclassified by BEC destination saw a decrease/increase (-0,6%, 109,3%).

In the structure of exports/imports, by EU destination, in the first eight months, annual rates of exports/imports were: energy (-6.5%, -23.4%), intermediate goods, except energy (11.9%, 3.4%), capital products (9.6%, -2.6%), durable consumer goods (11.8%, -11.3%), non-durable consumer goods (12.8%, -0.4%) and products unclassified by EU destination (-3.4%, 71.4%).

05030 Извоз робе
- укупно (USD)
Exports of goods
- total (USD)



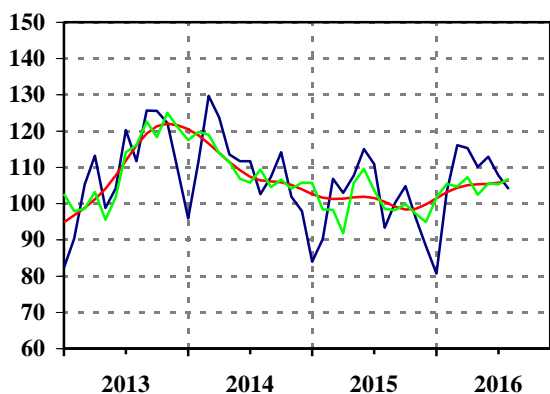
05033 Извоз робе
- средства рада (USD)
Exports of goods
- capital goods (USD)



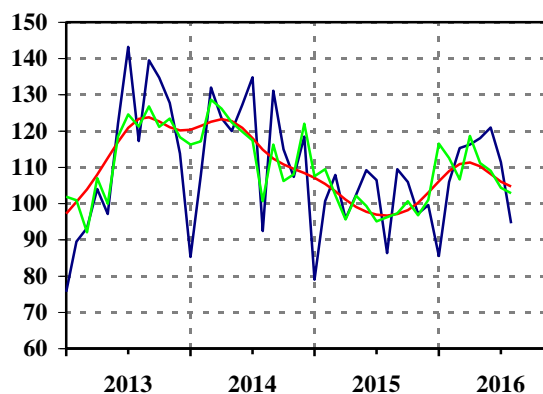
Ø 2015=100

		оригинална серија / original series					десезонирана серија / seasonally adjusted						
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија	Год.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Series	Year	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
05030	2014	89,7	107,3	127,0	123,2	114,6	116,2	118,9	98,1	115,2	112,1	102,9	106,3
05030	2015	81,3	93,2	105,9	99,3	107,8	110,5	108,4	90,9	104,5	105,7	96,4	96,3
05030	2016	83,0	105,7	117,7	118,4	114,3	119,9	111,0	103,1				
05033	2014	72,0	81,1	90,8	118,8	98,3	96,4	94,1	95,6	93,8	88,6	90,5	104,7
05033	2015	76,0	79,6	91,9	92,9	130,4	89,5	101,1	96,4	108,4	110,1	95,2	128,6
05033	2016	86,2	119,7	137,3	145,6	124,0	156,0	128,0	133,8				

05034 Извоз робе
- материјал за репродукцију (USD)
Exports of goods
- intermediates (USD)



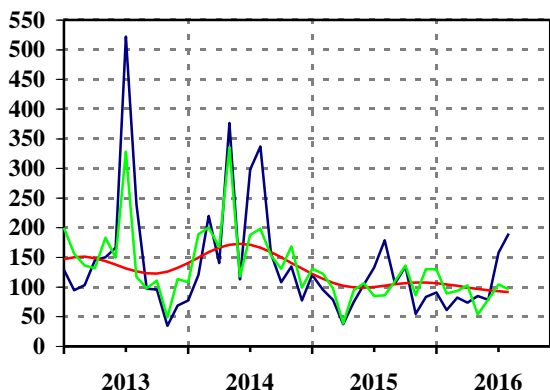
05035 Извоз робе
- роба за личну потрошњу (USD)
Exports of goods
- consumer goods (USD)



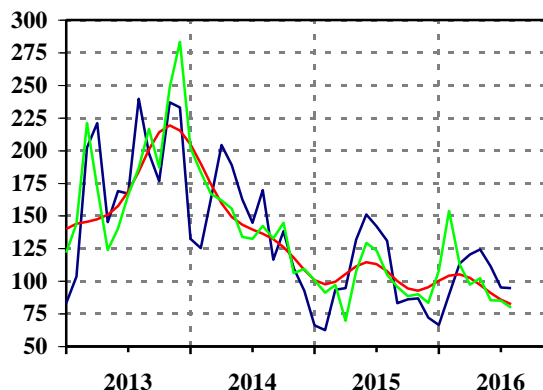
Ø 2015=100

		оригинална серија / original series					десезонирана серија / seasonally adjusted						
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија	Год.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Series	Year	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
05034	2014	95,9	111,6	129,7	123,7	113,5	111,7	111,7	102,6	107,3	114,1	101,9	97,9
05034	2015	83,9	90,2	106,8	102,9	107,7	115,0	110,9	93,3	100,1	104,8	96,0	88,3
05034	2016	80,7	103,1	116,1	115,3	110,1	112,9	107,7	104,0				
05035	2014	85,3	107,7	132,0	123,5	120,0	127,2	134,8	92,4	131,1	114,9	107,3	118,5
05035	2015	79,0	100,6	107,9	95,8	102,4	109,2	106,5	86,3	109,5	105,9	97,2	99,6
05035	2016	85,5	105,9	115,3	116,3	118,0	120,9	111,4	94,5				

05019 Извоз робе
 - неклаификовано по ВЕС намени (USD)
 Exports of goods
 - unclassified by BEC destination (USD)



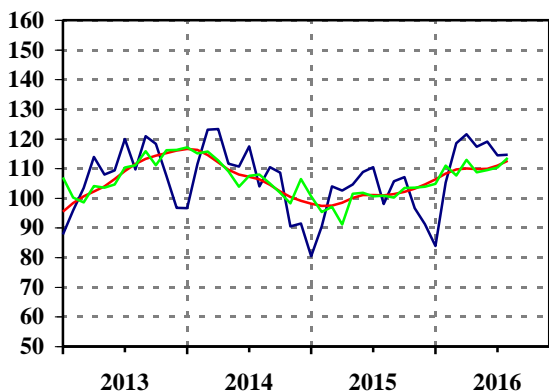
05001 Извоз
 - енергија (USD)
 Exports
 - energy (USD)



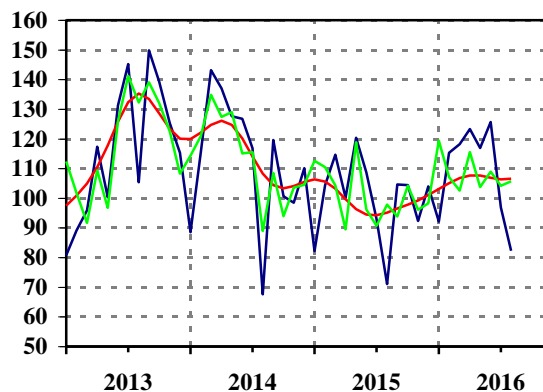
Ø 2015=100

		оригинална серија / original series					десезонирана серија / seasonally adjusted						
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија	Год.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Series	Year	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
05019	2014	77,0	120,5	219,9	140,4	376,4	113,0	298,1	336,6	156,5	108,1	134,2	77,0
05019	2015	120,5	95,7	78,3	37,3	74,5	104,3	132,9	178,9	105,6	134,2	54,7	83,2
05019	2016	90,7	60,9	82,0	73,3	84,5	78,3	157,8	190,1				
05001	2014	132,4	125,2	163,3	204,4	188,9	162,6	144,7	169,7	116,6	138,2	109,8	92,8
05001	2015	66,1	62,4	93,4	94,7	131,7	151,0	142,0	130,9	83,1	86,0	86,7	72,0
05001	2016	66,5	89,7	113,5	120,5	124,3	111,4	95,1	94,7				

05002 Извоз - интермедијарни производи,
 осим енергије (USD)
 Exports - intermediary products,
 except energy (USD)



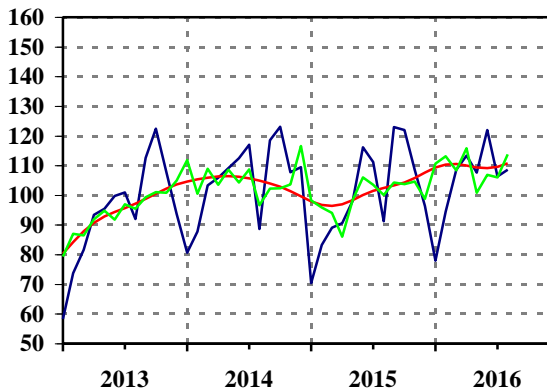
05003 Извоз
 - капитални производи (USD)
 Exports
 - capital products (USD)



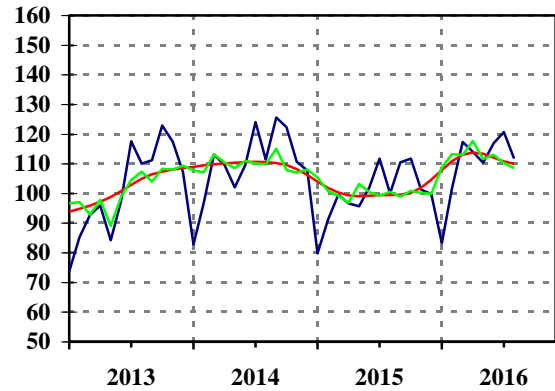
Ø 2015=100

		оригинална серија / original series					десезонирана серија / seasonally adjusted						
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија	Год.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Series	Year	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
05002	2014	96,6	111,5	123,1	123,3	111,6	110,7	117,5	104,0	110,4	108,6	90,5	91,5
05002	2015	80,4	90,5	104,0	102,6	104,6	108,8	110,5	98,0	105,7	107,1	96,6	91,2
05002	2016	83,9	105,3	118,5	121,6	117,4	119,1	114,4	114,7				
05003	2014	88,5	115,4	143,2	137,0	127,6	126,7	116,8	67,6	119,6	100,6	98,5	110,1
05003	2015	82,2	104,4	114,7	100,2	120,4	108,7	93,0	71,1	104,6	104,4	92,3	104,0
05003	2016	92,1	115,3	118,2	123,3	116,9	125,7	96,9	82,3				

05004 Извоз - трајни производи за широку потрошњу (USD)
Exports - durable products for consumption (USD)



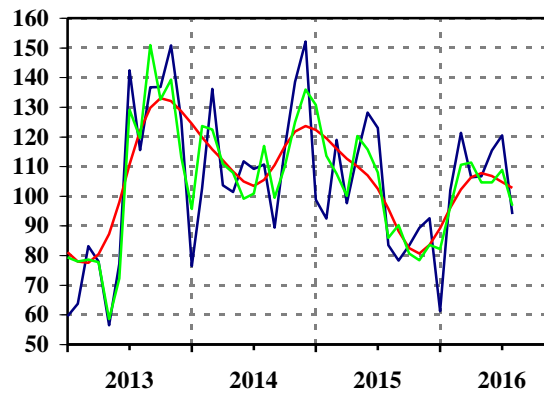
05005 Извоз - нетрајни производи за широку потрошњу (USD)
Exports - non-durable products for consumption (USD)



Ø 2015=100

Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
05004	2014	80,7	87,8	103,3	105,9	109,2	112,5	117,0	88,6	118,5	123,1	107,8	109,5
05004	2015	70,4	83,3	89,1	90,6	98,1	116,2	111,2	91,2	123,0	122,0	108,6	96,4
05004	2016	78,0	94,5	108,6	113,4	107,6	122,0	106,3	108,6				
05005	2014	82,8	96,8	113,2	109,6	102,0	109,6	124,1	111,4	125,6	122,3	110,7	107,7
05005	2015	79,8	91,2	99,6	96,6	95,7	102,0	111,8	100,0	110,4	111,8	101,3	99,8
05005	2016	83,2	101,8	117,4	114,0	110,3	116,9	120,7	111,8				

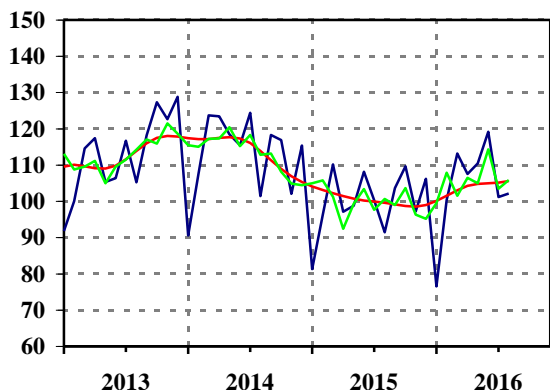
05006 Извоз робе - неклаификовано по намени EU (USD)
Exports of goods - unclassified by EU destination (USD)



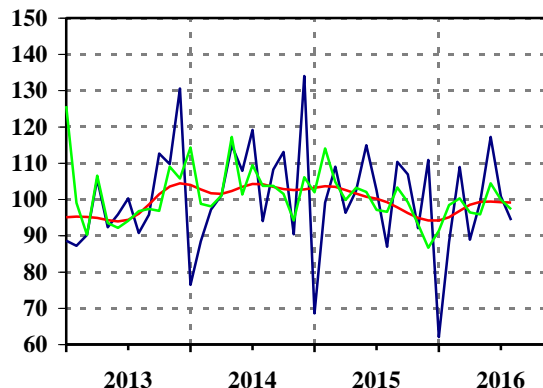
Ø 2015=100

Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
05006	2014	76,4	102,7	136,1	103,6	101,4	111,8	109,2	110,7	89,4	116,2	138,5	152,1
05006	2015	98,8	92,4	119,0	97,6	114,0	128,2	123,0	83,5	78,3	83,4	89,3	92,5
05006	2016	61,2	102,0	121,4	106,3	106,7	115,4	120,5	93,9				

05040 Увоз робе
- укупно (USD)
Imports of goods
- total (USD)



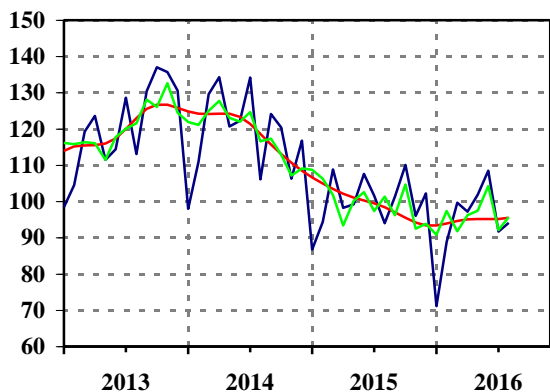
05043 Увоз робе
- средства рада (USD)
Imports of goods
- capital goods (USD)



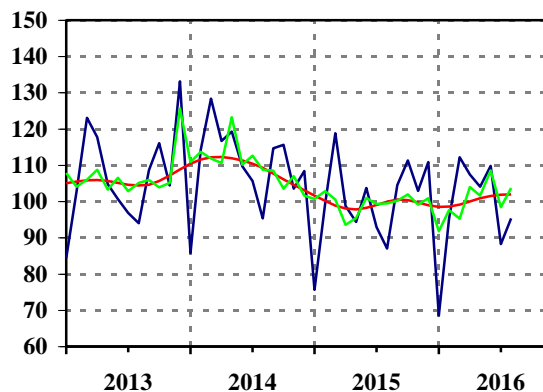
Ø 2015=100

		оригинална серија / original series		тренд-циклус компонента / trend-cycle component		десезонирана серија / seasonally adjusted							
Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
05040	2014	90,6	107,5	123,7	123,4	118,5	115,5	124,4	101,4	118,3	116,9	102,0	115,4
05040	2015	81,3	96,2	110,2	97,1	98,8	108,1	100,3	91,4	103,6	109,6	97,2	106,2
05040	2016	76,5	100,4	113,2	107,5	110,4	119,2	101,2	102,1				
05043	2014	76,4	88,4	97,2	101,2	114,9	107,9	119,2	94,0	108,2	113,1	90,4	134,0
05043	2015	68,6	99,1	109,0	96,3	102,4	114,9	102,5	86,9	110,3	106,9	92,1	110,9
05043	2016	62,0	88,3	108,9	88,9	99,2	117,2	100,8	94,3				

05044 Увоз робе
- материјал за репродукцију (USD)
Imports of goods
- intermediates (USD)



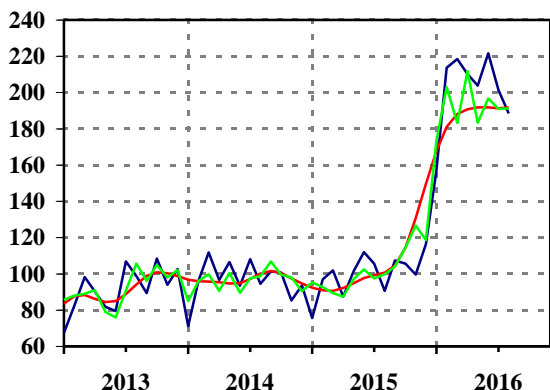
05045 Увоз робе
- роба за личну потрошњу (USD)
Imports of goods
- consumer goods (USD)



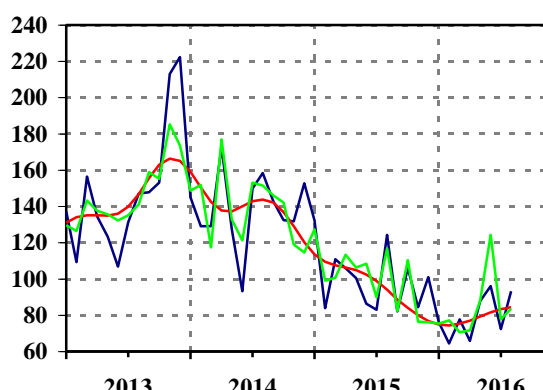
Ø 2015=100

		оригинална серија / original series		тренд-циклус компонента / trend-cycle component		десезонирана серија / seasonally adjusted							
Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
05044	2014	98,0	110,9	129,6	134,3	120,7	122,3	134,2	106,1	124,1	120,4	106,3	116,8
05044	2015	86,8	94,4	108,8	98,2	99,2	107,6	101,6	94,0	101,3	110,1	96,0	102,2
05044	2016	71,1	88,9	99,7	97,2	101,9	108,5	91,7	94,1				
05045	2014	85,8	114,3	128,4	116,7	119,3	109,7	105,7	95,3	114,7	115,6	103,5	108,4
05045	2015	75,6	99,3	118,8	98,8	94,4	103,7	92,9	87,0	104,5	111,3	102,9	110,9
05045	2016	68,6	95,2	112,2	107,4	104,1	109,8	88,3	95,3				

05029 Увоз робе
- неklasификовано по ВЕС намени (USD)
Imports of goods
- unclassified by BEC destination (USD)



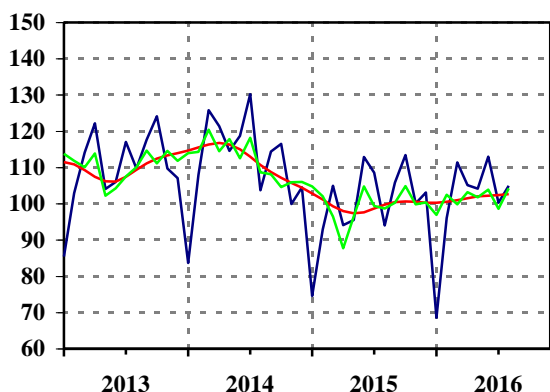
05007 Увоз
- енергија (USD)
Imports
- energy (USD)



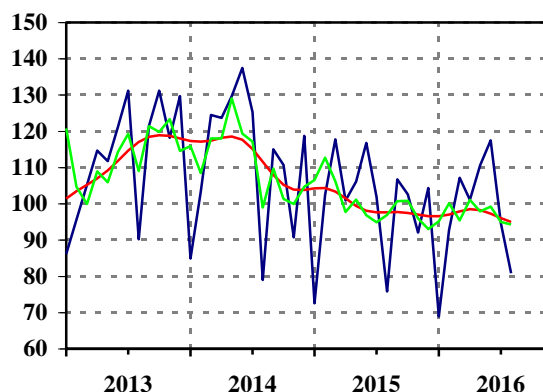
Ø 2015=100

		оригинална серија / original series					десезонирана серија / seasonally adjusted						
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
05029	2014	71,2	96,1	111,7	96,6	106,4	93,3	108,0	94,4	101,4	100,7	85,2	93,5
05029	2015	75,5	96,9	101,9	87,3	101,5	112,0	105,6	90,5	107,3	105,6	99,5	116,4
05029	2016	157,1	213,6	218,5	210,1	203,7	221,6	201,3	188,5				
05007	2014	144,9	129,1	129,0	172,9	127,4	93,2	150,0	158,4	142,9	132,4	131,7	152,7
05007	2015	132,2	83,8	110,8	105,9	100,4	86,4	83,0	124,3	82,0	105,9	84,4	100,9
05007	2016	76,0	64,5	77,6	65,9	87,8	96,1	72,4	93,2				

05008 Увоз - интермедијарни производи,
осим енергије (USD)
Imports - intermediary products,
except energy (USD)



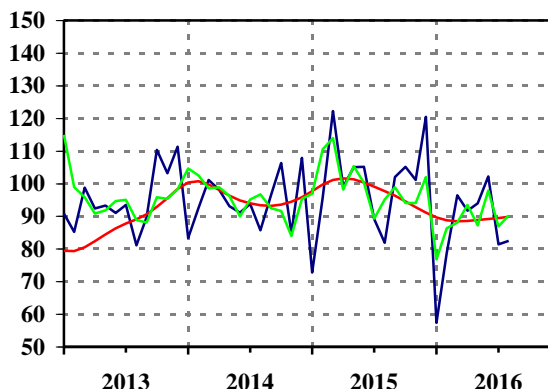
05009 Увоз
- капитални производи (USD)
Imports
- capital products (USD)



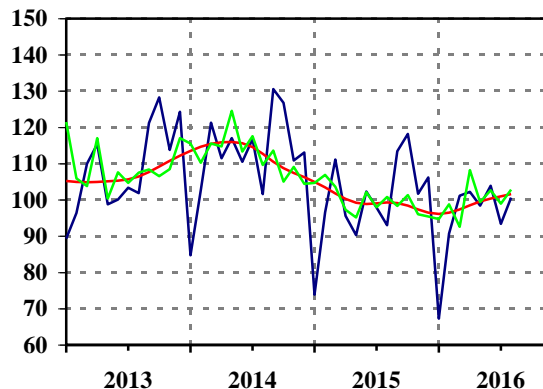
Ø 2015=100

		оригинална серија / original series					десезонирана серија / seasonally adjusted						
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
05008	2014	83,7	108,0	125,8	121,4	114,6	118,7	130,2	103,7	114,4	116,5	99,9	104,5
05008	2015	74,6	92,9	105,0	94,1	95,5	112,9	108,6	94,0	105,8	113,4	100,1	103,1
05008	2016	68,6	96,0	111,4	105,1	104,2	113,0	100,3	105,0				
05009	2014	84,9	103,4	124,5	123,7	129,7	137,5	125,3	79,0	115,0	110,7	90,7	118,7
05009	2015	72,5	102,5	117,8	100,9	106,1	116,8	101,9	75,8	106,7	102,6	92,1	104,3
05009	2016	68,9	92,8	107,2	101,1	110,6	117,5	94,6	80,8				

05010 Увоз - трајни производи
за широку потрошњу (USD)
Imports - durable products
for consumption (USD)



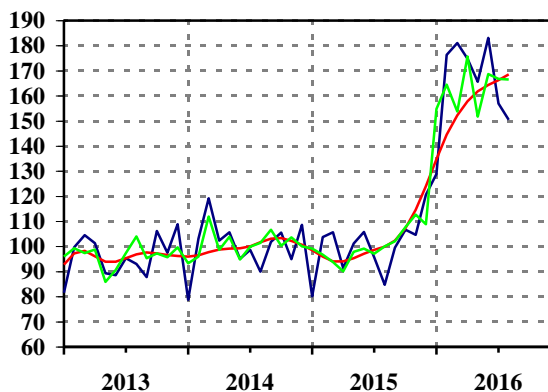
05011 Увоз - нетрајни производи
за широку потрошњу (USD)
Imports - non-durable products
for consumption (USD)



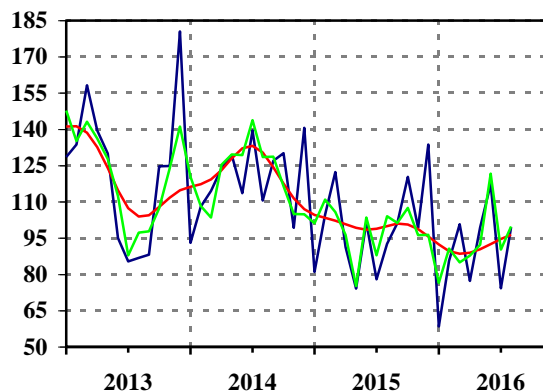
Ø 2015=100

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05010	2014	83,4	92,5	101,1	98,1	93,1	91,1	93,8	85,7	96,4	106,3	84,8	107,9
05010	2015	72,8	95,8	122,2	99,0	105,1	105,2	89,2	81,9	102,0	105,2	101,1	120,5
05010	2016	57,4	78,7	96,4	91,7	94,0	102,2	81,4	82,5				
05011	2014	84,7	102,7	121,3	111,5	117,1	110,5	116,8	101,6	130,6	126,8	110,9	113,1
05011	2015	73,9	96,6	111,1	95,6	90,3	102,3	97,9	93,0	113,4	118,2	101,7	106,2
05011	2016	67,2	90,7	101,2	102,2	98,4	103,9	93,4	100,6				

05012 Увоз
- неklasификовано по намени EU (USD)
Imports
- Unclassified by EU destination (USD)



05050 Трговински салдо (увоз - извоз) (USD)
Commercial balance (imports - exports) (USD)



Ø 2015=100

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05012	2014	78,8	103,1	119,2	102,4	105,7	95,1	98,7	90,0	101,9	105,6	95,0	108,6
05012	2015	80,2	103,8	105,7	91,4	101,2	105,8	95,7	84,7	99,6	106,7	104,7	120,6
05012	2016	128,9	176,4	181,1	174,8	165,6	183,1	156,9	150,5				
05050	2014	93,1	108,0	114,5	123,9	129,3	113,6	139,5	110,6	127,0	130,1	99,3	140,6
05050	2015	81,0	104,7	122,3	91,3	74,1	101,6	77,9	92,6	101,1	120,4	99,3	133,7
05050	2016	58,5	85,6	100,7	77,3	99,4	117,3	74,2	99,5				

Регистрована запосленост и незапосленост*Registered employment and unemployment***Серије базних индекса (просек 2015=100)***Base indices series (average 2015=100)*

Шифра	Назив
<i>Code</i>	<i>Title</i>
07000	Запослени у правним лицима, предузетници и запослени код њих, лица која самостално обављају делатности - укупно <i>Employees at legal entities, entrepreneurs and their employees, persons individually running business - total</i>
07010	Запослени у правним лицима (привредна друштва, предузећа, задруге, установе и друге организације) - укупно <i>Employees at legal entities (companies, enterprises, cooperatives, institutions and other organizations) - total</i>
07310	Запослени у правним лицима, предузетници и запослени код њих, лица која самостално обављају делатности - Прерађивачка индустрија <i>Employees at legal entities, entrepreneurs and their employees, persons individually running business - Manufacturing</i>
07510	Запослени у правним лицима, предузетници и запослени код њих, лица која самостално обављају делатности - Грађевинарство <i>Employees at legal entities, entrepreneurs and their employees, persons individually running business - Construction</i>
07020	Лица која траже запослење <i>Persons seeking work</i>
07021	Незапослена лица <i>Unemployed</i>
07023	Запошљавање - евиденција Националне службе за запошљавање <i>Employment - evidence of National Employment Service</i>

РЕГИСТРОВАНА ЗАПОСЛЕНОСТ И НЕЗАПОСЛЕНОСТ

REGISTERED EMPLOYMENT AND UNEMPLOYED

Укупна запосленост у другом кварталу, као и за првих осам месеци 2016. године, већа је за 1,2%, односно за 0,7% од просека у 2015. години, док је за 1,6%, односно за 1,1% већа у поређењу са истим периодима 2015. године.

У другом кварталу 2016. године, запосленост приватних предузетника и запослених код њих је за 4,1% већа од просека 2015. и за 5,5% у односу на други квартал 2015. године. Такође, и за првих осам месеци 2016. укупна предузетничка запосленост повећана је за 3,5% у односу на просечну из 2015, и за 4,4% већа од укупне запослености за осам месеци 2015. године.

Запосленост у предузећима, установама и организацијама у другом кварталу, као и за првих осам месеци 2016. године, већа је за 0,6%, односно за 0,9% од просека из 2015. године, и за 0,2%, односно за 0,5% у поређењу са истим периодима 2015. године.

Запосленост у прерађивачкој индустрији у другом кварталу и у првих осам месеци 2016. године расте по стопи од 3,4%, односно од 2,7%, у односу на други квартал и првих осам месеци 2015. године.

У другом кварталу и у првих осам месеци 2016. године запосленост у грађевинарству расте по стопи од 0,3%, односно пада по стопи од 0,8%, у односу на други квартал, односно осам месеци 2015. године.

Број регистрованих лица која траже запослење (укупна незапосленост, то јест незапосленост која је шири од објективне незапослености), у другом кварталу 2016, мања је за 2,1% од просечне незапослености у 2015. години, а мања је за 3,1% од незапослености у другом кварталу 2015. године. У првих осам месеци ове године, у односу на исти период претходне године, број регистрованих лица која траже запослење мањи је за 2,6%, и од просека 2015. године мањи за 1,9%.

Број регистрованих лица која активно траже запослење (објективно незапослени) у другом кварталу и у првих осам месеци ове године мањи је за 3%, односно за 2,6% од просека 2015. године. Посматрано у односу на исте периоде 2015. године, у другом кварталу ове године и првих осам месеци, активна незапосленост је мања за 4,4%, односно за 3,7%.

Према евиденцији Националне службе за запошљавање (НСЗ), укупно запошљавање (обухвата запошљавање са евиденције и запошљавање из радног односа) у другом кварталу 2016. било је мање за 2,3% од просека 2015. године, а веће за 6,5% од запошљавања у другом кварталу 2015. године. У периоду јануар–август 2016. укупно запошљавање је 1,2% испод просечног запошљавања у 2015. и за 0,7% испод укупног запошљавања у првих осам месеци претходне године.

Запошљавање са евиденције овог пута брже расте од запошљавања из радног односа. За првих осам месеци ове године, запошљавање са евиденције је за 8,9% веће од оног у истом периоду 2015. године, док је од просека 2015. веће за 3,3%. За првих осам месеци запошљавање из радног односа је за 3,6% мање од оног у истом периоду 2015. године, док је од просека 2015. мање за 2,8%.

The total employment in the second quarter, as well as in the first eight months of 2016 was by 1.2%, i.e. 0.7% above the average in 2015, while it increased by 1.6%, i.e. 1.1% in relation to the same periods in 2015.

The employment in private entrepreneurs, persons running own business and their employees in the second quarter of 2016 was by 4.1% above the average in 2015, and by 5.5% above the level attained in the second quarter of the previous year. Also, in the first eight months in 2016 total employment decreased by 1% in relation to the average in 2015, and by 3.1% comparing to the first eight months in 2015.

Employment in enterprises, institutions and organizations in the second quarter as well as in the first eight months of 2016 increased by 0.6%, i.e. by 0.9% in relation to the average in 2015, and by 0.2%, i.e. by 0.5% comparing to the same periods in 2015.

The employment in manufacturing, in the second quarter and in the first eight months of 2016, increased by 3.4%, i.e. by 2.7%, comparing to the same periods in 2015.

In the second quarter and the first eight months of 2016, the employment in construction grew by 0.3% but it fell by 0.8%, comparing to the same periods in 2015.

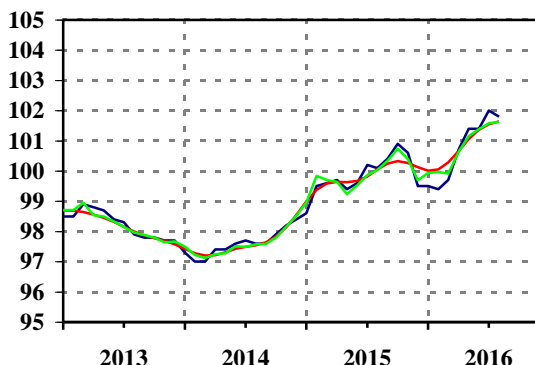
The number of the registered unemployed seeking work (total unemployment, i.e. unemployment that is larger than real unemployment) in the second quarter of 2016 decreased by 2.1% in comparison with the average unemployed in 2015, and was down by 3.1% comparing to the same period of 2015. The number of the registered unemployed seeking work in the first eight months of this year fell by 2.6%, comparing to the first eight months in 2015, and compared to the average in 2015, it fell by 1.9%.

The number of unemployed (persons seeking work – actively unemployment) in the second quarter and in the first eight months of this year recorded a decrease of 3%, i.e. 2.6% compared to the 2015 average. When compared to the same periods in 2015, active unemployment was down by 4.4 in the second quarter and by 3.7% in the first eight months.

According to the NES records, total employment service (including both, registered unemployed and employed) in second quarter of 2016 decreased by 2.3% compared to the average in 2015, and increased by 6.5% compared to the second quarter of 2015. In the period January–August 2016, total employment was by 1.2% below the average employment in 2015, and by 0.7% below the total employment in the same period in 2015.

The employment of registered unemployed, this time is growing faster than the employment of employed persons. In the first eight months of 2016, employment of registered unemployed increased by 8.9% compared to the same period 2015, and by 3.3% compared to the average in 2015. In the same period, the employment of employed person fell by 3.6% compared to the same period 2015, by 2.8%, compared to the average in 2015.

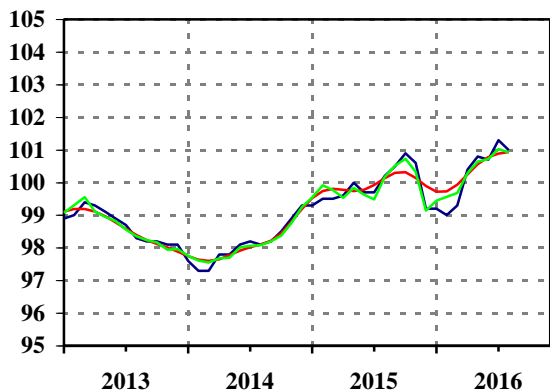
07000 Запослени у правним лицима, предузетници и запослени код њих, лица која самостално обављају делатности – укупно
Employees at legal entities, entrepreneurs and their employees, persons individually running business - total



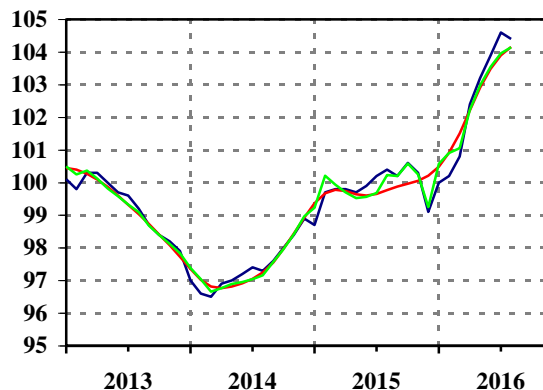
Ø 2015=100

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07000	2014	97,3	97,0	97,0	97,4	97,4	97,6	97,7	97,6	97,6	97,9	98,2	98,4
07000	2015	98,6	99,5	99,6	99,7	99,4	99,6	100,2	100,1	100,4	100,9	100,6	99,5
07000	2016	99,5	99,4	99,7	100,7	101,4	101,4	102,0	101,8				

07010 Запослени у правним лицима (привредна друштва, предузећа, задруге, установе и друге организације) – укупно
Employees at legal entities (companies, enterprises, cooperatives, institutions and other organizations) - total



07310 Запослени у правним лицима, предузетници и запослени код њих, лица која самост. обављ. делат. – Прерађив. инд.
Employees at legal entities, entrepreneurs and their employees, persons individually running business - Manufacturing

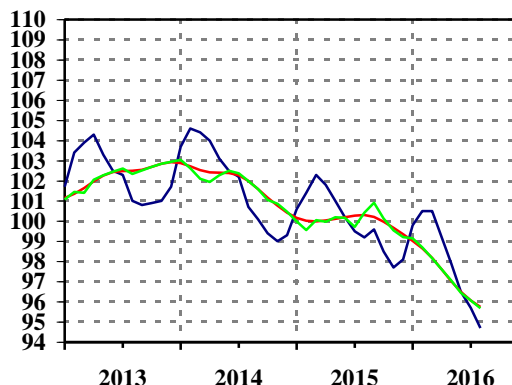
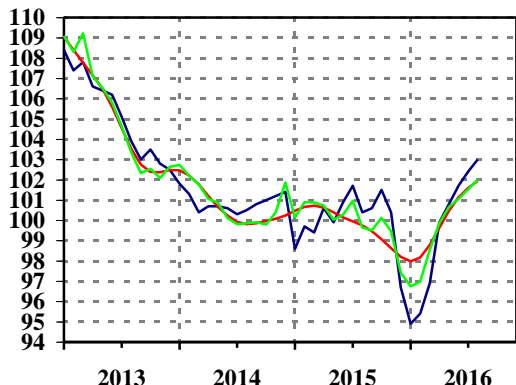


Ø 2015=100

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07010	2014	97,6	97,3	97,3	97,8	97,8	98,1	98,2	98,1	98,2	98,5	98,9	99,3
07010	2015	99,3	99,5	99,5	99,6	100,0	99,7	99,7	100,2	100,5	100,9	100,6	99,2
07010	2016	99,2	99,0	99,3	100,4	100,8	100,7	101,3	101,0				
07310	2014	97,0	96,6	96,5	96,9	97,0	97,2	97,4	97,3	97,6	98,0	98,4	98,9
07310	2015	98,7	99,7	99,8	99,8	99,7	99,9	100,2	100,4	100,2	100,6	100,3	99,1
07310	2016	100,0	100,2	100,8	102,4	103,2	103,9	104,6	104,4				

07510 **Запослени у правним лицима, предузетници и запослени код њих, лица која самостално обављају делат. – Грађевинарство**
Employees at legal entities, entrepreneurs and their employees, persons individually running business - Construction

07020 **Лица која траже запослење**
Persons seeking work

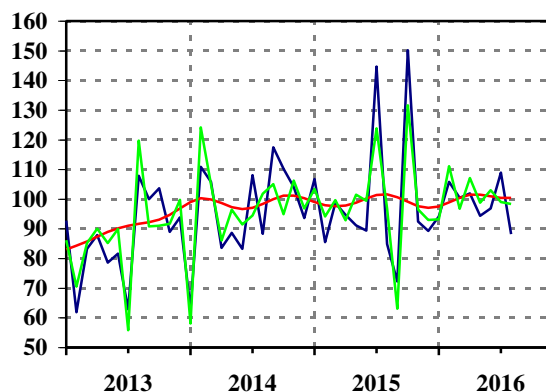
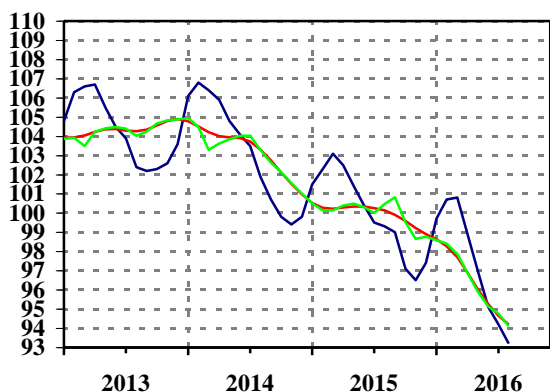


Ø 2015=100

		оригинална серија / original series		тренд-циклус компонента / trend-cycle component		десезонирана серија / seasonally adjusted							
Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
07510	2014	101,8	101,3	100,4	100,7	100,7	100,6	100,3	100,5	100,8	101,0	101,2	101,4
07510	2015	98,6	99,7	99,4	100,6	99,9	100,9	101,7	100,4	100,6	101,5	100,4	96,7
07510	2016	94,9	95,4	96,9	99,9	100,8	101,7	102,4	103,0				
07020	2014	103,7	104,6	104,4	104,0	103,1	102,5	102,2	100,7	100,1	99,4	99,0	99,3
07020	2015	100,6	101,4	102,3	101,8	101,0	100,2	99,5	99,2	99,6	98,5	97,7	98,1
07020	2016	99,8	100,5	100,5	99,2	97,9	96,5	95,7	94,7				

07021 **Незапослена лица**
Unemployed

07023 **Запошљавање**
- евиденција Националне службе за запошљавање
Employment
- evidence of National Employment Service



Ø 2015=100

		оригинална серија / original series		тренд-циклус компонента / trend-cycle component		десезонирана серија / seasonally adjusted							
Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
07021	2014	106,1	106,8	106,4	105,9	104,8	104,1	103,5	101,9	100,7	99,8	99,4	99,8
07021	2015	101,5	102,3	103,1	102,5	101,4	100,4	99,5	99,3	99,0	97,1	96,5	97,4
07021	2016	99,7	100,7	100,8	98,9	97,0	95,1	94,2	93,2				
07023	2014	62,9	110,9	105,8	83,6	88,6	83,2	108,1	88,3	117,5	110,2	104,1	93,6
07023	2015	106,8	85,5	98,7	94,7	91,1	89,4	144,7	84,9	72,2	150,2	92,4	89,3
07023	2016	94,2	105,8	100,4	101,9	94,4	96,8	108,9	88,2				

Расподела
*Distribution***Серије базних индекса (просек 2015=100)***Base indices series (average 2015=100)*

Шифра	Назив
<i>Code</i>	<i>Title</i>
07030	Просечне нето зараде - укупно <i>The average net salaries and wages - total</i>
07040	Реални индекси просечних нето зарада - укупно <i>Real indices of average net salaries and wages - total</i>
07050	Просечне бруто зараде - укупно <i>The average gross salaries and wages - total</i>
07060	Реални индекси просечних бруто зарада - укупно <i>Real indices average gross salary and wages - total</i>
07080	Расположива средства домаћинства - укупно, сва домаћинства (квартална серија) <i>Available budget household - total, all households (quarterly series)</i>
07090	Лична потрошња домаћинства - укупно, сва домаћинства (квартална серија) <i>Individual consumption household - total, all households (quarterly series)</i>
09022	Приходи и примања буџета - распоређени буџету републике <i>Revenues and receipts of the budget - allocated to republics</i>
09023	Приходи и примања буџета - распоређени буџетима општина и градова <i>Revenues and receipts of the budget - allocated to communes and towns</i>

РАСПОДЕЛА

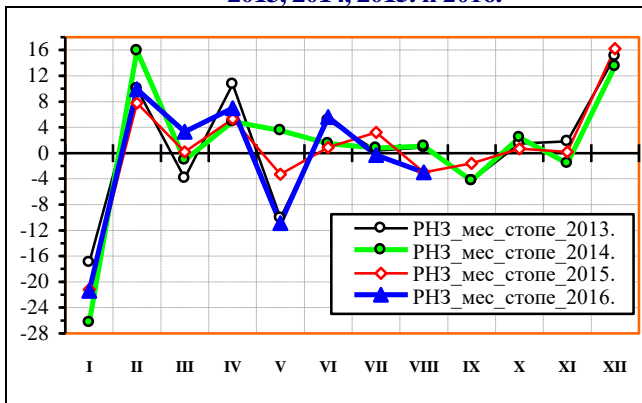
Просечно исплаћена нето зарада (без пореза и доприноса) у јуну је износила 46450 динара (укупна просечна бруто зарада по запосленом износила је 64019 динара), што је номинално више за 5,7% (бруто зарада за 5,8%), а реално за 5,6% (бруто зарада за 5,7%), у односу на претходни месец. У јулу је просечно исплаћена нето зарада од 46280 динара (бруто зарада од 63699 динара) смањена, у односу на јун, за 0,4% (бруто зарада за 0,5%) номинално, и смањена реално за 0,3% (бруто зарада за 0,4%). У августу је просечно исплаћена нето зарада од 45286 динара (бруто зарада од 62474 динара) номинално је мања од зараде у јулу за 2,1% (бруто зарада за 1,9%), док реално смањење износи 3% (бруто зарада за 2,1%) (видети графикон).

Годишње стопе раста за укупне номиналне нето зараде у јуну, јулу и августу износе 4,2%, 1,5% и 1,5%, а реалне 3,9%, 0,3%, 0,3%, респективно. Стопе номиналне бруто зараде износе 4,4%, 1,6% и 1,5%, а реалне бруто зараде 4,1%, 0,4%, 0,3%, респективно.

Просечно исплаћена номинална нето зарада у периоду јануар–август 2016. године већа је за 3,6% (номинална бруто зарада за 3,6%) од нето зараде из истог периода прошле године. Номинална нето зарада за период већа је за 1,9% од просека 2015. (номинална бруто зарада већа за 1,9% од просека 2015. године).

Номиналне просечне нето зараде у јуну, јулу и августу, у односу на децембар 2015. године, опадају по стопама од 9,8%, 10,1% и 12%. Реалне нето зараде такође опадају, и то по стопама од 10,6%, 10,8% и 13,5%, респективно. Номиналне просечне бруто зараде у јуну, јулу и августу, у односу на децембар 2015. године, опадају по стопама од 9,5%, 10% и 11,7%. Реалне бруто зараде такође опадају, по стопама од 10,3%, 10,7% и 13,2%, респективно.

Графикон. Реалне месечне нето зараде, 2013, 2014, 2015. и 2016.



Кумулативно посматрано, за првих осам месеци 2016. године, у односу на исти период претходне године, приходи буџета – распоређени буџетима општина и градова, номинално су већи за 10,6% (реално за 9,4%), и спорије су расли од прихода буџета – распоређени буџету Републике, који су већи за 5,4%, а реално за 4,3%, у посматраном периоду. Годишње стопе раста за приходе буџета – распоређене буџету Републике, у јуну, јулу и августу номинално износе 34%, 35,8% и 21,6%, а реално 23,5%, 22,4% и 11,2%. Годишње стопе раста за приходе буџета – распоређене буџетима општина и градова, у јуну, јулу и августу износе номинално 4,7%, -0,7% и 0,3%, а реално 4,2%, -1,9% и -0,9%, респективно.

Трендови - септембар 2016.

DISTRIBUTION

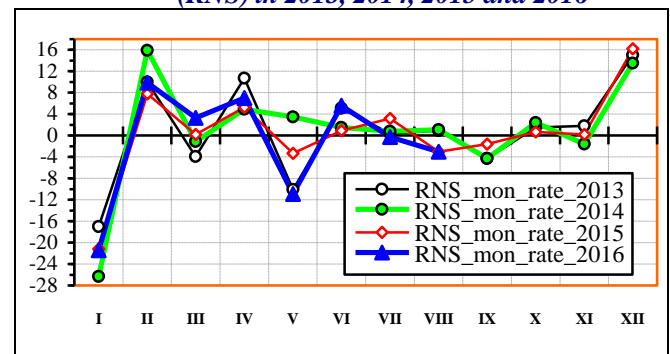
Average net salaries and wages (without taxes and contributions) disbursed in June amounted to 46450 RSD (gross salaries and wages were 64019 RSD), what represents an increase of 5.7% in nominal terms (gross salaries and wages 5.8%) and of 5.6% in real terms (gross salaries and wages 5.7%), compared to the previous month. In July, comparing to June, for average net salaries and wages the amount of 46280 RSD was disbursed (gross salaries and wages were 63699 RSD) what is a decrease of 0.4% in nominal terms (gross salaries and wages 0.5%), and of 0.3% in real terms (gross salaries and wages 0.4%). In August, comparing to July, for net salaries and wages disbursed was the amount of 45286 RSD (gross salaries and wages were 62474 RSD) and they decreased nominally by 2.1% (gross salaries and wages by 1.9%), and by 3% in real terms (gross salaries and wages by 2.1%), see Chart.

Annual growth rates of net salaries and wages in June, July and August were nominally 4.2%, 1.5% and 1.5%, while in real terms the rates were: 3.9%, 0.3% and 0.3%, respectively. The nominal changes in gross salaries and wages were 4.4%, 1.6% and 1.5%, and in real terms they were 4.1%, 0.4% and 0.3%, respectively.

The average net salaries and wages, in the period January–August in 2016 increased nominally by 3.6% (nominal gross salaries and wages by 3.6%) comparing to the same period of the previous year. The nominal net salaries and wages in this period were by 1.9% above the 2015 average (nominal gross salaries and wages were by 1.9% above the 2015 average).

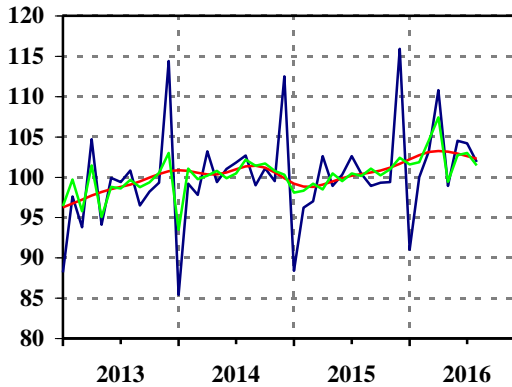
Nominal average net salaries and wages in June, July and August, compared to December 2015, decreased by: 9.8%, 10.1% and 12%. Real average net salaries and wages also fell by: 10.6%, 10.8% and 13.5%, respectively. Nominal average gross salaries and wages in June, July and August, compared to December 2015, went down by: 9.5%, 10% and 11.7%, and real average net salaries and wages also went down by: 10.3%, 10.7% and 13.2%, respectively.

Chart. Monthly real net salaries and wages (RNS) in 2013, 2014, 2015 and 2016

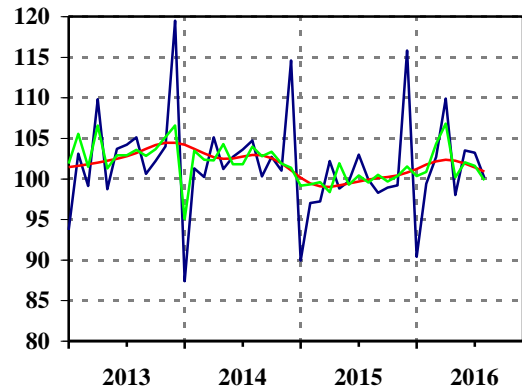


Cumulatively observed, in the first eight months of 2016, when compared to the same period of previous year, the budget revenues distributed to communes and towns recorded a nominal increase of 10.6% (of 9.4% in real terms), going up more slowly than the budget revenues distributed to republic budgets, which rose by 5.4% nominally, and by 4.3% in real terms, in this period. Annual change rates of budget revenues distributed to republic budgets in June, July and August were nominally 34%, 35.8% and 21.6%, and in real terms they were 23.5%, 22.4% and 11.2%. Annual change rates of budget revenues distributed to communes and towns in June, July and August were nominally 4.7%, -0.7% and 0.3%, and they were 4.2%, -1.9% and -0.9%, in the real terms, respectively.

07030 **Просечне нето зараде**
- укупно
The average net salaries and wages - total



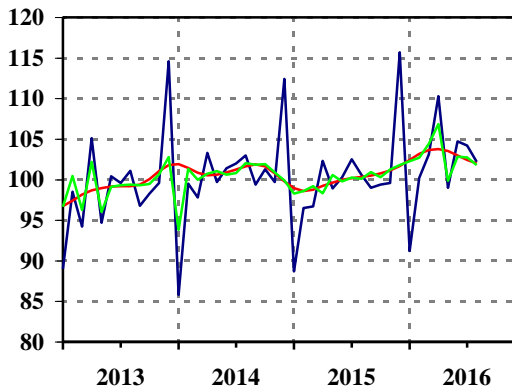
07040 **Реални индекси просечних нето зарада**
- укупно
Real indices of average net salaries and wages - total



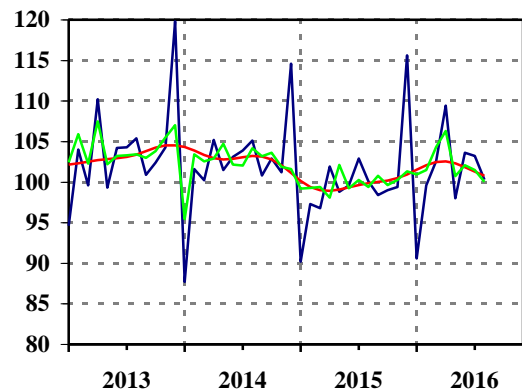
Ø 2015=100

		оригинална серија / original series		десезонирана серија / seasonally adjusted									
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
07030	2014	85,4	99,2	97,8	103,2	99,4	101,0	101,8	102,7	99,0	101,1	99,5	112,5
07030	2015	88,4	96,2	97,0	102,6	98,9	100,3	102,6	100,4	98,9	99,3	99,4	115,9
07030	2016	91,0	100,0	103,2	110,8	98,9	104,5	104,2	101,9				
07040	2014	87,4	101,3	100,2	105,1	101,2	102,7	103,6	104,7	100,3	102,7	101,0	114,6
07040	2015	89,9	97,0	97,2	102,2	98,8	99,7	103,0	99,9	98,3	98,9	99,2	115,8
07040	2016	90,4	99,4	102,7	109,9	98,0	103,5	103,2	100,1				

07050 **Просечне бруто зараде**
- укупно
The average gross salaries and wages - total



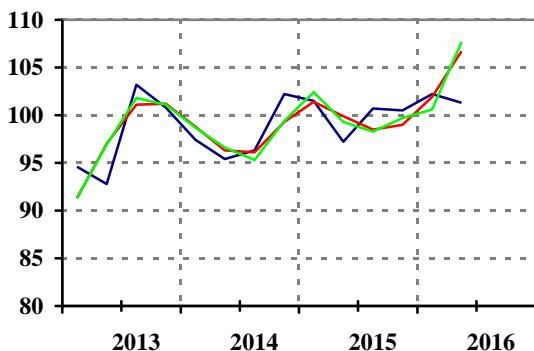
07060 **Реални индекси просечних бруто зарада**
- укупно
Real indices average gross salary and wages - total



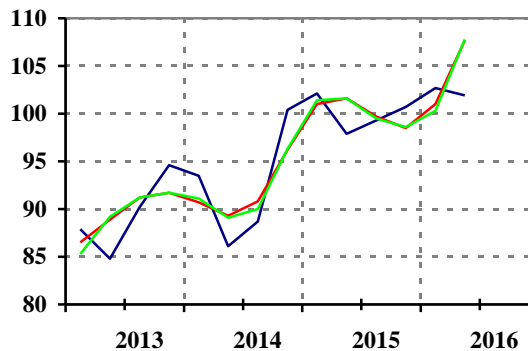
Ø 2015=100

		оригинална серија / original series		десезонирана серија / seasonally adjusted									
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
07050	2014	85,8	99,5	97,8	103,3	99,7	101,4	102,0	103,0	99,4	101,3	99,7	112,4
07050	2015	88,7	96,5	96,7	102,3	98,9	100,3	102,5	100,6	99,0	99,4	99,6	115,7
07050	2016	91,2	100,2	103,1	110,3	99,0	104,7	104,2	102,2				
07060	2014	87,7	101,6	100,2	105,2	101,5	103,1	103,9	105,1	100,8	102,9	101,2	114,6
07060	2015	90,2	97,3	96,8	101,9	98,8	99,6	102,9	100,1	98,4	99,0	99,4	115,6
07060	2016	90,6	99,6	102,6	109,4	98,0	103,6	103,2	100,3				

07080 Расположива средства домаћинства - укупно
сва домаћинства (квартална серија)
Available budget household - total
all households (quarterly series)



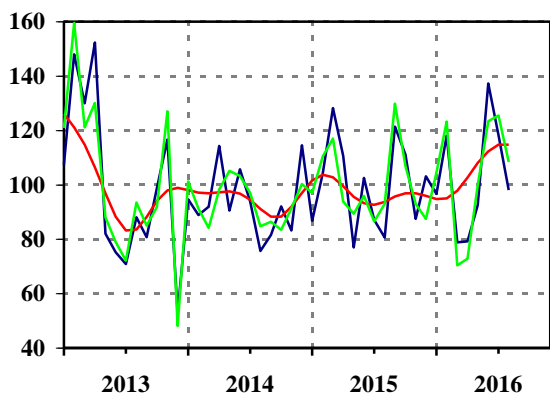
07090 Лична потрошња домаћинства - укупно
сва домаћинства (квартална серија)
Individual consumption household - total
all households (quarterly series)



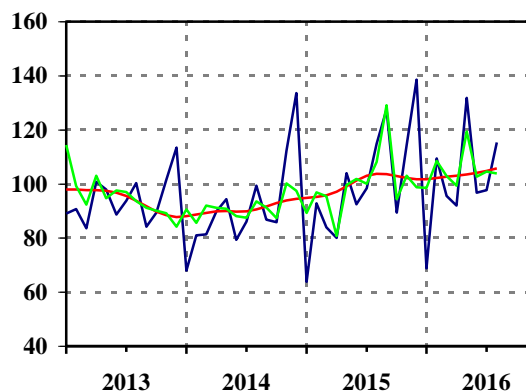
Ø 2015=100

		оригинална серија / original series					тренд-циклус компонента / trend-cycle component					десезонирана серија / seasonally adjusted				
Серија	Год.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII			
Series	Year	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec			
		I			II			III			IV					
07080	2014	97,4			95,4			96,3			102,2					
07080	2015	101,5			97,2			100,7			100,5					
07080	2016	102,2			101,3											
		I			II			III			IV					
07090	2014	93,5			86,1			88,7			100,4					
07090	2015	102,1			97,9			99,3			100,7					
07090	2016	102,7			101,9											

09022 Приходи и примања буџета
- распоређени буџету републике
Revenues and receipts of the budget
- allocated to republics



09023 Приходи и примања буџета
- распоређени буџетима општина и градова
Revenues and receipts of the budget
- allocated to communes and towns



Ø 2015=100

		оригинална серија / original series					тренд-циклус компонента / trend-cycle component					десезонирана серија / seasonally adjusted				
Серија	Год.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII			
Series	Year	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec			
09022	2014	94,6	88,9	91,9	114,3	90,5	105,7	93,8	75,7	81,6	92,0	83,2	114,6			
09022	2015	86,7	104,2	128,2	110,7	77,0	102,5	87,1	80,6	121,4	111,1	87,4	103,1			
09022	2016	96,7	118,1	78,9	79,2	92,5	137,3	118,3	98,1							
09023	2014	67,9	81,0	81,3	89,9	94,4	79,3	86,1	99,4	86,8	85,9	112,3	133,6			
09023	2015	63,8	92,8	83,9	80,0	104,0	92,5	98,4	114,9	127,6	89,4	114,4	138,5			
09023	2016	68,8	109,4	95,5	92,0	131,8	96,8	97,7	115,3							

Цене
Prices

Серије базних индекса (просек 2015=100)

Base indices series (average 2015=100)

Шифра Code	Назив Title	
06010	Цене произвођача индустр. производа за домаће тржиште - укупно <i>Producers' prices of industrial products for domestic market - total</i>	(ланчани индекси) <i>(chain indices)</i>
06014	Цене произвођача индустр. производа за домаће тржиште - енергија <i>Producers' prices of industrial products for domestic market - energy</i>	(ланчани индекси) <i>(chain indices)</i>
06015	Цене произвођача индустријских производа за домаће тржиште - интермедијарни производи, осим енергије <i>Producers' prices of industrial products for domestic market - intermediary products, except energy</i>	(ланчани индекси) <i>(chain indices)</i>
06016	Цене произвођача индустријских производа за домаће тржиште - капитални производи <i>Producers' prices of industrial products for domestic market - capital products</i>	(ланчани индекси) <i>(chain indices)</i>
06017	Цене произвођача индустријских производа за домаће тржиште - трајни производи за широку потрошњу <i>Producers' prices of industrial products for domestic market - durable products for consumption</i>	(ланчани индекси) <i>(chain indices)</i>
06018	Цене произвођача индустр. произв. за домаће тржиште - нетрајни производи за широку потрошњу <i>Producers' prices of industrial products for domestic market - non-durable goods for consumption</i>	(ланчани индекси) <i>(chain indices)</i>
06020	Цене произвођача индустр. производа за домаће тржиште - укупно <i>Producers' prices of industrial products for domestic market - total</i>	(базни индекси) <i>(base indices)</i>
06050	Потрошачке цене - укупно <i>Consumer prices - total</i>	(ланчани индекси) <i>(chain indices)</i>
06059	Потрошачке цене - укупно <i>Consumer prices - total</i>	(базни индекси) <i>(base indices)</i>
06080	Цене угоститељских услуга <i>Prices of catering services</i>	(ланчани индекси) <i>(chain indices)</i>
06089	Цене угоститељских услуга <i>Prices of catering services</i>	(базни индекси) <i>(base indices)</i>

ЦЕНЕ

Цене произвођача индустријских производа повећане су у августу у односу на претходни месец за 0,2%, и повећане су у односу на децембар претходне године за 0,7%. Од почетка године до августа, посматрано по секторима индустрије и у односу на децембар 2015, цене произвођача у просеку су мање у секторима Рударство за 0,2%, и Снабдевање електричном енергијом, паром и климатизација за 0,3%, док су повећане у сектору Прерађивачка индустрија, односно за 1%.

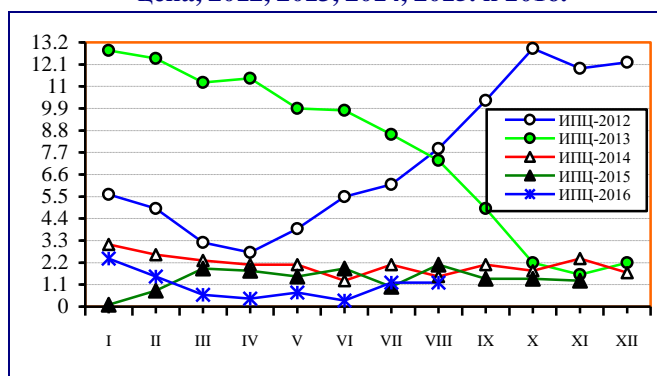
Посматрано по намени (класификација ЕУ), у августу у односу на јул, порасле су цене произвођача нетрајних производа за широку потрошњу за 0,7% и цене произвођача интермедијарних производа, осим енергије за 0,8%, док су цене капиталних производа и цене трајних производа за широку потрошњу остале на нивоу цена у јулу. Пале су цене произвођача енергије за 0,8%.

Према Индексу потрошачких цена, укупна месечна стопа инфлације (промена цена у текућем месецу у односу на претходни месец) у 2016. години, у јуну, јулу и августу износила је 0,1%, -0,1% и 0,9%, респективно. У јуну, јулу и августу прошле године месечна инфлација износила је 0,5%, -0,9% и 0,9%, респективно.

Укупна годишња стопа инфлације (промена цена у текућем месецу у односу на исти месец претходне године) у јуну, јулу и августу ове године износила је 0,3%, 1,2% и 1,2%, респективно. Годишње стопе инфлације у овим месецима у 2015. години износиле су 1,9%, 1% и 2,1% за јун, јул и август, респективно. Годишње стопе инфлације у јуну, јулу и августу 2016. године су мање од стопа у 2014. години, када су износиле 1,3%, 2,1% и 1,5%. У 2015. години, у овим месецима, забележене стопе износе 1,9%, 1% и 2,1%, респективно (видети графикон).

Индекс цена угоститељских услуга, као мера општег нивоа цена услуга у угоститељским објектима, месечно је порастао у јуну за 0,3%, опао у јулу за 0,8%, док је у августу порастао за 1%. Међугодишње месечне стопе цена угоститељских услуга за јун и јул бележе исти пад од 0,8%, док у августу бележе пад од 0,1%.

Графикон. Међугодишње стопе раста потрошачких цена, 2012, 2013, 2014, 2015. и 2016.



PRICES

Producers' prices of manufactured goods in August increased by 0.2% with respect to the previous month and, increased by 0.7% with respect to December of the previous year. From the beginning of the year to August, observed by industrial sections and in relation to December 2015, producers' prices fell on average in Mining and quarrying by 0.2% and in air conditioning supply by 0.3%, but grew in Manufacturing by 1%.

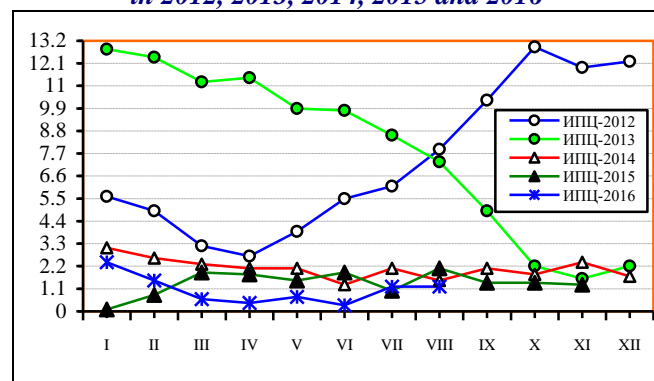
Observed by use (EU classification), in August, compared to July, producers' prices of non-durable consumer goods increased by 0.7% and those of intermediate goods by 0.8%, while those of capital goods and durable consumer goods remained at the same level as in July. The producers' prices of energy fell by 0.8%.

According to the Consumer Price Index (CPI) the total monthly inflation rate (prices change in the current month in relation to the previous month) in 2016 amounted to 0.1% in June, -0.1% in July and 0.9% in August. The monthly inflation in June, July and August 2015 was 0.5%, -0.9% and 0.9%, respectively.

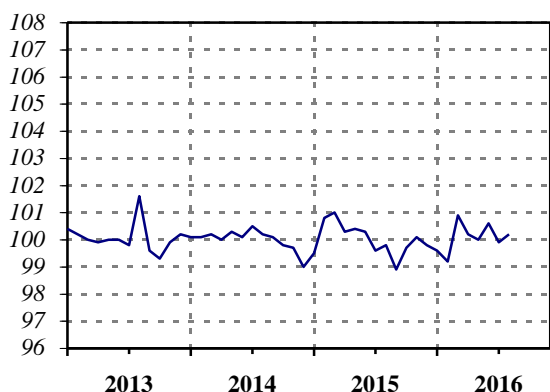
The total annual inflation rate (prices change in the current month in relation to the same month of the previous year) amounted to 0.3% in June, 1.2% in July and 1.2% in August of this year. Annual inflation rates in these months in 2015 were 1.9%, 1% and 2.1% in June, July and August, respectively. Annual inflation rates in June, July and August 2016 were lower than the rates in the same months of 2014, when they amounted to 1.3%, 2.1% and 1.5%. In 2015 the monthly rates in the cited months were 1.9%, 1% and 2.1% (see Chart).

Price index of catering services, as the measure of the general level of prices and services in catering trades establishments, saw a 0.3% growth in June, 0.8% fall in July and 1% growth in August. Annual monthly rates (current month compared to the same month of the previous year) for prices of catering services recorded the same decrease of 0.8% in June and July, each, whereas the decrease in August amounted to 0.1%.

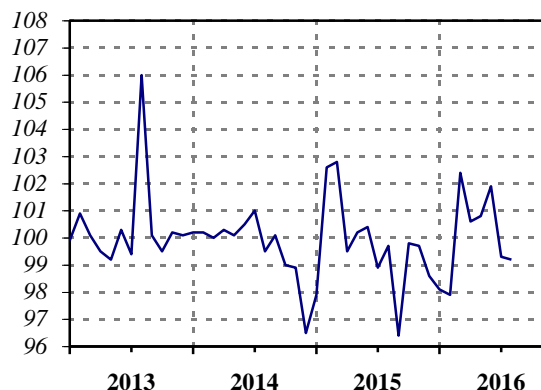
Chart. Annual rates for Consumer Prices in 2012, 2013, 2014, 2015 and 2016



06010 **Цене произвођача инд. производа за дом. тржиште**
- укупно
Producers'prices of ind. products for domestic market
- total



06014 **Цене произвођача инд. производа за дом. тржиште**
- енергија
Producers'prices of ind. products for domestic market
- energy

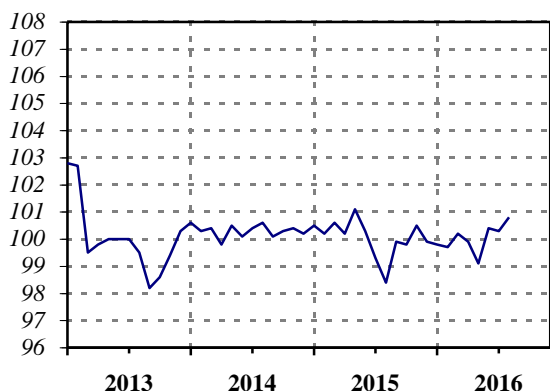


Ланчани индекси / Chain indices

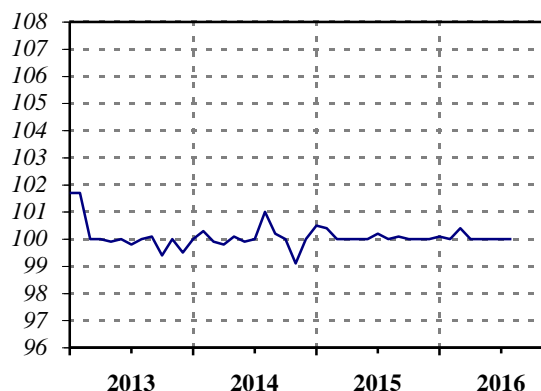
— оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06010	2014	100,1	100,1	100,2	100,0	100,3	100,1	100,5	100,2	100,1	99,8	99,7	99,0
06010	2015	99,5	100,8	101,0	100,3	100,4	100,3	99,6	99,8	98,9	99,7	100,1	99,8
06010	2016	99,6	99,2	100,9	100,2	100,0	100,6	99,9	100,2				
06014	2014	100,2	100,2	100,0	100,3	100,1	100,5	101,0	99,5	100,1	99,0	98,9	96,5
06014	2015	97,9	102,6	102,8	99,5	100,2	100,4	98,9	99,7	96,4	99,8	99,7	98,6
06014	2016	98,1	97,9	102,4	100,6	100,8	101,9	99,3	99,2				

06015 **Цене произвођача инд. производа за дом. тржиште**
- интермедијарни производи, осим енергије
Producers'prices of ind. products for domestic market
- intermediary products, except energy



06016 **Цене произвођача инд. производа за дом. тржиште**
- капитални производи
Producers'prices of ind. products for domestic market
- capital products

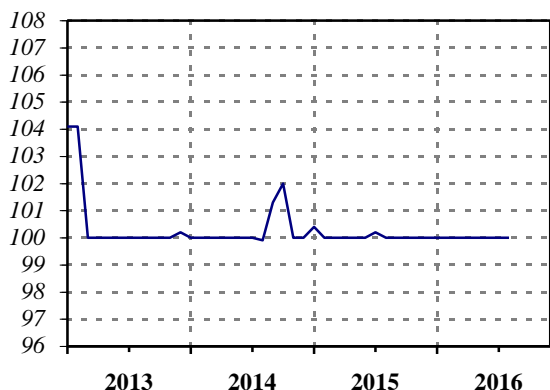


Ланчани индекси / Chain indices

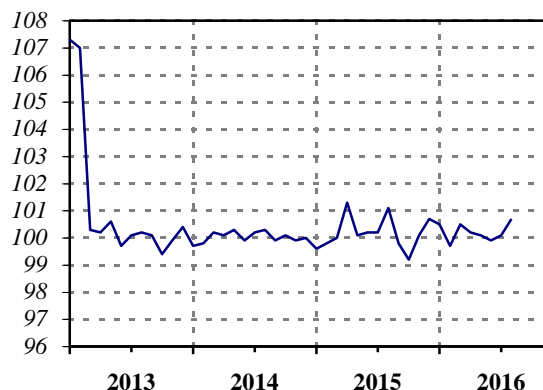
— оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06015	2014	100,6	100,3	100,4	99,8	100,5	100,1	100,4	100,6	100,1	100,3	100,4	100,2
06015	2015	100,5	100,2	100,6	100,2	101,1	100,3	99,3	98,4	99,9	99,8	100,5	99,9
06015	2016	99,8	99,7	100,2	99,9	99,1	100,4	100,3	100,8				
06016	2014	100,0	100,3	99,9	99,8	100,1	99,9	100,0	101,0	100,2	100,0	99,1	100,0
06016	2015	100,5	100,4	100,0	100,0	100,0	100,0	100,2	100,0	100,1	100,0	100,0	100,0
06016	2016	100,1	100,0	100,4	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0				

06017 Цене произвођача инд. производа за дом. тржиште
- трајни производи за широку потрошњу
*Producers' prices of ind. products for domestic market
- durable products for consumption*



06018 Цене произвођача инд. производа за дом. тржиште
- нетрајни производи за широку потрошњу
*Producers' prices of ind. products for domestic market
- non-durable products for consumption*

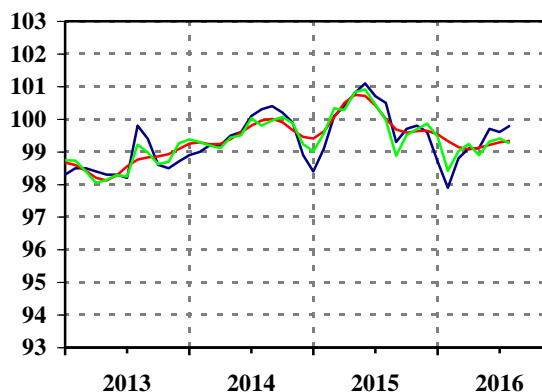


Ланчани индекси / Chain indices

— оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06017	2014	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	101,3	102,0	100,0	100,0
06017	2015	100,4	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
06017	2016	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0				
06018	2014	99,7	99,8	100,2	100,1	100,3	99,9	100,2	100,3	99,9	100,1	99,9	100,0
06018	2015	99,6	99,8	100,0	101,3	100,1	100,2	100,2	101,1	99,8	99,2	100,1	100,7
06018	2016	100,5	99,7	100,5	100,2	100,1	99,9	100,1	100,7				

06020 Цене произвођача инд. производа за домаће тржиште
- укупно - базни индекси
*Producers' prices of ind. products for domestic market
- total - base indices*

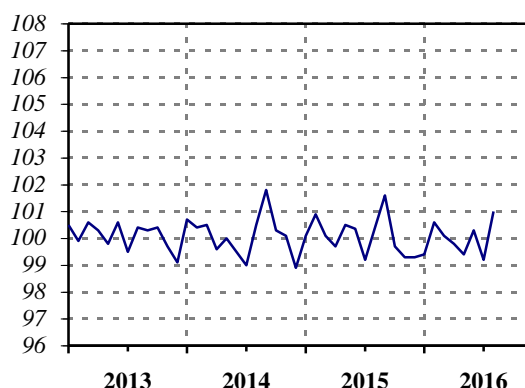
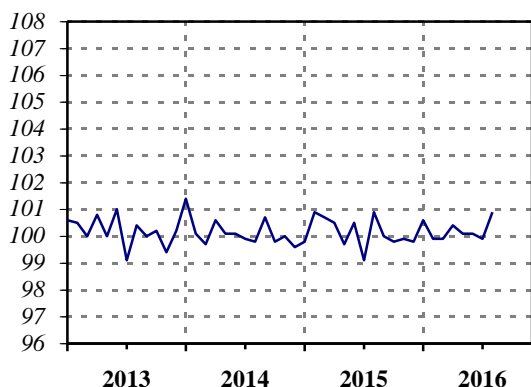


Ø 2015=100

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06020	2014	98,9	99,0	99,2	99,2	99,5	99,6	100,1	100,3	100,4	100,2	99,9	98,9
06020	2015	98,4	99,1	100,1	100,4	100,8	101,1	100,7	100,5	99,3	99,7	99,8	99,6
06020	2016	98,7	97,9	98,8	99,1	99,1	99,7	99,6	99,8				

06050 Потрошачке цене - укупно
- ланчани индекси
Consumer prices - total
- chain indices

06080 Цена угоститељских услуга
- ланчани индекси
Prices of catering services
- chain indices

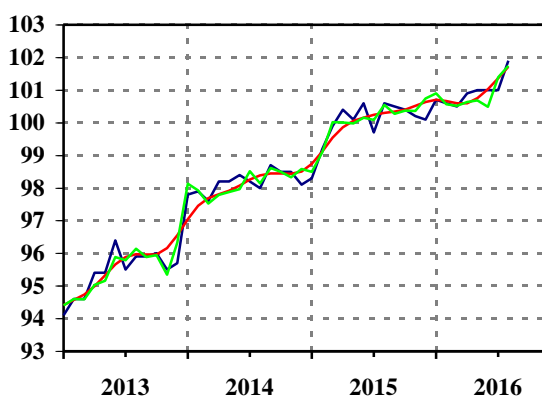


Ланчани индекси / Chain indices

— оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06050	2014	101,4	100,1	99,7	100,6	100,1	100,1	99,9	99,8	100,7	99,8	100,0	99,6
06050	2015	99,8	100,9	100,7	100,5	99,7	100,5	99,1	100,9	100,0	99,8	99,9	99,8
06050	2016	100,6	99,9	99,9	100,4	100,1	100,1	99,9	100,9				
06080	2014	100,7	100,4	100,5	99,6	100,0	99,5	99,0	100,5	101,8	100,3	100,1	98,9
06080	2015	100,1	100,9	100,1	99,7	100,5	100,3	99,2	100,4	101,6	99,7	99,3	99,3
06080	2016	99,4	100,6	100,1	99,8	99,4	100,3	99,2	101,0				

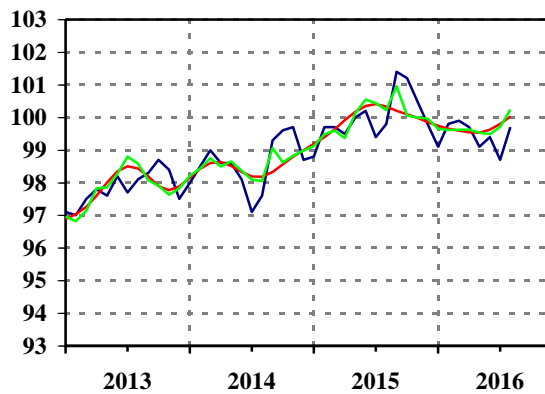
06059 Потрошачке цене - укупно
- базни индекси
Consumer prices - total
- base indices



Ø 2015=100

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06059	2014	97,8	97,9	97,6	98,2	98,2	98,4	98,2	98,0	98,7	98,5	98,5	98,1
06059	2015	98,3	99,2	99,9	100,4	100,1	100,6	99,7	100,6	100,5	100,4	100,2	100,1
06059	2016	100,7	100,6	100,5	100,9	101,0	101,0	101,0	101,9				

06089 **Цене угоститељских услуга**
- базни индекси
Prices of catering services
- base indices



Ø 2015=100

		оригинална серија / original series					десезонирана серија / seasonally adjusted						
		тренд-циклус компонента / trend-cycle component											
Серија	Год.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Series	Year	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
06089	2014	98,0	98,5	99,0	98,6	98,6	98,1	97,1	97,6	99,3	99,6	99,7	98,7
06089	2015	98,8	99,7	99,7	99,5	100,0	100,2	99,4	99,8	101,4	101,2	100,5	99,8
06089	2016	99,1	99,8	99,9	99,7	99,1	99,4	98,7	99,7				

Монетарни сектор*Monetary sector***Серије базних индекса (просек 2015=100)***Base indices series (average 2015=100)*

Шифра	Назив
<i>Code</i>	<i>Title</i>
13090	Новчана маса М1 - укупно <i>M1 Money supply - total</i>
13091	Готов новац у оптицају <i>Cash in circulation</i>
13392	Депозити по виђењу <i>Sight deposits</i>
13092	Новчана маса М2 - укупно <i>M2 Money supply - total</i>
13110	Новчана маса М3 - укупно <i>M3 Money supply - total</i>
13200	Девизне резерве Народне банке Србије <i>NBS FX reserves, th EUR</i>
13300	Девизне резерве банака <i>Commercial bank FX reserves, th EUR</i>

МОНЕТАРНИ СЕКТОР

Новчана маса М1 у јуну, јулу и августу 2016. године *месечно* је номинално порасла за 3,6%, 3,1% и за 1,2% у односу на претходни месец. Реално расте у јуну за 3,5%, у јулу за 3,2%, и у августу расте за 0,3%. За *првих осам месеци* 2016. године, новчана маса је номинално већа за 21,5% у односу на исти период претходне године, а реално за 20,1%.

Учеиће готовог новца у оптицају (1,094 милијарде динара) у новчаној маси М1 (4,051 милијарда динара) у периоду јануар–август 2016. године износи 27%. Стање готовог новца у оптицају у јуну ове године је номинално веће за 4,1% од стања у мају, а реално за 4%. У јулу је готов новац у оптицају номинално већи за 6,8%, и реално за 6,9%, у односу на претходни месец. У августу је готов новац у оптицају номинално мањи за 5%, а реално за 5,8%, у односу на претходни месец.

У исто време, **депозитни новац** у јуну, јулу и августу бележи номиналне месечне стопе од 3,4%, 1,8% и 3,6%, респективно, и реалне стопе од 3,3%, 1,8% и 2,6%, респективно.

У јуну ове године је дошло до номиналног повећања **новчане масе М2** за 1,9%, односно реално за 1,8%. У јулу, агрегат М2 је забележио пораст за 1,9%, номинално, а реално за 2%. У августу је агрегат М2 порастао номинално за 1,6%, а реално за 0,7%.

Новчана маса М3 је у јуну, јулу и августу ове године, забележила номиналне стопе раста од 0,9%, 0,6%, и 1%, респективно, у односу на претходни месец, а реално 0,9% у јуну, 0,7% у јулу, док у августу бележи раст од 0,1%.

У јуну 2016. године забележен је раст **девизних резерви Народне банке Србије у еврима** за 0,3%, док су **девизне резерве банака у еврима** пале 4,7%, у односу на мај. У јулу ове године девизне резерве НБС порасле су за 3,4%, док су девизне резерве банака пале за 8,6% у односу на претходни месец. У августу 2016. године дошло је до пада девизних резерви НБС (за 0,2%) и раста девизних резерви банака (за 1,8%) у односу на јул ове године. У *другом кварталу* ове године, у односу на други квартал прошле године, девизне резерве НБС смањене су за 11,1%, док су девизне резерве банака повећане за 4,3%. На *кумулативном нивоу* девизне резерве НБС су у првих осам месеци ове године, у односу на исти период прошле године, смањене за 8,3%, док су девизне резерве банака повећане за 3,6%. На годишњем нивоу, девизне резерве НБС у јуну, јулу и августу бележе стопе -9,7%, -9,6%, и -9,7%. Међутим, посматрано на годишњем нивоу, повећане су девизне резерве банака у јуну, јулу и августу за 1,2%, 10,6% и 16,9%, респективно.

MONETARY SECTOR

The money supply M1 in June, July and August 2016 increased nominally by 3.6%, 3.1%, and 1.2% in relation to the previous month. In real terms it increased in June by 3.5%, in July by 3.2%, and in August by 0.3. In the first eight months of 2016, money supply saw a nominal growth of 21.5% with respect to the same period of the previous year, and of 20.1% in real terms.

The share of **cash in circulation** (1094 billion RSD) of money supply M1 (4051 billion RSD) in the period January–August 2016 amounted to 27%. In June, cash in circulation increased by 4.1%, nominally, and by 4% in real terms, compared to May. In July, cash in circulation was up nominally by 6.8%, (in real terms by 6.9%), with respect to June. In August, cash in circulation was down nominally by 5% (in real terms by 5.8%), compared to the previous month.

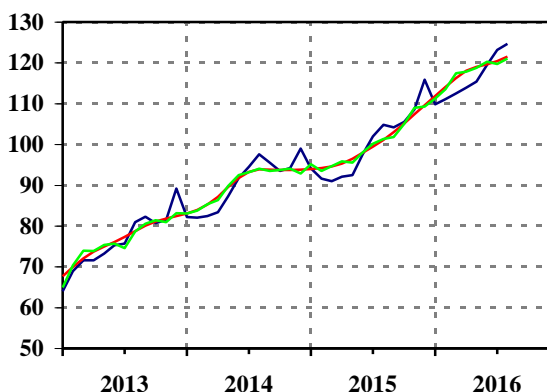
At the same time, in June, July and August, **deposit money** recorded nominal monthly rates of 3.4%, 1.8% and 3.6%, respectively, and the rates in real terms, were: 3.3%, 1.8% and 2.6%, respectively.

In June this year, the **money supply M2** increased nominally by 1.9%, i.e. by 1.8%, in real terms. In July, the aggregate M2 recorded a growth of 1.9%, and of 2% in real terms. In August, it was up nominally by 1.6%, and by 0.7% in real terms.

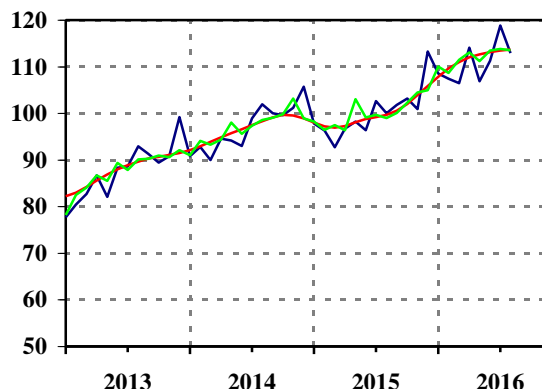
The money supply M3 in June, July and August of this year recorded nominal growth rates of 0.9%, 0.6% and 1%, respectively, and in real terms the rates were 0.9% in June, 0.7% in July and in August they grew by 0.1%, with the respect to the previous month.

In June 2016, **NBS FX reserves in EUR** increased by 0.3%, while **Commercial bank FX reserves in EUR** decreased by 4.7%, compared to May. In July this year, NBS FX reserves increased by 3.4%, but Commercial bank FX reserves decreased by 8.6%, compared to previous month. In August 2016, NBS FX reserves decreased by 0.2%, but Commercial bank FX reserves increased by 1.8%, compared to July of this year. In the second quarter of this year, compared to the second quarter of the previous year, NBS FX reserves decreased by 11.1%, while Commercial bank FX reserves increased by 4.3%. Observed cumulatively, NBS FX reserves in the first eight months of this year, compared to the same period of the previous year, decreased by 8.3%, while Commercial bank FX reserves increased by 3.6%. Annually, NBS FX reserves changing rates in June, July and August were -9.7%, -9.6%, and -9.7%. However, Commercial bank FX reserves changing rates in June, July and August were: 1.2%, 10.6%, and 16.9%, respectively.

13090 Новчана маса M1
- укупно
M1 Money supply
- total



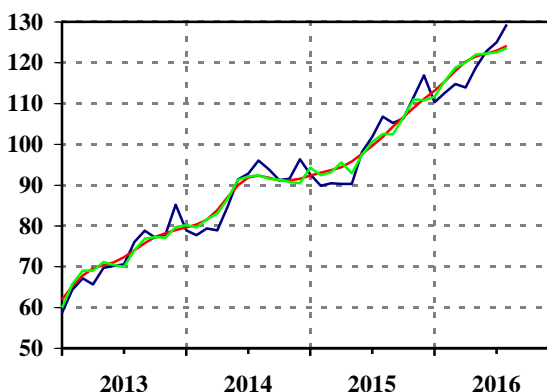
13091 Готов новац у оптицају
Cash in circulation



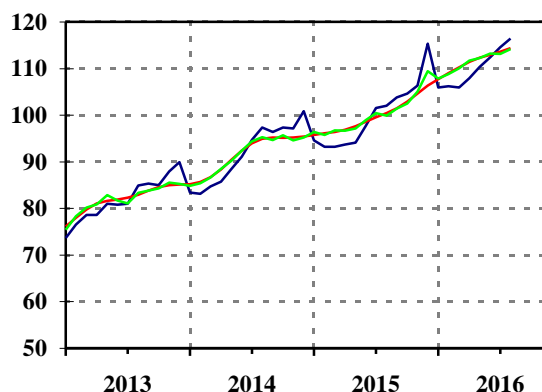
Ø 2015=100

Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
13090	2014	82,2	82,0	82,4	83,4	87,3	91,8	94,5	97,6	95,5	93,5	94,2	99,0
13090	2015	94,1	91,6	91,0	92,1	92,5	97,6	102,0	104,8	104,2	105,5	108,6	115,9
13090	2016	109,8	111,1	112,5	113,9	115,4	119,5	123,2	124,7				
13091	2014	90,8	92,8	90,0	94,6	94,2	93,0	98,9	101,9	100,0	99,6	101,2	105,7
13091	2015	97,8	96,3	92,7	96,7	98,2	96,4	102,6	100,0	101,8	103,2	100,9	113,3
13091	2016	108,5	107,4	106,5	114,1	106,9	111,3	118,8	112,9				

13392 Депозити по виђењу
Sight deposits



13092 Новчана маса M2
- укупно
M2 Money supply
- total



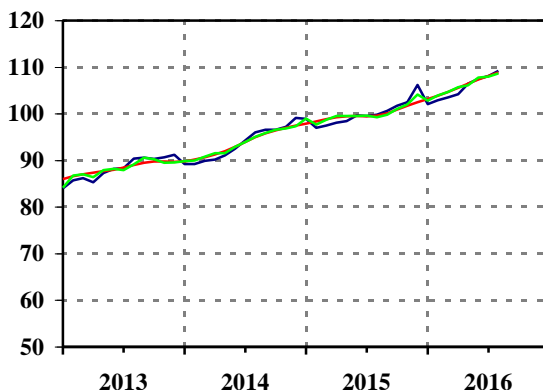
Ø 2015=100

Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
13392	2014	78,9	77,7	79,4	78,9	84,6	91,4	92,8	96,0	93,8	91,2	91,5	96,3
13392	2015	92,6	89,8	90,4	90,3	90,3	98,1	101,8	106,8	105,2	106,4	111,6	116,9
13392	2016	110,3	112,6	114,8	113,9	118,8	122,8	125,0	129,4				
13092	2014	83,4	83,1	84,7	85,7	88,4	91,1	94,7	97,3	96,4	97,3	97,1	100,8
13092	2015	94,6	93,2	93,2	93,7	94,1	97,7	101,5	102,0	103,8	104,6	106,3	115,3
13092	2016	105,9	106,2	105,9	107,9	110,3	112,4	114,6	116,4				

**Новчана маса М3
- укупно**

13110

*M3 Money supply
- total*

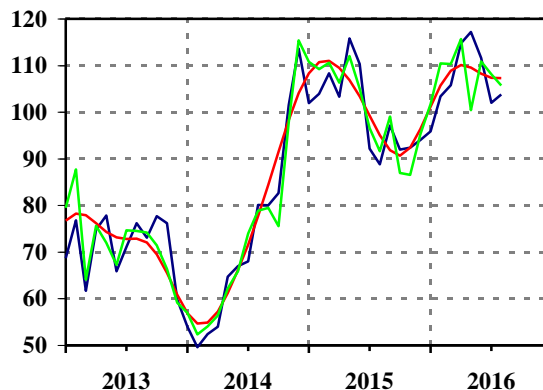
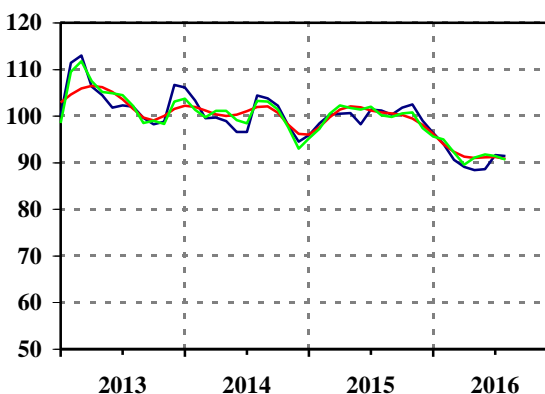


Ø 2015=100

Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
13110	2014	89,2	89,2	89,9	90,2	91,1	92,5	94,3	96,0	96,6	96,6	97,2	99,1
13110	2015	98,9	97,0	97,5	98,1	98,4	99,7	99,5	99,8	100,6	101,7	102,5	106,2
13110	2016	102,1	102,9	103,5	104,2	106,5	107,5	108,1	109,2				

13200 Девизне резерве Народне банке Србије (EUR)
NBS FX reserves, th EUR

13300 Девизне резерве банака (EUR)
Commercial bank FX reserves, th EUR



Ø 2015=100

Серија / Series	Год. / Year	I / Jan	II / Feb	III / Mar	IV / Apr	V / May	VI / Jun	VII / Jul	VIII / Aug	IX / Sep	X / Oct	XI / Nov	XII / Dec
13200	2014	106,1	103,3	99,5	99,7	98,9	96,6	96,6	104,4	103,8	102,2	98,0	94,5
13200	2015	95,9	98,4	100,3	100,5	100,6	98,2	101,4	101,2	100,3	101,8	102,5	99,0
13200	2016	96,4	94,0	90,6	89,1	88,4	88,6	91,6	91,4				
13300	2014	54,0	49,6	52,4	54,0	64,7	67,0	68,0	80,1	80,0	82,6	101,5	113,6
13300	2015	101,9	103,9	108,3	103,3	115,8	110,3	92,2	88,8	97,1	92,0	92,4	94,0
13300	2016	95,9	103,4	105,8	114,8	117,2	111,6	102,0	103,8				

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Публикација Трендови има за циљ да носиоцима економске политике наше земље пружи ажурну информацију о текућим кретањима у економији, као и о њиховим дугорочним и/или цикличним понашањима. Зато је на графиконима дуго времена (од марта 2004. закључно са децембром 2013. године) приказивана само *тренд-циклус компонента*, заједно са *оригиналним месечним подацима*, док су у табелама презентовани само оригинални подаци, тј. базни или ланчани индекси за текућу годину и претходне две године.

Од марта 2014. године, *графичка презентација* у Трендовима за све серије је проширена **десезонираном серијом**, и **прогнозом** за све серије *три месеца унапред*. Прогнозе су рађене применом ARIMA модела. У изради прогноза нису узимани у обзир ефекти евентуалних промена економских, политичких или других чинилаца. У табелама и графиконима, прогнозиране вредности су биле истакнуте (другом бојом) у односу на податке о реализованим вредностима. Ова пракса је прекинута од јуна 2015. године. Од марта 2014. године, Трендови се штампају у боји.

База индексних података који се презентују у овој публикацији ажурира се прерачунавањем индекса сваке текуће године у односу на просек претходне године као базне ($\emptyset=100$).

За сваку презентовану област економске активности даје се и текстуална анализа кретања праћених појава за период обрађен у датом броју публикације. Увек је реч о приказу и анализи показатеља за *навршена последња три месеца* (за *навршени последњи квартал или навршену годину*).

Почев од првог броја ове публикације (Трендови – март 2004) у серијалу до марта 2011. године, серије из (одговарајућих) области биле су приказиване према **Класификацији делатности 1996 (NACE Rev. 1)**, која је била у примени од јануара 2001. године, а знатно се разликовала од **Јединствене класификације делатности (ЈКД 1976)**, која је била у примени више од 20 година. Временске серије, делимично од мартовског и коначно од јунског броја Трендова 2011. године, презентују се по **КД (2010)**, која је усклађена са европском класификацијом **NACE Rev. 2**.

Да би се обезбедила упоредивост за довољно дуги низ серија статистике Републике Србије за аналитичке циљеве, подаци за период пре примене КД (2010) компилирани су адекватном методологијом на вредности које се могу разврстати по КД (2010) из КД (2001).

Трендови, као и базе података на којима је публикација базирана, формирају се из података **Републичког завода за статистику, Народне банке Србије и Националне службе за запошљавање**. Подаци о бруто наплати и расподели јавних прихода преузимају се од **Министарства финансија – Управе за трезор**. Податке о новчаним токовима прикупљају пословне банке и прослеђују их Народној банци Србије.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

The aim of the TRENDS publication is to provide economic policy-makers with updated information on current economic trends and their long-term and/or cyclical behavior. Therefore, for a long period of time (from March 2004 to December 2013 included) the graphs were presenting only the trend-cycle component along with original monthly data, while tables contained, i.e. base or chain indices for the current year and the previous ones.

*From March 2014, graphic presentation in Trends of all series is extended by **seasonally adjusted and by the forecasts** of all series, for three months ahead. Forecasts are produced by using ARIMA modeling and no effects of economic, political, or other influences are taken into account. In tables and graphs, the forecast values were highlighted (by different color) in relation to the other values. This practice was interrupted in June 2015. Since March 2014, Trends has been printed in full color.*

The database of index data, which are presented in the publication, is updated by recalculating the indices of each current year to the average of the previous year, as the referent year ($\emptyset=100$).

Each division of economic activities covered by the publication is accompanied by a short explanation of current economic trends in the observed period. The presentation and explanation of indicators always refer to the completed last three months (completed last quarter or completed year).

*As of the first issue of this publication (Trends – March 2004) in the serial up to March 2011, data series for (respective) divisions were presented according to the **Classification of Activities (CA 1996 – NACE Rev. 1)**, which was significantly different from the **Uniform Classification of Activities (UCA 1976)**, the former used from January 2001 and the latter for more than 20 years. Time series from TRENDS, partly since the March and finally since the June issue, have been presented by the new **CA (2010)**, which is harmonized with the European classification **NACE Rev. 2**.*

In view of obtaining compatibility for a sufficiently long data series in the statistics of the Republic of Serbia, for analytical purposes, data for the period prior to the application of CA (2010) have been compiled by adequate methodology to values which can be classified according to the new CA (2010) from CA (2001).

*TRENDS, as well as related databases, are created from data of the **Statistical Office of the Republic of Serbia, National Bank of Serbia and National Employment Service**. Data on the collection gross revenues and distribution of public revenues are taken from the **Ministry of Finances – Treasury Administration**. The data on monetary flows are collected by commercial banks and transmitted to the National Bank of Serbia.*

Посебно напомињемо да од другог квартала 1999. године серије не садрже податке за АП Косово и Метохија.

Почев од мартовских Трендова 2015. године, серије података о економским кретањима покривају следеће области:

- (1) Активности,
- (2) Финална тражња,
- (3) Спољна трговина,
- (4) Запосленост,
- (5) Расподела,
- (6) Цене и
- (7) Монетарни сектор.

База података

Све серије у Републичком заводу за статистику (Одсек за временске серије и анализе) организоване су у базе података које су подељене у две аналогне логичке целине: **Базу агрегата (ЕКОАГРЕГАТ – ЕАГР)** и **Базу индекса (ЕКОИНДЕКС – ЕИНД)**. Све серије се класификују, групишу у *групе*. Број група је варијабилан у времену, као и број серија у њима. У овом тренутку серије су класификоване у 10 група, а базе временских серија садрже 734 серија.

Концепција пројекта Базе временских серија, и из њега изведеног пројекта База индекса, објашњена је у следећим публикацијама: (1) **Интерна методологија базе података – Серије агрегата и индекса о привредним кретањима – Екотренд**, РД, год–VII, број 7, СЗС, 1993. г. (аутор Н. Ђерић) и (2) **База индекса Економски тренд – ЕКТ – Припрема и ажурирање серија индекса о привредним кретањима за СР Југославију**, МСРД број 36, СЗС, 1997. године (аутор Н. Ђерић).

У публикацији: **Упутство за коришћење базе индекса Економски тренд – ЕКТ серија индекса о привредним кретањима**, ММ број 384, СЗС, 1999. (аутор Н. Ђерић), објашњена је процедура којом се може приступити базама података. Слична процедура је примењена и на HOST инсталацији РЗС-а.

У публикацији Трендови (јун 2011) дата је скраћена методологија база података временских серија – **Базе временских серија (БВС) Републичког завода за статистику** (аутори: Н. Ђерић, М. Раданов-Радичев, В. Златановић и М. Миловановић), као и комплетан списак временских серија распоређен према подели активности у Трендовима.

У публикацији Трендови (септембар 2011) дата је комплетна структура организације, формирања и презентације база података временских серија без њиховог детаљног списка – **Структура и методолошке основе Базе временских серија (БВС) Републичког завода за статистику** (аутори: Н. Ђерић, М. Раданов-Радичев, В. Златановић и М. Миловановић).

Remark: starting the second quarter 1999, all the series do not include data for AP Kosovo and Metohia.

From the March 2015 data series on economic trends cover the following areas:

- (1) *Activities,*
- (2) *Final demand,*
- (3) *External trade,*
- (4) *Employment,*
- (5) *Distribution,*
- (6) *Prices and*
- (7) *Monetary sector.*

Data bases

*All statistical series in the Statistical Office of the Republic of Serbia (Time Series and Analysis Division) are organized in databases which are arranged into two analogous logical groups: **Aggregates database (EKOAGREGAT–EAGR)** and **Index database (EKOINDEKS–EIND)**. All series are classified into **groups**. The number of groups varies over time and so does the number of series within them. At present, the series are classified into 10 groups and there are 734 series in the related database.*

*The concept of the Time Series Database Project, and derived Index Database Project is presented in the following publications: (1) **Internal Methodology of Database – Series of Aggregates and Indices on Economic Trends – Ekotrend**, RD, Year – VII, No. 7, FSO, 1993 (by: N. Đerić) and (2) **Economic Trend Database – EKT – Creation and Updating of Index Series on Economic Trends for FR Yugoslavia**, MSRD, No. 36, FSO, 1997, (by: N. Đerić).*

*The publication entitled **Instructions for Use of Index Database Economic Trend – EKT Indices Series on Economic Trends**, MM, No. 384, FSO, 1999 (author: N. Đerić), edited by the Federal Statistical Office of Yugoslavia, describes the procedure which allows access to the databases. Similar procedure was applied in the Statistical Office of the Republic of Serbia, HOST version.*

*The June 2011 issue of TRENDS, dedicated to **time series databases (TSDB) in the Statistical Office of the Republic of Serbia** (by: N. Đerić, M. Radanov-Radičev, V. Zlatanović and M. Milovanović) contains the abbreviated methodology of the time series databases and a complete list of time series presented according to TRENDS chapters, each being devoted to certain activities.*

*The September 2011 issue of TRENDS, dedicated to **the structure and methodological basis for time series Databases (TSDB) in the Statistical Office of the Republic of Serbia** (by: N. Đerić, M. Radanov-Radičev, V. Zlatanović and M. Milovanović), contains a complete structure of time series databases management, but not their detailed list.*

У публикацији Трендови (март 2013. и март 2014) осим комплетног **ревидираног** садржаја **База временских серија РЗС-а (БВС)** у виду **списка серија** дата су **кратка методолошка објашњења** са табеларним **распоредима серија** према критеријумима појединих класификација серија (**економски критеријум** – према **групама** и **публицистички критеријум** **према сегментима** економских активности).

У Трендовима **ревидирани садржај База временских серија РЗС-а** подразумева увођење нових серија или сегмената серија, као и искључивање прекинутих серија или сегмената серија (**Базе временских серија (БВС) РЗС-а** (аутори: Н. Ђерић и В. Златановић)).

Сви подаци су дати на месечном нивоу на бази просека претходне године (= 100), укључујући и токове монетарних агрегата. Изузетак чини већина серија о ценама које су представљене и ланчаним индексима (претходни месец = 100). Ово је учињено да би се прегледније пратиле месечне промене цена.

Пре кратке анализе сваке области економске активности, дат је **списак презентованих серија**.

Десезонирање временских серија, од фебруара и марта 2014. године, ради се применом **метода X13-ARIMA** коришћењем **декомпозиције** излазних резултата **X11-ARIMA** програма. Истовремено, примењује се и метод **TRAMO/SEATS** у оквиру софтвера **JDemetra+** верзија **1.3.2** (од марта 2015. у примени је и најновија верзија **2.0.0**) за серију бруто домаћег производа у релативним ценама 2010. године. Овај софтвер је произведен у Евростату, и њиме је десезонирање у РЗС-у пребачено са IBM HOST система на PC платформу.

Од марта 2014. године, обрада свих пројеката из **База временских серија РЗС-а** ради се у **ИСТ-у**, чиме су све **Базе временских серија РЗС-а** пребачене са **HOST-а** на **PC платформу**. У 2014. и 2015. години паралелно се ради „пуњење/тестирање“ базе на обе платформе, док су поједине активности сасвим уходане и аутономне на ИСТ-у, тј. више се не изводе на **HOST-у**.

Остале методолошке напомене

Бруто домаћи производ (БДП), према производном приступу, представља суму бруто додатих вредности (БДВ) свих области економије, која је умањена за индиректно мерене (FISIM) услуге финансијског посредовања и увећана за нето порезе на производе. Обрачун БДВ-а изведен је за ниво области и сектора КД (2010). Месечни обрачуни у референтним ценама 2010. године изведени су дезагрегацијом расположивих кварталних података на месечне **ECOTRIM** програмом, верзија 1.01.

*Trends (March 2013 and March 2014) presents, in addition to the complete **revised content of databases of time series of SORS (DTS)** in form of a **list of series, short methodological explanations with tables containing series distribution** by criteria of selected classification series (economic criteria – by **groups** and publishing criterion **by segments** of economic activities.*

*The Trends revised content of **databases of time series of SORS** implies the introduction of new series or series segments, as well as the exclusion of interrupted series or series segments (**databases of time series (DTS) of the Statistical Office of the Republic of Serbia** (authors: N. Đerić and V. Zlatanović).*

All data series are presented on monthly level, based on the preceding year average (= 100), including the trends of monetary aggregates. The exception are most of the series of prices, presented by base indices and by monthly chain indices (preceding month = 100). This has been done in order to obtain a better insight on monthly changes of prices.

*Prior to short analytic comments of each economic activity division, provided is the **list of the presented series**.*

***Time series were seasonally adjusted** by applying the **X13-ARIMA** method, using decomposition of output results as it had been organized in **X11-ARIMA** program. At the same time, **TRAMO/SEATS** method is used within software **JDemetra+**, **version 1.3.2**. (since March 2015, the most recent version **2.0.0 has been in use**) for seasonal adjustment of the series gross domestic product in relative prices of 2010. This computer software which is a product of Eurostat, which has been used to transfer seasonal adjustment from IBM HOST system to PC platform.*

*Since March 2014, the processing of all projects from **databases of times series of SORS** has been done in **ICT**, whereby all the **databases of time series of SORS** has been transferred from **HOS** to **PC platform**. In 2014 and 2015 uploading/testing the database on both platforms are done in parallel, while certain activities are completely mastered and autonomous in ICT, i.e. are no longer performed on **HOST**.*

Other methodological remarks

***Gross domestic product (GDP)**, by the production approach, is the total of gross value added (GVA) of all economic activities minus financial intermediation services indirectly measured (FISIM) plus net taxes on products. GVA has been calculated for the level of divisions and sections of the Classification of Activities (2010). Monthly calculations at reference prices 2010 have been performed by disaggregating available quarterly data to monthly data, with **ECOTRIM**, version 1.01.*

Квартални БДП за Републику Србију је, због усклађивања са новим Европским системом националних и регионалних рачуна (ESA 2010) и због ревизије система националних рачуна у РЗС-у, прерачунао на потпуно нове временске серије које су знатно дуже од претходних, те сада датирају са почетком од 1996. године.

Серије индекса индустријске производње (укупно, по секторима и по областима), као и одговарајуће *серије залиха готових производа у индустријској производњи* (укупно, по секторима и по областима) – изведене су из података о физичком обиму производње према статистичкој методологији пондерисања и агрегирања података из ове области. Пондери су добијени из података у извештајима РЗС-а: из статистике националних рачуна и Годишњег извештаја индустрије.

Индекс физичког обима индустријске производње добија се на основу месечног извештаја индустрије који обухвата предузећа у области индустрије и јединице из неиндустријских предузећа које се баве индустријском производњом. По КД (2010), која се примењује од 1. јануара 2011. године, делатност индустрије чине сектори: **В – Рударство, С – Прерађивачка индустрија, и Д – Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација**. Производња се исказује према **Номенклатури индустријских производа**, коју чине индустријски производи и услуге разврстане по делатностима у којима су произведени. **Залихе готових производа у индустрији** представљају стање на крају месеца.

Подаци о **продаји и откупу производа пољопривреде, шумарства и рибарства** добијени су на основу редовних месечних статистичких истраживања и обухватају: продају производа из сопствене производње предузећа и задруга, као и откуп производа од породичних газдинстава, коју обављају овлашћене организације у циљу даље прераде или продаје. **Индекси у сталним ценама добијени** су дељењем индекса у текућим ценама одговарајућим индексима цена пољопривредних производа.

Часови рада на градилиштима обухватају стварно одрађене часове радника ангажованих на градилиштима у редовном радном времену, као и у прековременим сатима, за све раднике правних и физичких лица из области грађевинарства (**сектор F, КД 2010**), као и правних лица која обављају грађевинску делатност а налазе се у саставу неграђевинских пословних субјеката.

Due to the harmonization with the new European system of national accounts (ESA 2010) and revision of the system of national accounts in the SORS, the quarterly gross domestic product for the Republic of Serbia is converted to totally new time series which are significantly longer than the previous ones, thus starting from 1996.

Index series of industrial production (total and by sections and divisions), as well as relevant index series of stocks of manufactured goods in industrial production (total and by sections and divisions), are obtained from data on the volume of production according to the statistical methodology of weighting and aggregating data from this field. Weights are obtained from statistical documentation (National Accounts and annual report of industrial production).

The index measures of the physical volume of industrial production is obtained on the basis of monthly reports on industrial production that includes both industrial enterprises and non-industrial enterprises engaged in industrial production. In the Classification of Activities (2010), being used since 1 January 2001, industry activities include the sections: C–Mining and quarrying, D–Manufacturing and E–Electricity, gas, steam supply and air conditioning. Production is shown according to the Nomenclature of Industrial Products, which includes industrial products and services classified by activities where they are produced. Stocks of finished goods in industry are taken as end-month balance.

The data on the sale and purchase of the products of agriculture, forestry and fishing are collected by the regular monthly surveys and include: the sales of the own production of enterprises and cooperatives, as well as the purchase from family holdings that authorized organizations make for further sales and processing. The indices at constant prices are obtained by dividing the indices at current prices by the respective price indices of agricultural products.

Hours of work done on construction sites include hours actually worked of workers engaged on construction sites within regular working hours and overtime work, for all the workers in legal and physical persons engaged in construction (section F, CA 2010), as well as in the legal entities that undertake construction activity and are part of non-construction business entities.

Подаци о **оствареном промету у трговини на мало у области 47 КД (2010)** – по месецима, представљају оцену промета на основу редовног месечног истраживања које се спроводи на узорку. Обухваћена су сва велика и средња правна лица регистрована у области 47 КД („Службени гласник РС“, број 54/10), док су мала изабрана методом случајног узорка. Истраживањем је обухваћен и одређени број правних лица која су регистрована у осталим делатностима а обављају делатност трговине на мало, област 47.

Остварени **промет робе у трговини на мало** представља вредност продате робе свих пословних субјеката (правних лица и предузетника) која је продата (испоручена) крајњим потрошачима, односно становништву за личну потрошњу и употребу у домаћинству, као и правним и физичким лицима за обављање делатности. **Промет правних лица** се добија на основу редовног месечног статистичког истраживања, а **промет предузетника** на основу пријава ПДВ-а добијених од Пореске управе. По дефиницији, промет робе у трговини на мало припада области 47 КД (2010), изузев промета на мало моторним возилима, мотоциклима и деловима. **Индекси у сталним ценама** добијени су дељењем индекса у текућим ценама одговарајућим индексима потрошачких цена из којих су искључени: вода (из комуналних система), струја и моторна возила, мотоцикали и делови). Месечни подаци се коригују на основу резултата тромесечног статистичког истраживања (за скуп правних лица) и обрађених пријава ПДВ-а (за скуп предузетника).

Промет у угоститељству представља вредност извршених угоститељских услуга које обухватају услуге смештаја, исхране, точења пића, као и друге услуге које се уобичајено обављају у угоститељству. **Индекси промета угоститељства у сталним ценама** добијени су дељењем индекса промета у текућим ценама индексом цена угоститељских услуга.

Подаци о доласцима и **ноћењима туриста** добијају се на основу редовног месечног истраживања свих угоститељских и других организација које пружају услуге смештаја или које посредују у пружању тих услуга. **Туриста** је свако лице које у месту изван свог сталног пребивалишта преноћи најмање једну ноћ у угоститељском или другом објекту за смештај гостију.

Индекси физичког обима саобраћајних услуга израчунавају се на основу пондерисаних путничких и тонских километара сваке гране саобраћаја посебно и свођењем истих на тзв. сведене синтетичке **путничке/тонске** километре.

*The data on **realized turnover in retail trade** in section 47 of CA (2010) by months, present the turnover estimate on the basis of regular monthly sample-based survey. All large and middle-sized legal entities, registered in the section 47 of CA are covered (“Official Journal of RS”, no. 54/2010), while small enterprises are selected by the random sample method. The sample also includes a certain number of legal entities that are registered in other sections of activities, but are engaged in retail trade activity (section 47) as well.*

*The realized **turnover of retail trade** presents the value of sold goods of all enterprises (legal entities and unincorporated enterprises) that have been sold (delivered) to end users, i.e. to the population for personal and household consumption and use, as well as to legal and physical persons for supporting their activities. The turnover of legal entities is obtained by regular monthly statistical survey and the turnover of unincorporated enterprises by VAT returns from the Tax Administration. By definition, the turnover of goods in retail trade falls into division 47 of CA (2010), except retail trade of motor vehicles, motorcycles and parts. **The indices at constant prices** are obtained by dividing the indices at current prices by the respective indices of consumer prices from which are excluded: water (from public utilities systems), electricity and motor vehicles, motorcycles and parts). Monthly data are corrected based on the results of the quarterly statistical survey (for the set of legal entities) and processed VAT returns (for the set unincorporated enterprises).*

*The **turnover in catering trade** stands for the value of performed catering services that comprise the services of accommodation, food, drinks, as well as the other services usually performed in catering trade. **The catering trade turnover indices at constant prices** are obtained by dividing the turnover index at current prices by the price index of catering services.*

*The data on **tourist arrivals and overnight** stays are obtained on the basis of regular monthly survey of all catering and other organizations that render the services of accommodation or mediate in rendering these services. **Tourist** is each person that stays one night at least in a catering or some other facility for accommodation, outside the place of usual residence.*

*The **physical volume indices of transport services** are calculated on the basis of weighted passenger and ton kilometers of each transport branch individually and by the reduction of these to so-called reduced synthetic passenger/ton kilometers.*

Подаци о **робној размени** Републике Србије са иностранством добијају се на основу података из Јединствене царинске исправе (Царински закон, „Службени гласник РС“, број 18/10), које обрађује и објављује РЗС применом Методологије УН (*International Merchandise Trade Statistics – Concepts and Definitions 2010, UN, 2011*).

Вредност извоза је по паритету *f.o.b.* (*free on board*), а увоза по паритету *c.i.f.* (*cost, insurance, freight*). Од 1. јануара 2010. користи се нова, ревидирана **Стандардна међународна трговинска класификација – СМТК Рев. 4**. РЗС је објавио упоредиве податке по новим класификацијама за 2005. и 2006. годину. Од јануара 2007. године подаци се објављују према новој методологији и класификацији.

Регистрована запосленост. Под појмом **запослени** подразумевају се лица која имају заснован радни однос са послодавцем на одређено или неодређено време и лица која раде ван радног односа на основу уговора о делу или на основу уговора о обављању привремених и повремених послова, као и лица која обављају самосталне делатности или су оснивачи привредних друштава или предузетничких радњи, као и лица која обављају пољопривредне делатности а налазе се на евиденцији **Централног регистра обавезног социјалног осигурања**.

Под појмом **запослени у радном односу** подразумевају се лица која имају заснован радни однос са послодавцем на одређено или неодређено време, без обзира на то да ли раде пуно радно време или краће од пуног радног времена, **професионална војна лица**, лица која послове директора обављају по уговору о правима и обавезама директора, као и лица која обављају самосталне делатности или су оснивачи привредних друштава или предузетничких радњи.

Под појмом **запослени ван радног односа** подразумевају се лица која обављају привремене и повремене послове, послове на основу уговора о делу, ауторског уговора или неког другог уговора без обзира на рок трајања, као и лица која су оснивачи привредних друштава или предузетничких радњи а нису засновали радни однос.

Под појмом **регистровани индивидуални пољопривредници** подразумевају се лица која се налазе на евиденцији **Централног регистра обавезног социјалног осигурања** као лица која су осигурана по основу обављања пољопривредне делатности, односно лица за која се, према закону, сматра да се баве пољопривредом (пољопривредници, чланови домаћинства пољопривредника, чланови мешовитог домаћинства, носиоци пољопривредног газдинства и чланови пољопривредног газдинства), ако нису осигураници запослени, осигураници по основу обављања самосталне делатности, корисници пензија и на школовању. **Ревизија података о броју регистрованих индивидуалних пољопривредника није рађена јер нема адекватних елемената за извођење те процене.**

Data on **international trade in goods** of the Republic of Serbia are derived from the Single Customs Documents – SCD (The Customs Law: “Official Journal of the RS”, No 18/2010), which are processed and published by the Statistical Office of the Republic of Serbia (SORS) according to the UN methodology (*International Merchandise Trade Statistics – Concepts and Definitions 2010; UN, 2011*).

Export value is expressed in **f.o.b. terms (free on board)**, whereas import is expressed in **c.i.f. terms (cost, insurance, freight)**. As of 1 January 2010, a new revised **Standard International Trade Classification – SITC Rev. 4** is used. The Statistical Office of the Republic of Serbia published comparable data under the new classifications for 2005 and 2006. Data are published according to the new methodology and classification as of January 2007.

Registered employment. Employees are persons under employment contract with an employer for definite or indefinite period of time and persons working on service contract on temporary employment contract, as well as self-employed persons or proprietors of enterprises or unincorporated enterprises; as well as persons engaged in agricultural activities and who are registered in the **Central Register of Compulsory Social Insurance**.

Employees in "long-term employment" are under employment contract with an employer for a definite or indefinite period of time whether working full-time or part-time, professional military men, managers who execute the tasks under contract on rights and obligations of a manager, as well as self-employed persons or proprietors of enterprises or unincorporated enterprises.

Employees in "temporary and occasional employment" are persons performing temporary or occasional work, work under service contract, author contract or other contract whatever the duration, as well as proprietors of enterprises or unincorporated enterprises, but have not established employment relationship.

Registered individual farmers are persons being registered in the Central Register of Compulsory Social Insurance on the basis of undertaking an agricultural activity, i.e. persons considered, by the law, to be engaged in agriculture (farmers, farmers' household members, mixed household members and agricultural holding members) if they are not insurants being employed, insurants on the basis of undertaking a sole activity, retirement pension's beneficiaries and studying. Revision of the number of registered individual agricultural workers was not performed because there are no adequate elements for carrying out such estimates.

Просечну нето зараду запослених, без пореза и доприноса, према методологији РЗС-а, чини просечна бруто зарада умањена за порезе и доприносе. **Бруто зараду запослених** чине: зараде које су запослени остварили за обављен рад и време проведено на раду, увећана зарада, накнада зараде и друга примања. У складу са Законом о изменама и допунама Закона о радним односима („Службени гласник РС“, број 28/01), 1. јуна 2001. године *зараде запослених прате се по бруто обрачуна*.

Цене произвођача индустријских производа јесу цене по којима *индустријска предузећа*, на домаћем тржишту, продају производе трговинским и другим предузећима. У те цене не улазе: порез на промет, рабат, попуст касе сконто и друго. Цене обухватају близу 1500 производа из 29 области индустријске производње. Избор индустријских предузећа врши се на основу података о њиховом учешћу у укупној вредности индустријске производње. Производи за праћење цена бирају се из сваке индустријске области, са највећом реализацијом на домаћем и иностраном тржишту.

Инфлација је дата на бази промена потрошачких цена у Републици Србији, и то према одговарајућем методу за израчунавање укупног индекса цена. Обухвата производе и услуге који се купују и користе у *личној потрошњи становништва*, с тим да се листа производа и услуга ревидира на почетку сваке године. **Потрошачке цене** су дефинисане као мера просечне промене цена фиксне корпе добара и услуга које домаћинства купују ради задовољења својих потреба. *Корпићени пондери* представљају структуру потрошње домаћинства. Подаци о ценама се прикупљају у изабраним већим градовима/тржишним центрима у Републици Србији (*у трговинским радњама, на тјацама, у занатским радњама, предузећима која пружају јавне услуге* и сл.).

Подаци се приказују према изведеним групама производа и услуга које је дефинисао Евростат и које су у складу с међународно прихваћеном Класификацијом личне потрошње и по намени прилагођеној потребама Хармонизованог индекса потрошачких цена Европске уније и зоне евра (*COICOP/HICP classification*).

Цене угоститељских услуга јесу цене по којима потрошачи плаћају одређене количине јела и пића за време ручка, а цена преноћишта је цена коју гост плаћа за једно ноћење. Цене угоститељских услуга статистичари прикупљају једном месечно у градовима који представљају веће тржишне и туристичке центре у Републици Србији. Цене се прикупљају у око 85 изабраних угоститељских објеката са највећим прометом.

Average net wages and salaries of the employees, (according to the methodology applied by the Statistical Office of the Republic of Serbia) are average gross wages and salaries, taxes and contributions deducted. Employees' gross wages and salaries are wages realized by employees for work done and time spent at work, augmented wages, remunerations and other incomes. According to the Law on Changes and Amendments to the Labour Relations ("Official Journal of RS" No. 28/2001.), of 1/6/2001 the salaries of the employees are recorded on the gross calculation basis.

Industrial producer prices are prices at which industrial producers sell their products to trade and other enterprises on the domestic market. These prices include turnover tax, rebates, cash discounts and similar reductions. The list includes for around 1500 products from 29 areas of industrial production. The selection of industrial manufacturers is made on the basis of data on their share in the total value of industrial production. Products for monitoring prices are selected from each industrial area, with the highest sale on the domestic and foreign market.

Inflation is calculated based on changes in consumer prices in the Republic of Serbia according to the appropriate method for calculating the overall price index. Included are products and services purchased and used in personal consumption of the population, and the list of products and services covered is updated annually. Consumer prices are a measure of average change in the price of a standard basket of goods and services purchased by households to meet their needs. The weights used reflect the composition of household consumption. Prices are screened at selected major towns/market centers in the Republic of Serbia (retail outlets, markets, handicraft shops, public service providers etc.).

Data in the table are presented according to derived classes of products and services defined by EUROSTAT in accordance with the internationally accepted Classification of individual consumption by purpose, adapted to the harmonized index of consumer prices of the European Union and the euro area (COICOP/HICP classification).

Prices of catering services are the consumer prices applied for certain meals and beverages at lunch time. The price of overnight stay is the price paid by a guest for one overnight stay. Statisticians collect the prices of catering services once a month in towns that are counted as large market and tourist centers of the Republic of Serbia. The survey on prices is collected in about 85 selected catering facilities with the biggest turnover.

Номинални монетарни агрегат – новчана маса М1, исказан је као месечно стање и дефинисан као збир **готовог новца** у оптицају и **депозитног новца**. **Депозитни новац** обухвата средства на жиро, текућим и другим рачунима власника новчаних средстава, као и новчана средства на рачунима локалне самоуправе с плаћањима без ограничења.

Номинални монетарни агрегат – новчана маса М2, исказан је као месечно стање и дефинисан као збир новчане масе М1 и динарских орочених депозита (краткорочних и дугорочних).

Номинални монетарни агрегат – новчана маса М3, исказан је као месечно стање и дефинисан као збир новчане масе М2, краткорочних и дугорочних девизних депозита (без старе девизне штедње).

Девизне резерве обухватају *монетарно злато, специјална права вучења, девизе и ефективни страни новац*, као и *иностране хартије од вредности*. Укључују и кредите код ММФ-а.

***Nominal monetary aggregate – money supply M1** is presented as a monthly balance and is defined as the sum of **cash money** in circulation and **deposit money**. **Deposit money** covers resources on giro and current accounts and resources of local self-management units with unlimited payments.*

***Nominal monetary aggregate – money supply M2** is presented as a monthly balance and is defined as the sum of money supply M1 and other time deposits in RSD (short-term and long-term).*

***Nominal monetary aggregate – money supply M3** is presented as a monthly balance and is defined as the sum of money supply M2 and long-term foreign currency deposits (excluding old foreign currency savings).*

***Foreign currency reserves** include monetary gold, special draft rights, foreign currency and effective foreign money, as well as foreign securities. Here included are also the credits with the IMF.*

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

311

ТРЕНДОВИ = *Trends* / Република Србија.
Републички завод за статистику ; за издавача
Миладин Ковачевић . - 2004 (март) - . -
Београд (Милана Ракића 5) : Републички
завод за статистику , 2004- (Београд :
Републички завод за статистику) . - 29 *cm*

ISSN 1820-1148 = Трендови - Република
Србија. Републички завод за статистику
COBISS. SR-ID 114642700

Штампа:

Република Србија,

Републички завод за статистику,

Београд, Милана Ракића 5

Printed by:

Republic of Serbia,

Statistical Office of the Republic of Serbia,

Belgrade, Milana Rakića 5

Тираж: 27

Circulation: 27